

2010

MEMÒRIA DE GESTIÓ

**Consorci per a la Protecció
i la Gestió dels Espais Naturals
del Delta del Llobregat**

ÍNDEX MEMÒRIA DE GESTIÓ 2010

1	EL CONSORCI. ESTRUCTURA I FUNCIONAMENT	5
1.1	OBJECTE, FUNCIONS I ÀMBIT D'ACTUACIÓ	7
1.2	ÒRGANS DE GOVERN.....	10
1.3	ORGANS DE PARTICIPACIÓ.....	13
1.4	RECURSOS HUMANS.....	15
1.5	INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS	17
2	PRESSUPOST GENERAL	23
2.1	PRESSUPOST APROVAT	25
2.2	PRESSUPOST GESTIONAT D'INGRESSOS	28
2.3	PRESSUPOST DE DESPESES AMPLIAT	30
3	ACTIVITAT DEL CONSORCI.....	31
3.1	CONSOLIDACIÓ DE L'ESTRUCTURA I DEL FUNCIONAMENT DEL CONSORCI.....	33
3.2	GESTIÓ DELS ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT	41
3.3	FOMENT DE LA CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT	79
3.4	PROMOCIÓ DE L'ÚS PÚBLIC I L'EDUCACIÓ AMBIENTAL.....	111
3.5	DIFUSIÓ DELS ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT.....	136
3.6	VINCULACIÓ D'ENTITATS I INSTITUCIONS AMB EL DELTA DEL LLOBREGAT.....	142

01 EL CONSORCI. ESTRUCTURA I FUNCIONAMENT

1.1 OBJECTE, FUNCIONS I ÀMBIT D'ACTUACIÓ

El Consorci per a la protecció i la gestió dels espais naturals del delta del Llobregat es va constituir el 3 de maig de 2005, com a entitat pública consorciada entre el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments del Prat de Llobregat i Viladecans. A finals de 2009 s'integren al Consorci els ajuntaments de Sant Boi de Llobregat i Gavà.

L'objecte del Consorci, tal i com estableix l'article 5 dels Estatuts, és la preservació, millora i divulgació del patrimoni natural del Delta del Llobregat i el seguiment del desenvolupament de les activitats que siguin compatibles amb les funcions que compleixen els espais naturals del delta del Llobregat.

L'article 6 dels Estatuts del Consorci, defineix **les funcions** que aquest desenvoluparà per a la consecució dels seus objectius, i que són les següents:

- Gestionar directament els espais naturals del delta del Llobregat de forma integral per garantir la conservació i la potenciació de la seva biodiversitat.
- Promoure un ús públic sostenible, lúdic i educatiu, dels espais naturals del delta del Llobregat.
- Fomentar el coneixement i promoure la conscienciació social sobre els sistemes naturals del delta del Llobregat.
- Vetllar per la conservació, la defensa i la millora dels valors ecològics, paisatgístics, territorials, culturals i socials del delta del Llobregat.
- Proporcionar l'assessorament i l'ajut tècnic necessari als ens integrats al Consorci i impulsar l'actuació coordinada de les administracions públiques en l'àmbit dels espais naturals del delta del Llobregat, així com assumir les competències que les administracions puguin delegar-li.

- Actuar com a òrgan de representació i defensa dels interessos comuns dels ens que integren el Consorci en relació als espais naturals del delta del Llobregat.
- Vetllar pel manteniment de la importància internacional del delta del Llobregat pel que fa als seus valors naturals i per la conservació i contribució a la conservació de la natura, de la fauna i de la flora en l'àmbit de Catalunya i d'Europa.
- Participar coordinadament en les polítiques d'espais naturals protegits i conservació de la biodiversitat a Catalunya.

Segons l'article 3 dels Estatuts del Consorci, **l'àmbit d'actuació** serà el constituït pels espais de protecció especial del Delta del Llobregat que formen part dels termes municipals dels Ajuntaments que l'integren, és a dir, la zona geogràfica del delta del Llobregat, i podrà abastar nous municipis, sempre que aquests hagin estat admesos al Consorci.

Des de la seva creació el Consorci ha tingut com objectiu la gestió dels espais de la Xarxa Natura 2000, que són els espais que es veuen en aquest mapa ressaltats en verd, a més de la pineda de Can Camins que no està inclosa a Xarxa Natura 2000

però sí protegida per la figura urbanística de protecció ambiental de la costa de l'Aeroport.

A la pràctica els espais que gestiona el Consorci es poden classificar per categories segons si aquest fa una gestió integral (manteniment d'hàbitats, conservació de la biodiversitat i ús públic) o una gestió parcial, amb actuacions puntuals en alguns d'aquests aspectes. I d'altra banda hi ha una sèrie d'espais naturals al delta del Llobregat que no formen part de la Xarxa Natura 2000 i en els que el Consorci hi actua puntualment pel valor paisatgístic i natural que representen en el conjunt de l'ecosistema deltaic.

ESPAIS DE GESTIÓ INTEGRAL DEL CONSORCI	ESPAIS DE GESTIÓ PARCIAL DEL CONSORCI
Espais naturals del riu Llobregat - Cal Tet - Ca l'Arana – Bunyola – Carrabiners – Semàfor Zona protegida de la platja del Prat Espai natural del Remolar – Filipines i pineda del Remolar Zona protegida de la platja de Viladecans Pineda de Can Camins Basses de Can Dimoni Estany de la Murtra	Els Reguerons La Ricarda Finca de Cal Dalit Can Sabadell Pinedes Militar, del Toro Bravo i de Cal Francès Pineda de la Maiola Zones de connexió o corredors biològics Camps de conreus dels Llanassos
ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT QUE NO FORMEN PART DE LA XARXA NATURA 2000	
Canal de laminació de la Pota Sud Riu Llobregat entre El Prat i Sant Boi Estany de la Roberta Estany de l'Illa	

1.2 ÒRGANS DE GOVERN

Segons estableix l'article 7 dels Estatuts els òrgans de govern del Consorci seran el Consell Rector, la Presidència i la Gerència.

1.2.1 CONSELL RECTOR

El Consell Rector és l'òrgan suprem de deliberació i de decisió del Consorci i durant l'any 2010 ha estat configurat de la següent manera:

PRESIDENT Hble. Sr. **Francesc Baltasar i Albesa**
Conseller de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

VICEPRESIDENT/A Sra. **Núria Buenaventura i Puig**
Directora general del Medi Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, que va presentar la seva renúncia al càrrec amb efectes del dia 27 d'octubre de 2010.

Sr. Frederic Ximeno i Roca
Designat per suplir la persona titular de la Direcció General del Medi Natural des del 28 d'octubre de 2010.

VOCALS II·Im. Sr. **Lluís Tejedor i Ballesteros**
Alcalde president de l'Ajuntament del Prat de Llobregat.

II·Im. Sr. **Carles Ruíz Novella**
Alcalde president de l'Ajuntament de Viladecans.

II·Im. Sr. **Jaume Bosch i Pugés**
Alcalde president de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, que va prendre possessió del càrrec el 3 de març de 2010.

II·Im. Sr. **Joaquim Balsera Garcia**
Alcalde president de l'Ajuntament de Gavà, que va prendre possessió del càrrec el 25 de maig de 2010.

Sr. Frederic Ximeno i Roca
Director General de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

Sr. Adolf Martínez i Mas
Gerent de l'Agència Catalana de l'Aigua del Departament de Medi Ambient i Habitatge.

Sra. Alba Bou i Jordà

Regidora de Medi Ambient de l'Ajuntament del Prat de Llobregat.

Sr. David Massana Gràcia

Tinent d'alcalde de l'Àrea de Medi Ambient i Ciutat Sostenible de l'Ajuntament de Viladecans.

GERENT Sra. **María José Albaladejo Albaladejo**

Absent per permís de maternitat des del 7 de juny fins al 29 de setembre de 2010

Sra. **Alba Bou i Jordà**

Gerent actal. des del 4 de juny fins al 29 de setembre de 2010

INTERVENTOR Sr. **Lluís Zudaire López**

SECRETARI Sr. **Daniel Tambo i Calvo**

1.2.2 COMISSIÓ TÈCNICA

La Comissió Tècnica, tot i que no es troba definida en els Estatuts, constitueix la base per a l'elaboració dels diferents programes del Consorci i per presentar propostes d'actuació al Consell Rector; igualment se'n ocupa de fer el seguiment del grau de desenvolupament i execució dels projectes.

Els membres de la comissió tècnica actuen en representació de les següents institucions:

CONSORCI

María José Albaladejo. *Gerent*

Enric de Roa i Bonel. *Tècnic de gestió i manteniment d'espais naturals*

Xavier Santaefemí. *Tècnic de preservació de la biodiversitat*

Nèstor Úrios. *Tècnic d'ús públic i educació ambiental*

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I HABITATGE

Lluís Balaguer. *Cap de Secció d'Espais d'Interès Natural de la Direcció General del Medi Natural*

Maria José Vargas. *Responsable de Biodiversitat de l'Àrea de Medi Natural dels Serveis Territorials a Barcelona*

AJUNTAMENT DE VILADECANS

Joan Ramon Lucena. *Tècnic de Medi Ambient*

Cristòfol Jordà. *Director de programes de la Plana Deltaica. VIMED*

AJUNTAMENT DEL PRAT DE LLOBREGAT

Pau Esteban. *Cap de secció de Medi Ambient*

AJUNTAMENT DE GAVÀ

Armand Ribes. *Tècnic de Medi Ambient*

AJUNTAMENT DE SANT BOI

Rosa Cifuentes. *Cap de secció de Medi Ambient*

Ferran Ballesteros. *Tècnic de l'Ajuntament*

CONSELL COMARCAL DEL BAIX LLOBREGAT I CONSORCI PARC AGRARI

Miquel Domènech. *Tècnic del Parc Agrari*

Carles Aranda *Tècnic del Servei de Control de Mosquits*

1.3 ORGANS DE PARTICIPACIÓ

1.3.1 CONSELL DE COOPERACIÓ

El Consorci compta amb un Consell de Cooperació que es va constituir amb la finalitat de ésser l'òrgan de consulta, participació i informació en les qüestions pròpies de l'àmbit d'actuació del Consorci.

La composició inicial del Consell de Cooperació es va aprovar en el Consell Rector de 21 d'octubre del 2005, formant part d'aquest tant organismes, entitats i empreses, del sector públic o del privat, que es considerava que representaven interessos vinculats als espais naturals del delta del Llobregat; com entitats cíviques, culturals, professionals, naturalistes i esportives vinculades als espais naturals del delta; així com universitats i centres de recerca que tinguessin com a àmbit d'estudi el delta del Llobregat. Formen part del Consell de Cooperació també personalitats de reconeguda vàlua o destacades en l'estudi i defensa del delta del Llobregat, proposades pel President.

El mecanisme d'admissió de noves entitats, organismes o empreses que no figuressin en la relació inicial, va acordar-se que fos mitjançant aprovació del Consell Rector en la següent sessió que tingués lloc amb posterioritat a la sol·licitud d'admissió del nou membre.

A l'actualitat el Consell de Cooperació està format pels següents membres:

PRESIDENT/A	
El/La President/a del Consorci, que podrà delegar en el/la Vicepresident/a.	
SECRETARI/A	
Gerent	
VOCALS	
Ajuntament de Viladecans	Cooperatives agrícoles del Prat i de Viladecans
Ajuntament del Prat de Llobregat	Institut Català Sant Isidre
Ajuntament de Gavà	Consell Català de l'Esport
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat	Fundació Catalana de l'Esplai
Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea	

(AENA)	FC Barcelona
Port Autònom de Barcelona	Facultat de Biologia de la UB
Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona	Facultat de Geografia i Història de la UB
Diputació de Barcelona	Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals
Consell Comarcal del Baix Llobregat	UAB. Geografia Humana.
Depuradoras del Baix Llobregat SA	Centre d'Estudis del Baix Llobregat
Comunitat d'Usuaris d'Aigües de la Vall Baixa i Delta del Llobregat	Institut Català d'Ornitologia (ICO)
Canal de la Dreta del Llobregat	Fundació per a la Conservació i Recuperació d'Animals Marins
Aigües del Prat SA	Grup de Defensa del Garraf-Ordal, la Vall Baixa i Delta del Llobregat
Ministerio de Defensa (Acuartelamiento Aéreo, Prat)	SEO/BirdLife. Delegació Territorial de Catalunya
Consorti del Parc Agrari del Baix Llobregat	Fundació SIGEA
Consorti de Turisme del Baix Llobregat	Sr. Josep M. Segú Balanyà
Unió de Pagesos / Joves agricultors	Sr. Jaume Sans i Margenet
Comissions Obreres del Baix Llobregat	Sr. Josep Ferret i Pujol
Unió General de Treballadors	Gas Natural SDG S.A

1.4 RECURSOS HUMANS

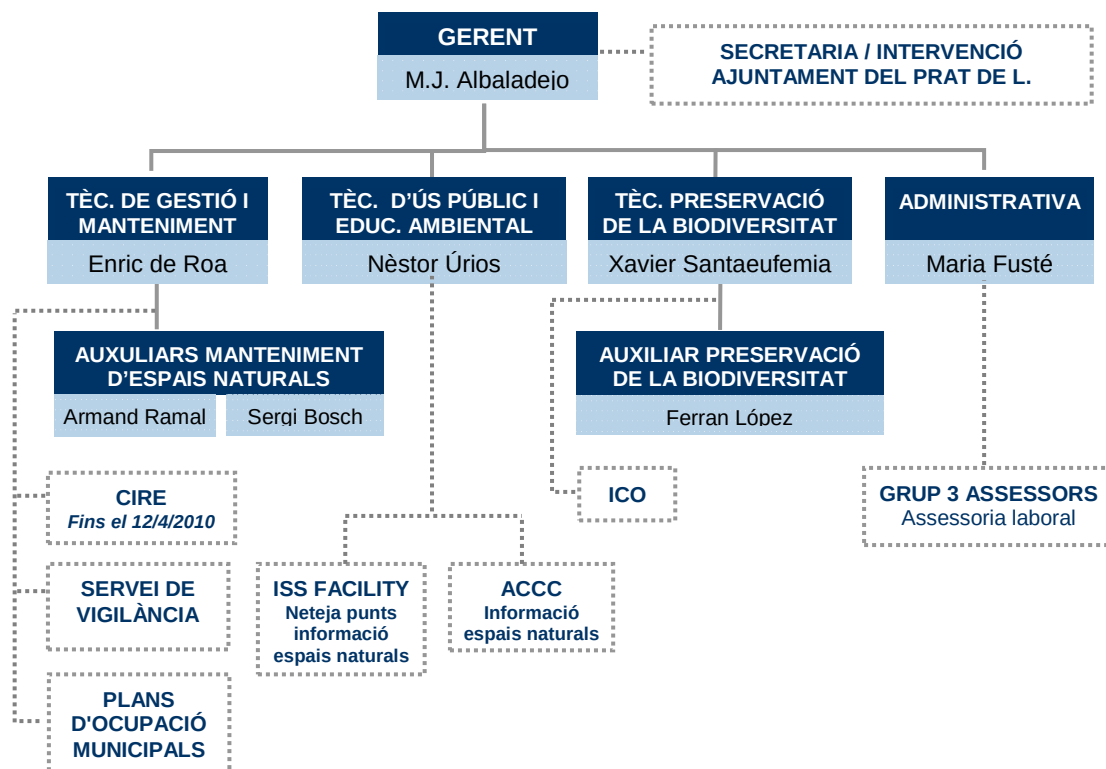
1.4.1 PLANTILLA DE PERSONAL

La plantilla de personal aprovada pel Consell Rector de 21 d'octubre de 2005 i publicada en el BOP núm. 275, de 17 de novembre de 2005, no s'ha vist modificada al llarg de l'any 2010 i és la següent:

PERSONAL EVENTUAL	LLOC DE TREBALL	TEMPORALITAT
PERSONAL GABINETS	GERENT	Ma.José Albaladejo EVENTUAL Nomenada l'1/12/07
PERSONAL LABORAL	LLOC DE TREBALL	TEMPORALITAT
TÈCNIC DE MEDI AMBIENT	TÈCNIC D'ÚS PÚBLIC I EDUCACIÓ AMBIENTAL	Nèstor Urios FIXA des del 15/04/07
TÈCNIC DE MEDI AMBIENT	TÈCNIC DE PRESERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT	Xavier Santaefemia FIXA des del 15/04/07
TÈCNIC DE MEDI AMBIENT	TÈCNIC DE GESTIÓ I MANTENIMENT D' ESPAIS NATURALS	Enric de Roa Ocupada per un tècnic adscrit de l'Ajuntament del Prat des del 21/02/08
OFICIAL DE MANTENIMENT D'ESPAIS NATURALS	AUXILIAR DE MANTENIMENT D'ESPAIS NATURALS	Armand Ramal FIXA des de l' 01/04/09
OFICIAL DE MANTENIMENT D'ESPAIS NATURALS	AUXILIAR DE MANTENIMENT D'ESPAIS NATURALS	Sergi Bosch FIXA des de l' 01/04/09
OFICIAL DE PROGRAMES DE CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT	AUXILIAR DE PRESERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT	Ferran López FIXA des de l' 01/04/07
ADMINISTRATIVA	ADMINISTRATIVA	Maria Fusté FIXA des del 09/11/09

1.4.2 ORGANIGRAMA DELS SERVEIS TÈCNICS

L'organigrama dels serveis tècnics del Consorci està establert de la següent manera¹.

¹ Aquest és l'organigrama dels serveis tècnics a data 31 de desembre. Del 7 de juny al 29 de setembre la Gerent del Consorci va gaudir del permís de maternitat i va ser substituïda per la vocal del Consorci i Regidora de Medi Ambient de l'Ajuntament del Prat, Sra. Alba Bou. L'adscripció del tècnic de l'ajuntament del Prat, Enric de Roa, va ser aprovada pel Consell Rector l'11 de febrer de 2010.

1.5 INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS

1.5.1 SEU DEL CONSORCI

La seu del Consorci, des del 1 de desembre de 2010 es troba a les dependències municipals de l'Ajuntament del Prat de Llobregat situades a l'Av. De l'Onze de Setembre, 73 – 75, 08820 El Prat de Llobregat.

1.5.2 EQUIPAMENTS ALS ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT

CENTRES DE RECEPCIÓ DE VISITANTS

PUNT D'INFORMACIÓ DE L'ESPAI NATURAL
DEL REMOLAR - FILIPINES

PUNT D'INFORMACIÓ ESPAIS NATURALS
DEL RIU - CAL TET - CA L'ARANA

PUNT D'INFORMACIÓ DE LA PINEDA DE
CAN CAMINS

PUNT D'INFORMACIÓ DE LA BUNYOLA

PUNT D'INFORMACIÓ DE CAN DIMONI

CENTRE D'INVESTIGACIÓ

**ESTACIÓ BIOLÒGICA DE L'ESPAI
NATURAL DEL REMOLAR - FILIPINES**
Autovia de Castelldefels, Km. 187-188
08840 - Viladecans
Tel: 93 658 67 61

AGUAITS I MIRADORS DE L'ESPAI NATURAL REMOLAR - FILIPINES

TORRE DE LA VIDALA

AGUAIT DE LA MARESMA

TORRE DE CAL FRANCÈS

AGUAIT DE LA BASSA DELS POLLANCRES

MIRADOR DE LA REGUERA SALABROSA

AGUAIT DE LA VIDALA

AGUAITS I MIRADORS DELS ESPAIS NATURALS DEL RIU

MIRADOR DE CAL LLUQUER

TORRE DE CAL MALET

TORRE DE LA DESEMBOCADURA

TORRE DE CAL BEITES

TORRE DE LA BUNYOLA

AGUAIT DEL SABOGAL

AGUIT DE CAL TET

CARRABINERS

MIRADOR DEL SEMÀFOR

MAGATGEMS ALS ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT

Els espais naturals compten amb dos magatzems per a eines, un a l'espai del Remolar – Filipines i un altre a l'espai Natural del Riu.

MAGATGEM ESPAIS NATURALS DEL RIU

MAGATGEM ESPAI REMOLAR-FILIPINES

1.5.3 ALTRES

El Consorci té inventariats vuit ordinadors de l'Oficina Tècnica del Consorci, i dos més, un a cada espai natural, encara que aquests últims sense connexió a Internet. També es disposa d'una càmera fotogràfica digital, tres comptadors, un telescopi, així com de 6 prismàtics, per al servei tècnic.

Es disposa de 3 telescopis amb trípode per a les visites guiades i de 13 prismàtics per llogar al públic visitant però que en la seva major part estan en un estat millorable.

Es disposa de dos vehicles en propietat: un Land Rover Defender 4 X 4 i una pick-up professional de cabina simple i tracció a les quatre rodes. Es compta també amb una furgoneta Renault Kangoo, en renting, així com amb 2 bicicletes.

Es disposa de 4 trampes per a captura de fauna danyina (2 cedides als pagesos) i 3 per a captura de tortugues d'aigua, a més de 4 nanses. També es disposa de dues càmeres de fototrampeig fotogràfic amb camuflatge i memòria SD 2GB.

A l'espai natural del Remolar tenim un compostador i una trituradora.

També es disposa de 5 aquaris per prestar a les escoles que participen en el programa pedagògic "*Salvem el Fartet*".

02 PRESSUPOST GENERAL

2.1 PRESSUPOST APROVAT

El Pressupost ordinari inicial del Consorci per a l'any 2010 i que va ser aprovat en el Consell Rector de 3 de març de 2010:

PRESSUPOST GENERAL		ANY 2010
DESPESES		750.000,00
CAPÍTOL I - DESPESES DE PERSONAL		269.000,00
	Art. 11 Personal eventual gabinets	56.800,00
170.110,01	Retribucions personal eventual	56.800,00
	Art. 13 Personal Laboral	150.120,00
170.130	Personal Laboral fix	150.120,00
170.131	Personal Laboral eventual	0,00
	Art. 15 Incentius al rendiment	0,00
170.150,00	Productivitat i diversos	0,00
	Art. 16 Quotes, prestacions i despeses socials	62.080,00
170.160,00	Quotes Seguretat Social	62.080,00
CAPÍTOL II - BENS CORRENTS I SERVEIS		472.000,00
	Art. 20 Arrendaments	8.750,00
172.200,00	Arrendament terrenys i béns naturals	10,00
172.205,00	Arrendament mobiliari, equips oficina, material	8.740,00
	Art. 21 Reparacions, manteniment i conservació	63.000,00
172.210,00	Conservació infraestructures i béns naturals	54.000,00
172.212,00	Conservació edificis i altres construccions	2.000,00
172.213,00	Conservació maquinària, instal·lacions, utillatge	4.500,00
172.214,00	Material de transport	1.500,00
172.216,00	Equips per a processos d'informació	1.000,00
	Art. 22 Material, subministraments i altres	399.750,00
172.220,00	Material d'oficina	2.000,00
170.221,00	Electricitat	600,00
170.221,01	Aigua	400,00
170.221,03	Combustible i carburants	5.300,00
170.221,04	Vestuari	500,00
172.221,99	Altres subministraments diversos	12.840,00
172.222,00	Comunicacions	5.000,00
172.223,00	Transports	10,00
170.224,00	Primes d'assegurances	7.800,00
170.225,00	Tributs	0,00
170.225,01	Tributs CCAA	10,00
170.225,02	Tributs Entitats locals	190,00
172.226,01	Atencions protocolàries	100,00
172.226,02	Publicitat i propaganda	20.000,00
172.227,06	Estudis i treballs tècnics	25.000,00
172.227,99	Contractes prestació serveis	320.000,00

	Art. 23 Indemnitzacions per raó de servei	500,00
170.230,10	Dietes del personal / Dietes personal directiu	0,00
170.230,20	Dietes del pesonal no directiu	200,00
170.231,10	Locomoció / Locomoció personal directiu	0,00
170.231,20	Locomoció / Locomoció personal no directiu	300,00
CAPÍTOL IV - TRANSFERÈNCIES CORRENTS		1.000,00
172.162,00	Formació i cursos	1.000,00
172.489,00	Transferències corrents	0,00
CAPÍTOL VI - INVERSIONS REALS		8.000,00
172.629,00	Material inventariable divers	1.700,00
172.619,00	Inversions reposició infraestructures i béns d'ús general	3.000,00
172.630,00	Inversió de reposició associada al funcionament del servei	3.290,00
172.622,00	inversió nova en instal·lacions	10,00

INGRESSOS		750.000,00
CAPÍTOL III - TAXES I ALTRES INGRESSOS		41.000,00
	Art. 39 Altres ingressos	41.000,00
399	Altres Ingressos diversos	41.000,00
CAPÍTOL IV - TRANSFERÈNCIES CORRENTS		707.400,00
	Art. 45 de Comunitats Autònomes	472.400,00
450	Aportació Direcció General de Medi Natural	472.400,00
	Art. 46 d'Entitats Locals	150.000,00
462,01	Aportació Ajuntament del Prat de Llobregat	60.000,00
462,02	Aportació Ajuntament de Viladecans	60.000,00
462,03	Aportació Ajuntament de Gavà	15.000,00
462,04	Aportació Ajuntament de Sant Boi	15.000,00
	Art. 47 Empreses Privades	85.000,00
470	Subvencions d'empreses	85.000,00
CAPÍTOL V - INGRESSOS PATRIMONIALS		1.600,00
	Art. 52 Interessos de dipòsits	1.600,00
520	Interessos de dipòsits	1.600,00

Pel que fa a les **DESPESES** les grans partides corresponen al Capítol I de personal (270.000 €) i dins del Capítol II de bens corrents i serveis (472.000 €) també a aquelles que representen la contractació de personal per atendre serveis, com ara el Servei d'Informació dels espais naturals (218.000 €), el Servei de Vigilància (51.000 €), l'anellament científic (21.000 €), el servei d'informació a les platges naturals (11.000 €), el servei de neteja dels centres d'informació dels espais naturals (10.000 €). Una altra partida important, dins del mateix capítol és la de conservació infraestructures i bens naturals (54.000 €) en la qual s'inclou el contracte de la brigada de manteniment del CIRE i l'anàlisi de l'aigua dels sistemes del Delta. Per últim s'han previst 20.000 € en la partida 172.226,02 Publicitat i Propaganda, per fer front al programa de difusió dels espais naturals; i 25.000 € a la

partida 172.227,06 Estudis i Treballs Tècnics, que bàsicament inclou els seguiments de fauna i vegetació.

En el Pressupost d'**INGRESSOS** del Consorci que es va aprovar per a 2010 s'han mantingut les aportacions dels membres que ja hi eren: 472.400 € per part de la Direcció General del Medi Natural, 60.000 € per part de l'Ajuntament del Prat de Llobregat i 60.000 € per part de l'Ajuntament de Viladecans. Aquest any s'ha comptat per primera vegada amb les aportacions dels nous ajuntaments que s'han incorporat al Consorci, Gavà i Sant Boi de Llobregat que aporten 15.000 € respectivament. L'ajuntament del Prat, per la seva part, aporta l'adscripció del tècnic de gestió i manteniment d'espais naturals i les despeses d'utilització de l'equipament municipal de Cases d'en Puig i posteriorment de les dependències municipals de l'Av. Onze de Setembre, per a la seu i oficina tècnica del Consorci.

Altres ingressos previstos són 41.000 €, que inclou el que el Consorci espera rebre per serveis prestats i una partida de 85.000 € de subvencions d'empreses privades.

2.2 PRESSUPOST GESTIONAT D'INGRESSOS

El juny de 2010 es va signar un conveni de patrocini amb l'empresa **Aigües del Prat, S.A.** per **2.000,00 €**, que es fa efectiu el 30 de març de 2011. També es va signar el setembre de 2010 un conveni de col·laboració per a la difusió de la biodiversitat al Delta amb l'empresa **Gas Natural**, que ha representat per al Consorci una aportació de **30.000,00 €**, i que es va fer efectiva el 22 d'octubre.

D'altra banda, en compliment de la Declaració d'Impacte Ambiental del projecte de traçat per la línia de costa de la canonada d'impulsió d'aigua de la dessalinitzadora de l'AMB, **ATLL** ha encarregat al Consorci els seguiments de flora i fauna, per un import de **33.500,20 €**, tot i que no han estat ingressats fins al 28 de gener de 2011.

L'any 2010 es va sol·licitar a la **Direcció General del Medi Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge** l'ajut per al projecte *Adequació de l'entorn de la carretera de la Vidala com a itinerari ciclista i per a vianants a l'Espai Natural del Remolar-Filipines*, segons la convocatòria d'ajuts per al finançament d'actuacions en els espais naturals protegits de Catalunya per a l'any 2010, per import elegible de 29.302,75 €, i es va concedir una subvenció de **20.511,93 €**.

L'any 2010 el Consorci rep una subvenció **d'Unnim Obra Social** tramitada davant la **Direcció General de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat**, com a beneficiari dels convenis de col·laboració entre la Generalitat de Catalunya i les caixes d'estalvis catalanes per a la realització del projecte anomenat "Arranjament i renaturalització del camí de la Bunyola en el seu tram d'accés als espais naturals del delta del Llobregat", per un import de 45.000,00 € i dels quals ingressen **24.500,00 €** (corresponent al 50%).

La resta d'ingressos gestionats corresponen a les aportacions ordinàries que fan els membres del Consorci i que s'especifiquen en la següent taula:

MEMBRE DEL CONSORCI	DATES	IMPORT
Generalitat de Catalunya (DGMN)		467.536,17 €
1er. Pagament (gener)	05/10/10	39.366,67 €
2on. Pagament (febrer, març i abril)	29/10/10	118.100,01 €
3er. Pagament (maig, juny i juliol)	12/01/11	118.100,01 €
4rt. Pagament (agost i setembre)	01/04/11	78.733,34 €
5é. Pagament (octubre, novembre i desembre)	29/04/11	113.236,14 €
Ajuntament del Prat de Llobregat		60.000,00 €
1er. trimestre	21/04/10	15.000,00 €
2on. trimestre	10/05/10	15.000,00 €
3er. trimestre	17/08/10	15.000,00 €
4rt. trimestre	15/10/10	15.000,00 €
Ajuntament de Viladecans		60.000,00 €
1er. semestre	25/06/10	30.000,00 €
2on. semestre	02/11/10	30.000,00 €
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat		15.000,00 €
Únic pagament	10/05/10	15.000,00 €
Ajuntament de Gavà		15.000,00 €
Únic pagament	20/10/10	15.000,00 €

Aquest any el Departament de Medi Ambient i Habitatge va practicar una **retenció de 4.863,83 €** en l'aportació al Consorci prevista inicialment de 472.400,00 €, en aplicació de l'art. 3 del Decret Llei 3/2010, de 29 de maig de mesures urgents de contenció de la despesa i en matèria fiscal per a la reducció del dèficit públic.

El Consorci ha ingressat l'any 2010 per la venda de les guies de natura **1.789,50 €**. A aquest s'han de sumar **3.600,00 €** per la compra de 400 exemplars que va fer l'ajuntament de Sant Boi de Llobregat. També s'han llogat binocles als espais naturals, obtenint uns ingressos de **332 €**.

D'altra banda, el Consorci ha emès 14 autoritzacions en les que els espais naturals del delta del Llobregat han estat objecte de filmació per a anuncis o campanyes de promoció d'empreses. En relació a aquesta activitat s'han obtingut **5.639,35 €**, que corresponen a les despeses de gestió, supervisions i acompanyaments que fa el personal del Consorci.

2.3 PRESSUPOST DE DESPESES AMPLIAT

El Pressupost aprovat el 2010 s'ha vist ampliat fruit de majors ingressos i de la incorporació de romanents de tresoreria.

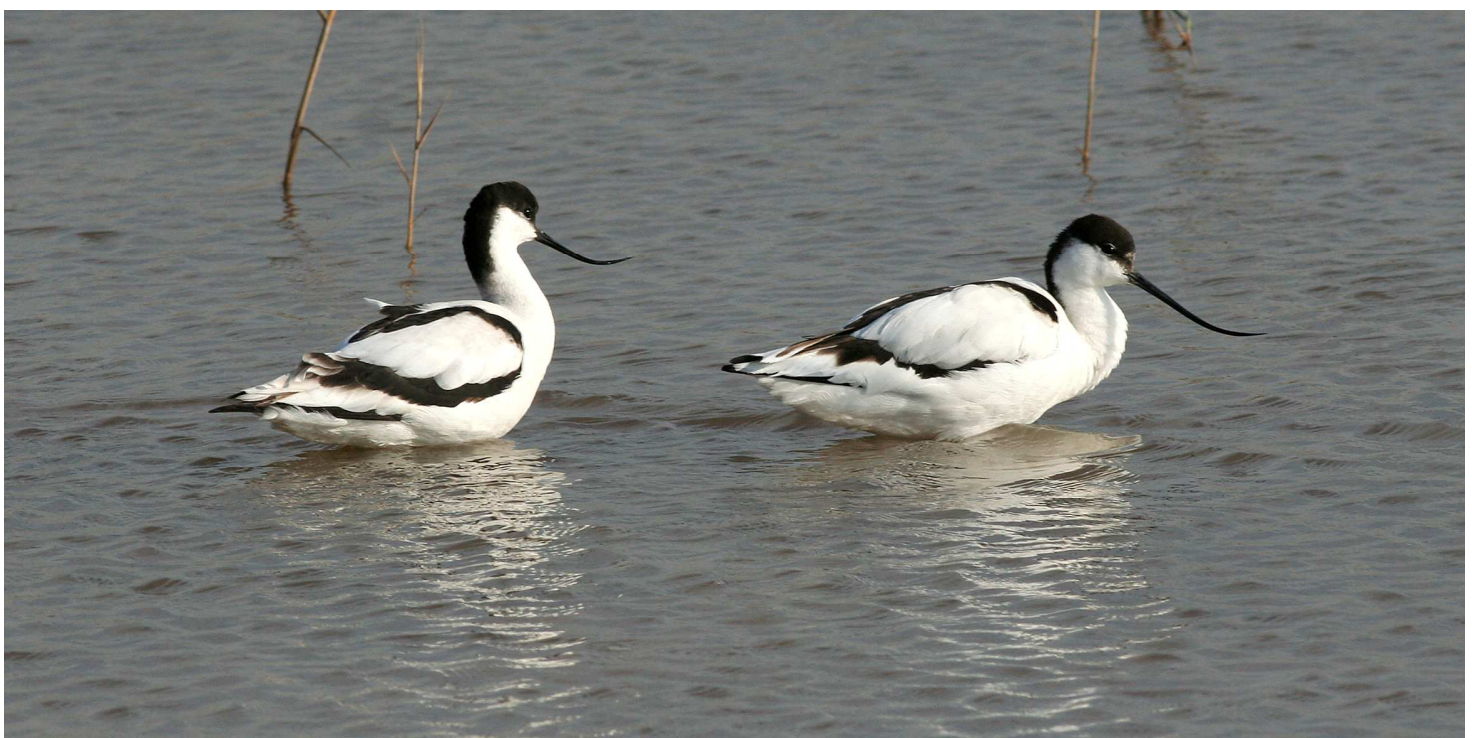
Donat que el termini de subministrament del vehicle Toyota Hilux D-4D adjudicat per acord del Consell Rector de el 19 de juny de 2009 va excedir dels 4 mesos previstos i no es va lliurar per part de l'empresa adjudicatària el mes d'octubre de 2009 sinó el mes de febrer de 2010, depassant l'exercici pressupostari 2009, es va resoldre una incorporació de romanents de crèdit de l'any 2009 al Pressupost del Consorci de l'any 2010 de **20.450,00 €**

Per Resolució de Presidència RP 21/2010, de 26 d'octubre, es va aprovar la generació i transferència de crèdits, per poder executar el projecte l'"*Adequació de l'entorn de la carretera de la Vidala com a itinerari ciclista i per a vianants a l'Espai Natural del Remolar-Filipines*" per un import de **26.400,00 €**, finançats per Transferències de Capital provinent de la Generalitat (20.551,93 €) i de Retribucions de personal eventual (5.888,07 €).

Per acord del Consell Rector d'11 de novembre de 2010 i donat que per complir els objectius i el programa d'actuació del Consorci, va caldre realitzar un seguit de despeses que excedien el pressupost de l'exercici de 2010 del Consorci en un total de **55.000,00 €**, aplicats a Publicitat i Propaganda 25.000,00 € i a Contractes de prestació de Serveis 30.000,00 €, i finançats del Romanent de Tresoreria.

Per resolució de Gerència RG 23/2011, de 10 de desembre de 2010, i segons acord del Consell Rector de 11 de novembre de 2010, d'acceptació de l'aportació econòmica d'Unnim Obra Social a favor del Consorci del delta del Llobregat i en el que s'autoritza la gerent per aprovar l'expedient de generació de crèdits en el pressupost de 2010 en base a la subvenció acceptada, es va aprovar la generació i transferència de crèdit, per poder executar el projecte objecte de l'aportació d'"*Arrenjament i renaturalització del camí de la Bunyola en el seu tram d'accés als espais naturals del delta del Llobregat*" per un import de **45.000,00 €**.

03 ACTIVITAT DEL CONSORCI

3.1 CONSOLIDACIÓ DE L'ESTRUCTURA I DEL FUNCIONAMENT DEL CONSORCI

És objectiu del Consorci garantir l'estructura bàsica i la disponibilitat dels recursos humans, materials, administratius i financers necessaris per exercir una gestió efectiva i estable dels espais naturals del delta del Llobregat.

3.1.1 CONSELL RECTOR

3.1.1.1 PRINCIPALS ACORDS

El Consell Rector s'ha reunit en sessió ordinària 3 vegades: el 3 de març, el 25 de maig i l'11 de novembre. Els acords més importants que s'han pres han estat:

- Aprovació de l'admissió de l'ajuntament de Sant Boi de Llobregat com a membre del Consorci del delta del Llobregat i presa de possessió de l'Il·lm. Sr. Jaume Bosch i Pugès, alcalde de Sant Boi de Llobregat com a vocal del Consell Rector.
- Aprovació de la Memòria d'Actuacions del Consorci de l'any 2009.
- Aprovació del Programa d'Actuació del Consorci per a l'any 2010.
- Aprovació de la liquidació del Pressupost del Consorci corresponent a l'exercici 2009.
- Aprovació dels comptes anuals del Consorci de l'exercici 2009.
- Aprovació del Pressupost i de la plantilla de personal del Consorci per a l'exercici 2010.
- Aprovació de l'increment de retribucions del personal del Consorci per a l'any 2010.
- Aprovació de la pròrroga de l'adscripció del tècnic de Medi Ambient de l'Ajuntament del Prat de Llobregat, el Sr. Enric de Roa i Bonel, al Consorci.
- Aprovació de l'admissió de l'ajuntament de Gavà com a membre del Consorci del delta del Llobregat i presa de possessió de l'Il·lm. Sr. Joaquim Balsera García, alcalde de Gavà com a vocal del Consell Rector.
- Aprovació del conveni de col·laboració per al desenvolupament del Programa de Control del Medi Aquàtic del delta del Llobregat 2010-2011 entre l'empresa municipal Aigües del Prat, SA i el Consorci del delta del Llobregat.
- Aprovació de la pròrroga contracte del Servei d'Informació Ambiental dels espais naturals del delta del Llobregat adjudicat a l'ACCC.

- Aprovació de l'acord de condicions de treball del personal laboral del Consorci del delta del Llobregat, 2010-2012.
- Aprovació del règim de suplència de la gerent, Sra. Ma.José Albaladejo, durant el període de permís de maternitat.
- Donar compte de l'acord per a l'establiment de les condicions reguladores per a la pastura experimental amb cavalls a les maresmes de Cal Tet – Ca l'Arana.
- Donar compte de l'encàrrec fet al Consorci per ATLL SA (Aigües Ter Llobregat) per al desenvolupament del Programa de seguiments de fauna i flora a les zones afectades per les obres de la canonada de la dessaladora de l'AMB.
- Acceptació de l'ajut per a actuacions en els espais naturals protegits de Catalunya atorgat al Consorci del delta del Llobregat per la Direcció General del Medi Natural per desenvolupar el projecte *Adequació de l'entorn de la carretera de la Vidala com a itinerari ciclista i per a vianants a l'Espai Natural del Remolar-Filipines*.
- Acceptació de l'aportació econòmica d'Unnim Obra Social a favor del Consorci del delta del Llobregat en el marc dels convenis de col·laboració entre la Generalitat de Catalunya i l'obra social de les caixes d'estalvis catalanes, per a la realització del projecte "Arranjament i renaturalització del camí de la Bunyola en el seu tram d'accés als espais naturals del delta del Llobregat"
- Aprovació de la modificació de crèdit Exp. 58/2010 MdfC 3/2010 del Pressupost General del Consorci de l'exercici de 2010.
- Ratificació del conveni de col·laboració entre el Consorci del delta del Llobregat i Gas Natural SDG, SA.
- Establiment de la seu del Consorci per a la protecció i la gestió dels espais naturals del delta del Llobregat a la Masia de Cal Tudela.
- Proposta de modificació d'Estatuts del Consorci per a la protecció i la gestió dels espais naturals del delta del Llobregat.
- Sol·licitud d'adscripció de les finques de la Reserva Natural Parcial del Remolar - Filipines propietat de la Generalitat de Catalunya per a la gestió integral, ordinària i continuada com a espais naturals al Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat .
- Sol·licitud d'integració del Port Autònom del Barcelona al Consell Rector del Consorci per a la protecció i la gestió dels espais naturals del delta del Llobregat.

3.1.1.2 NOUS MEMBRES

El Consell Rector de 3 de març aprova l'admissió de l'ajuntament de Sant Boi de Llobregat com a membre del Consorci del delta del Llobregat i en la mateixa sessió, pren possessió l'Il·lm. Sr. Jaume Bosch i Pugès, alcalde de Sant Boi de Llobregat, com a vocal del Consell Rector.

El Consell Rector de 25 de maig aprova l'admissió de l'ajuntament de Gavà com a membre del Consorci del delta del Llobregat i en la mateixa sessió, pren possessió l'Il·lm. Sr. Joaquim Balsera García, alcalde de Gavà, com a vocal del Consell Rector.

3.1.2 COMISSIÓ TÈCNICA

L'any 2010 s'ha convocat la Comissió Tècnica el 23 de setembre, per presentar l'estudi de capacitat d'acollida de visitants al espais naturals. També es va parlar del projecte d'adequació de l'entorn de la carretera de la Vidala com a itinerari ciclista i per a vianants a l'espai natural del Remolar – Filipines. Es va tractar el tema de la declaració com a refugi de pesca del tram final del riu Llobregat (*MAH72585/2010, de 22 de juliol*), motiu pel qual va ser convidat a aquesta Comissió el cap dels Agents Rurals del Baix Llobregat. També es va presentar el Programa d'Activitats Tardor 2010 i es va informar del seguiment del programa de conservació i divulgació del Fartet.

A més d'aquesta Comissió Tècnica, s'han fet contactes puntuals i reunions de caràcter tècnic amb diferents representants d'aquesta comissió.

3.1.3 NOUS ESTATUTS

Durant l'any 2009 es va elaborar la proposta de modificació dels Estatuts del Consorci, que regeixen aquest des de la seva creació al 2005, i que s'envia al Servei de Planificació i Gestió de l'Entorn Natural de la Direcció general del Medi Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat a l'octubre de 2009. La reforma ve motivada, per una banda, perquè durant aquests anys s'han pogut observar algunes deficiències en els esmentats Estatuts que han portat a

diverses interpretacions i a la vegada algunes paralitzacions pel que fa al funcionament; i per altra, que atesa la incorporació dels ajuntaments de Gavà i Sant Boi al Consell Rector del Consorci del delta del Llobregat i les noves instruccions establertes en l'Acord de Govern de 23 de setembre del 2008, que regula la presència de l'Administració de la Generalitat de Catalunya en consorcis i altres organismes, es fa necessària una nova distribució de la participació del membres en el Consell Rector.

El 29 d'abril de 2010 es rep escrit de la Direcció General del Medi Natural en el qual s'informa al Consorci del procediment a seguir per a la modificació; i l'11 de novembre de 2010 s'aprova pel Consell Rector del Consorci la proposta d'articulat a enviar a la Generalitat.

3.1.4 EQUIP TÈCNIC DEL CONSORCI

3.1.4.1 ACORD DE CONDICIONS DE TREBALL

El dia 9 de febrer de 2010 es va iniciar la negociació col·lectiva del personal laboral del Consorci, i a tal efecte es va designar per la part del Consorci i per la part social les respectives representacions, i es va constituir la Mesa de Negociació. L'objecte negociat per ambdues representacions ha estat les condicions de treball del personal laboral fix, indefinit o temporal contractat pel Consorci. El procés negociador va culminar el 13 de maig amb la signatura per part de les dues representacions de la proposta d'acord de condicions de treball del personal laboral del Consorci per a la protecció i la gestió dels espais naturals del delta del Llobregat (2010 – 2012). Aquest acord fou aprovat pel Consell Rector del Consorci el 25 de maig de 2010.

3.1.4.2 PLANTILLA DE PERSONAL

La plantilla de personal del Consorci no s'ha vist modificada respecte a l'aprovada l'any 2005.

El febrer de 2010 es produeix la pròrroga de l'adscripció funcional al Consorci del Tècnic de Medi Ambient de l'ajuntament del Prat de Llobregat, el Sr. Enric de Roa i

Bonel, per desenvolupar les tasques de tècnic de gestió i manteniment d'espais naturals.

Des del 7 de juny i fins el 29 de setembre de 2010, la Gerent del Consorci, Sra. María José Albaladejo, gaudeix del seu permís de maternitat i s'aprova la suplència en les funcions de la gerència del Consorci per la Regidora de Medi Ambient de l'Ajuntament del Prat de Llobregat i vocal del Consell Rector, Sra. Alba Bou i Jordà.

Per Resolució de Presidència RP 20 de 15 de setembre es concedeix a la Sra. María José Albaladejo Albaladejo, tal i com estableixen els arts. 14 i 24 de la llei 8/2006, de 5 de juliol, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya, el gaudi del permís de lactància d'una hora diària d'absència del lloc de treball per una durada de vint setmanes, i la reducció d'un terç de la jornada de treball, amb la percepció del cent per cent de la retribució, per una durada màxima d'un any.

El 2010 s'ha tornat a contractar el servei de prevenció de riscos laborals, amb ASEPEYO, Serveis de Prevenció i s'ha proveït de vestuari laboral i de seguretat al personal del Consorci que realitza feines al camp o d'inspecció.

3.1.4.3 COL·LABORACIONS DELS PLANS I TALLERS D'Ocupació DELS AJUNTAMENTS

L'any 2010 s'ha comptat amb el personal de diversos Plans d'ocupació de Jardineria i Medi Ambient que han tingut els Ajuntament del Prat i Viladecans, i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea metropolitana de Barcelona; així com amb un equip del CIRE (Centre d'Iniciatives per a la Reinserció del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya), contractat per l'Ajuntament del Prat.

3.1.4.4 CONVENIS DE COL·LABORACIÓ AMB CENTRES EDUCATIUS PER A LA REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES D'ALUMNAT

Aquest any el Consorci ha signat un conveni amb la Universitat de Girona per a les pràctiques de l'alumne Salva Romero i Garcia, del 7 de juny al 14 de setembre per 300 hores. Les tasques realitzades en aquest període de pràctiques han estat bàsicament el seguiment de la Gavina Corsa i la captura de tortugues de Flòrida i recaptura de les de rierol. Tanmateix ha realitzat altres tasques considerades de manteniment i gestió pròpiament dites.

També s'ha signat un conveni amb el Cicle Formatiu de Grau Superior de Gestió i Organització de Recursos Naturals i Paisatgístics de l'IES M. Rubió i Tudurí, de Barcelona, per a les pràctiques de 1 alumne, des del 10 de maig fins al 30 de juny, per un total de 205 hores, que ha acompanyat a les escoles que fan activitats d'educació ambiental al delta del Llobregat.

3.1.5 SERVEIS BÀSICS PER A LA GESTIÓ DELS ESPAIS NATURALS

L'any 2009 destaca per la contractació d'alguns serveis bàsics per a la gestió dels espais naturals:

Servei d'Informació dels espais naturals - ACCC

El Servei d'Informació dels espais naturals oberts al públic s'ha prestat mitjançant la contractació de l'ACCC - Associació Catalana de Cases de Colònies.

El 25 de maig el Consell Rector del Consorci aprova la pròrroga del contracte del servei d'informació tal i com havia vingut funcionant l'últim any, el qual representa un total d'hores de 13.068 hores anuals amb un cost de 218.830,00 €, i que per espais naturals es divideix de la següent manera:

- Espai natural del Remolar – Filipines = 4.311 hores/any (1 informador/a els dies laborables i 2 informadors/es els caps de setmana i festius, de 9h a 17h, 18h o 20h segons l'època de l'any).
- Pineda de Can Camins = 977 hores/any (1 informador/a els caps de setmana i festius, del 16 de setembre al 15 de juny, de 10h a 14h i 1 informador/a, cada dia, del 16 de juny al 15 de setembre, de 10h a 14h i de 17h a 20h).
- Espais naturals del Riu – Cal Tet – Ca l'Arana = 7.780 hores/any (2 informadors/es els dies laborables i 3 informadors/es els caps de setmana i festius, de 9h a 17h, 18h o 20h segons l'època de l'any).

A partir del 5 de desembre del 2010 s'incorporen les Basses de Can Dimoni, el que significa la modificació del servei a la Pineda de Can Camins. El Servei d'Informació a aquests dos espais ha quedat de la següent manera:

- Pineda de Can Camins = 877 hores/any (1 informador/a els caps de setmana i festius, del 16 de setembre al 15 de juny, de 10h a 14h i 1 informador/a, cada dia, del 16 de juny al 15 de setembre, de 10h a 14h i de 17h a 20h).

- Espai Natural de les Basses de Can Dimoni = 132 hores Un informador diumenges i festius de 10 a 14 h. a partir del 5 de desembre.

Aquest canvi ha significat un augment global de 32 hores respecte al previst inicialment.

Servei d'Informació a les platges naturals del Prat i de Viladecans - ACCC

El Servei d'Informació a les platges naturals del Prat i de Viladecans s'ha prestat des del 30 de març al 31 de juliol, mitjançant la contractació de l'ACCC - Associació Catalana de Cases de Colònies, per 544 hores per 9.411 €.

Servei de manteniment, neteja i condicionament d'hàbitats - CIRE

El Servei de manteniment, neteja i condicionament d'hàbitats, en conveni amb el CIRE (Centre d'Iniciatives per a la Reinserció) del Departament de Justícia), consistent en una brigada formada per 8 operaris/es i 1 capatàs en jornades de 8 hores de dilluns a divendres s'ha tingut des del 1 de gener fins el 12 d'abril de 2010 per un import de 6.000 € al mes, mitjançant la modalitat de pla d'ocupació que signa el CIRE amb el Servei d'Ocupació de Catalunya.

Servei de vigilància – Guarda Particular de Camp – Cecilio Fernández

El Servei de Vigilància dels espais naturals es presta mitjançant la contractació del guarda particular de camp, el Sr. Cecilio Fernández. Fins el 31 de juliol de 2010 es va donar un servei de 3.113 hores anuals, pel preu de 51.364,50 €. A partir de l'1 d'agost de 2010, s'adjudica un nou contracte per 52.454,05 €, pel mateix nombre d'hores anuals.

Servei de neteja dels punts d'informació – ISS Facility Services

L'any 2010 s'ha fet un reajustament del servei contractat ISS Facility Services per 7.782,36 € i s'han adjudicat diverses tasques de neteja dels aguats i torres al personal auxiliar de manteniment del Consorci. Amb aquesta replanificació s'han reduït costos en un 28,2%.

3.1.6 RECURSOS PER AL FUNCIONAMENT ORDINARI

3.1.6.1 SEU I OFICINA TÈCNICA DEL CONSORCI

Des de la seva constitució, el maig de 2005, la seu i oficina tècnica del Consorci ha estat ubicada en la planta primera del centre municipal d'informació ambiental Les Cases d'En Puig, de l'Ajuntament del Prat. El desembre d'aquest any, aquest equipament canvia de contingut i l'ajuntament del Prat ofereix al Consorci una ubicació provisional en les dependències municipals del Departament de Via Pública, a l'Av. de l'Onze de Setembre, fins a l'ubicació definitiva en la Masia de Cal Tudela, també propietat de l'Ajuntament del Prat i situada als espais naturals del Riu.

Durant l'any 2010 l'ajuntament del Prat de Llobregat ha encarregat els treballs de redacció de projecte bàsic i executiu i ha fet la licitació de les obres de la Masia.

3.1.6.2 ALTRES

S'han renovat els contractes amb la gestoria laboral i fiscal, amb missatgeria, publicacions a diaris oficials, fotocòpies, bústies de correu i dominis informàtics de correu electrònic i web, etc..

S'han contractat les assegurances de responsabilitat civil i de bens mobles.

Pel que fa al parc mòbil del Consorci, s'han fet dues reparacions al vehicle 4x4 propietat del Consorci, s'ha continuat amb el lloguer de la furgoneta Renault Kangoo, en vigor fins el 18 de gener de 2011, i s'ha llogat una plaça d'aparcament a Prat Espais per a la Pick-up Toyota Hilux propietat del Consorci, des del 25 de febrer de 2010.

3.2 GESTIÓ DELS ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT

És objectiu del Consorci garantir el bon estat ambiental dels espais naturals tot vetllant per la seva integració en la planificació territorial i posant en valor les seves característiques com a peça fonamental en la conservació dels recursos naturals. També és important la tasca del Consorci en la funció de vigilància dels espais naturals i la compatibilitat d'usos.

3.2.1 ORDENACIÓ I PLANIFICACIÓ DELS ESPAIS NATURALS

A l'actualitat la plana i el litoral del Delta es troben en un procés de transformació fruit del desenvolupament de diverses infraestructures. Els espais naturals estan vivint aquesta transformació de manera intensa essent uns dels espais més afectats i fràgils, i per tant més necessitats de protecció i d'atenció des del punt de vista de la ordenació territorial.

Forma part de la tasca del Consorci el seguiment d'aquesta planificació territorial en pro de la conservació dels espais naturals, participant directament o assessorant i informant, en les fases d'elaboració de projectes o en la d'execució d'obres.

3.2.1.1 PLANS D'ORDENACIÓ

Pla de millora i potenciació de l'ús públic i la biodiversitat de l'espai natural del Remolar - Filipines

S'ha presentat l'estudi per cercar una millor integració de l'ús públic a l'espai natural del Remolar – Filipines, encarregat pel Consorci l'any 2009 a Taller d'Enginyeria, SL. A partir de la caracterització realitzada de l'àmbit d'estudi, centrada en la descripció dels usos existents i en els valors naturals actuals i potencials dels diferents sectors del conjunt de l'espai, s'ha proposat una zonificació on s'han definit els objectius ambientals i els usos preferents a potenciar i desenvolupar en cada zona.

De forma complementaria, s'ha portat a terme la identificació dels principals impactes i afeccions derivats dels usos que es donen actualment al conjunt de l'espai Remolar- Filipines. D'aquesta manera, amb la intenció de donar compliment als objectius proposats, potenciar els usos preferents definits i minimitzar els impactes detectats, es proposen un conjunt d'actuacions aplicables a curt i mig termini.

- Ubicació i disseny de l'accés principal a l'espai natural Remolar – Filipines
 - Localització de l'accés principal a l'àrea protegida
 - Definició de Zones d'aparcament
 - Creació d'un centre d'informació
- Actuacions sobre camins, vialitat i accessos
 - Eliminació del tràfic rodat al camí d'accés a l'espai natural Remolar- Filipines
 - Restricció i limitació d'usos als camins
 - Millores de l'accés rodal al conjunt de l'àmbit
- Potenciació de noves zones per al seu us recreatiu, pedagògic, etc.
 - Potenciació dels itineraris de la Pollancreda
 - Recreació d'ecosistemes aquàtics a àmbits degradats
 - Creuament de la riera de Sant Climent
 - Marcatge d'altres itineraris científics i recreatius
 - Potenciació de la recerca científica
- Actuacions sobre infraestructures
 - Adaptació del pla d'usos als projectes i plans aprovats
 - Remodelació de infraestructures existents
 - Millora de la dotació de miradors paisatgístics i faunístics

Estudi de capacitat d'acollida dels espais naturals

S'ha presentat l'estudi de la capacitat d'acollida dels espais naturals encarregat pel Consorci l'any 2009 a l'empresa Limonium, SL, Societat d'Actuacions Ambientals. Les principals conclusions d'aquest estudi són que els Espais Naturals del Delta del Llobregat estan actuant a l'actualitat com un gran parc periurbà al servei dels

municipis del Baix Llobregat i de Barcelona. Els seus grans valors naturals han de conviure, no només amb una realitat territorial força complexa, sinó amb molts usuaris que no estan realment motivats per la presència d'un espai natural protegit sinó per la presència d'un espai d'oci a l'aire lliure. A això cal afegir que el Delta del Llobregat s'ha convertit en l'aula natural d'educació ambiental més important de la zona de Barcelona i també en l'indret preferent pels nombrosos aficionats a l'observació ornitològica i la fotografia naturalista. També, per últim, no cal oblidar que la ubicació de l'espai i la seva concepció periurbana l'ha convertit, tradicionalment, en un indret de trobades sexuals i de pràctica de la prostitució. Per tant, segons l'estudi, hi conviuen usos diversos, en alguns casos massius i a vegades de difícil coexistència, molt difícils de gestionar.

La realitat ha demostrat, a més, que a mesura que es van obrint nous espais a l'ús públic, aquests són ràpidament ocupats per la ciutadania sense que es produeixi cap efecte de resituació o redistribució d'usuaris en el conjunt dels espais del Delta del Llobregat.

Per altra banda, el Consorci ha d'assumir en els propers temps la gestió d'espais de gran interès que, abans d'haver pogut planificar cap actuació, ja han estat apropiats per la ciutadania per diverses activitats d'ús públic, com són el cas de les ribes del riu o la zona de Can Dimoni.

La fragmentació dels espais naturals en bocins dispersos per la plana deltaica dificulten a més tota l'activitat de gestió de l'ús públic.

Si bé els efectes de l'ús públic sobre els valors naturals del Delta del Llobregat són difícils d'estimar quantitativament, està clar que la proliferació d'usos molt diversos fins i tot dins d'espais molt ben delimitats i guardats, provoca efectes negatius. També, en el cas d'espais tancats a l'ús públic, com les platges de la Ricarda o de Ca l'Arana s'han observat casos recurrents de persones que entren a l'espai restringit tant des de terra com des de mar i poden posar en risc les incipients colònies d'aus nidificants que allí se situen.

Relacionat amb això, existeix certa percepció de manca de tranquil·litat en espais prou freqüentats, aspecte que es posa de manifest quan una mesura presa pel Consorci com ha estat el tancament de la carretera de la Vidala al trànsit motoritzat durant els caps de setmana ha estat percebuda molt positivament per una part molt

important dels usuaris, fins i tot quan estava acompanyada d'una situació no solucionada respecte els aparcaments.

En aquest sentit, l'Estudi de Capacitat d'Acollida ha posat de manifest aquests problemes a partir d'una anàlisi històrica de les dades de freqüentació existents dels espais i de la realitat ambiental i valors dels mateixos, així com les incidències relacionades amb l'ús públic registrades pels serveis de Guarderia i d'Informació del Consorci. Aquest treball, conjuntament amb les dades i informacions proporcionades pels tècnics del Consorci, ha permès establir les àrees de major conflicte entre conservació i ús públic.

Seguint la metodologia del Límit de Canvi Acceptable, s'han proposat uns indicadors específics per mesurar l'efecte de l'ús públic sobre els valors naturals dels espais, i s'han formulat uns objectius per aquests. També, s'han proposat introduir alguns canvis en els aspectes de gestió i normativa, així com millores generals de la infraestructura d'ús públic i millores concretes per alguns dels espais més conflictius.

També s'han proposat una sèrie d'estudis complementaris que ajudarien a comprendre millor i a poder quantificar els efectes de la freqüentació i l'ús públic sobre la biocenosi del Delta i també a afrontar la definició d'àrees fràgils a l'ús públic amb més precisió.

Per últim, s'han analitzat les conseqüències que les noves instal·lacions o activitats previstes a la vora dels espais naturals protegits del Delta poden tenir sobre la freqüentació, l'ús públic i els seus efectes sobre la conservació dels valors naturals.

Des del punt de vista dels autors de l'estudi, els espais naturals del Delta del Llobregat no han d'assumir la responsabilitat de ser el gran parc periurbà del costat sud de la conurbació de Barcelona; i sí potenciar la seva vocació natural sempre compatible amb un ús públic intens però amb limitacions.

Estudi de l'ACA sobre l'impacte acumulat de les infraestructures del Pla Delta

El juliol del 2010 es va fer un document d'observacions i comentaris consensuat pels quatre Ajuntaments del Consorci, el Consorci del Parc Agrari i el propi Consorci dels espais naturals del delta del Llobregat, constituïts com a comissió tècnica, que

es va remetre a l'ACA. En reunions de treball posteriors es va acabar produint una llista prioritzada de les actuacions necessàries per donar solució a l'impacte en la xarxa de canals i zones humides. Finalment s'ha elaborat un document d'al·legacions al "programa de mesures del pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya i del seu informe de sostenibilitat ambiental", dintre del termini establert.

El 5 d'octubre de 2010 es sol·licita la constitució d'una mesa de responsables polítics dels diferents ajuntaments, entitats i organismes que actuen en el territori afectat per l'estudi a fi d'impulsar les actuacions definides per la comissió tècnica. El 29 de novembre de 2010 es rep escrit del Director de l'ACA proposant d'ajornar la decisió final al començament de la propera legislatura.

3.2.1.2 INFORMES TÈCNICS PRECEPTIUS I D'AVALUACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL D'OBRES I PROJECTES

Instal·lació d'activitats. Obres i projectes.

- Informe sobre la Modificació Puntual del Pla General Metropolità, en l'àmbit del Front Litoral al terme municipal de Viladecans, per a l'Oficina Territorial d'Avaluació Ambiental dels Serveis Territorials de Barcelona.
- Informe sobre una activitat de Restaurant Bar d'AENA, al costat del Remolar, i la seva afectació ambiental a la Xarxa Natura 2000, per l'Ajuntament de Viladecans.
- Informe sobre el projecte executiu d'ordenació del camí de la Bunyola, fase 2 (carretera de València a porta de cal Roc), per al DMAH.
- Informe sobre el projecte executiu d'ordenació del camí de la Bunyola, fase 1 (porta de cal Roc a desembocadura), per a l'Ajuntament del Prat.
- Informe sobre una activitat de granja de cargols a situar en una parcel·la que forma part de la Xarxa Natura 2000, per a l'Ajuntament de Viladecans.

- Informe sobre el projecte de passarel·la de vianants sobre l'estany del Remolar per unir Viladecans i el Prat de Llobregat, per a l'Ajuntament del Prat.
- Informe sobre una activitat de Restaurant - Bar a situar en una parcel·la que forma part de la Xarxa Natura 2000, al costat de la Murtra, per a l'Ajuntament de Viladecans.
- Informe sobre el projecte d'adequació de la masia de Cal Tudela, situada en zona ZEPA, per a l'Ajuntament del Prat i el DMAH.
- Informe sobre la sol·licitud d'una activitat d'autocaravana per a la venda de frankfurts en zona ZEPA, per a l'Ajuntament de Viladecans.
- Informe sobre el projecte d'obres de condicionament i millora de diversos camins al Parc Agrari del Baix Llobregat, per a l'Ajuntament de Viladecans i el DMAH.
- Informe sobre obres de FECSA a la Murtra, per a ENDESA.
- Consideracions en relació a l'abast i el grau d'especificació de l'informe de Sostenibilitat Ambiental de la Modificació Puntual del Pla General Metropolità, en l'àmbit del Parc del Delta, al terme municipal de Viladecans, per al DMAH.
- Consideracions sobre el Projecte del Pla Especial d'Ordenació del subsistema 1.7 que inclou mesures de restauració de l'antiga C-31, per al DMAH.
- Informe sobre la normativa i les directrius aplicables a la parcel·la 112 del polígon 5 del terme municipal de Gavà, a afectes de determinar si és permesa la seva rompuda, per a l'Ajuntament de Gavà.
- Informe sobre el projecte d'activitat d'explotació ramadera de bestiar oví i cabrum en la parcel·la 163 Polígon 12 dels Llanassos, per a l'Ajuntament de Viladecans.
- Informe sobre la perforació d'un sondeig a la platja del Prat, en zona ZEPA, per al DPTOP.

- Informe sobre una variant de línia elèctrica aèria i subterrània de 25 kv, sobre la riera de Sant Climent, en zona ZEPA, per l'Ajuntament de Viladecans.
- Informe sobre el projecte de retall de l'espigó de llevant del canal de l'Aviació, al terme municipal del Prat de Llobregat, per al DPTOP.
- Informe sobre la realització d'obres a la comporta de la Murtra, per a EMSSA.

Gestió de fauna i flora

- Informe sobre els impactes previsibles en la fase de construcció i explotació de cinc aerogeneradors en el marge del riu Llobregat, per a ATLL, Ajuntament del Prat i el Servei de Fauna del DMAH.
- Informe sobre les reclamacions de responsabilitat patrimonial presentades contra el Consorci per diferents pagesos del Delta, per al DMAH.
- Informe sobre la protecció de les zones amb orquídiades de la pineda del Toro Bravo, per a VIMED de l'ajuntament de Viladecans.
- Informe sobre les actuacions realitzades pel Consorci per a la conservació de colònia nidificant de gavina corsa del delta del Llobregat, per a DEPANA.
- Informe sobre els canvis en el tractament de larves de mosquits a les zones d'inundació de la Platja de Ca l'Arana, per l'Ajuntament del Prat.
- Informe sobre el cetaci trobat avarat al Delta del Llobregat, per al Servei de Fauna del DMAH.
- Informe sobre el corriol camanegre l'any 2009 a les zones afectades per les obres de la dessaladora, per a ATLL.
- Informe sobre el seguiment del Fartet l'any 2009 a les zones afectades per les obres de la dessaladora, per a ATLL.
- Informe sobre la gavina corsa l'any 2009 a les zones afectades per les obres de la dessaladora, per a ATLL.

- Informe sobre les limícoles l'any 2009 a les zones afectades per les obres de la dessaladora, per a ATLL.
- Informe sobre els ardèids l'any 2009 a les zones afectades per les obres de la dessaladora, per a ATLL.
- Informe sobre el Fartet l'any 2009 a les zones afectades per les obres de la dessaladora, per a ATLL.

Àmbit de protecció i usos de zones protegides

- Sol·licitud de realització d'actuacions per incloure el delta del Llobregat en el conveni RAMSAR, per al DMAH.
- Sol·licitud d'inclusió del tram final del riu en la ZEPA i en la Reserva Natural del delta del Llobregat, segons el Requeriment de la DIA del Desviament del riu, per al DMAH.
- Informe sobre el Pla d'Usos de les platges del Prat de Llobregat 2010, per al DPTOP.
- Informe sobre la Proposta dels Serveis de temporada de les platges de Viladecans l'any 2010, per al DPTOP.
- Informe per a remarcar la necessitat de realitzar pastura amb cavalls o ovelles a les maresmes i prats humits dels Espais Naturals del Delta del Llobregat.
- Informe sobre els límits de la zona protegida del Remolar – Filipines i legislació de referència, per a l'Ajuntament de Viladecans.
- Informe sobre el projecte d'ordenació del camí de València des de la rotonda de la carretera de la platja fins a l'entrada als espais naturals del riu, per a l'Ajuntament del Prat.

Activitat d'AENA dintre dels espais protegits

- Informe sobre la sol·licitud de segar la vegetació de les capçaleres 07R i 25L, situades en zona ZEPA, per motius de seguretat aeroportuària, per al Departament de Medi Ambient d'AENA.

- Informes sobre diverses sol·licituds per eliminar alguns obstacles en zona ZEPA, per raons de seguretat operacional, per al Departament de Medi Ambient d'AENA.

Ampliació de la Depuradora Gavà - Viladecans

- Informe sobre la proposta d'implantació d'un sistema que faciliti les operacions de neteja, buidat i regeneració de l'aigua del canal de desguàs de la Murtra, relacionat amb les obres de l'ampliació amb un terciari de l'EDAR Gavà-Viladecans, en l'àmbit de l'espai natural de la Murtra, per a EMMSA.
- Informe sobre projecte de renaturalització de la llacuna de la Murtra i camí d'accés a la Depuradora. Part 1, per a EMMSA.

3.2.1.3 SEGUIMENTS D'OBRES EN EXECUCIÓ AL DELTA DEL LLOBREGAT

És tasca del Consorci vetllar per què les obres destorbin el menys possible la biodiversitat o l'ús públic dels espais naturals i perquè s'executin les mesures correctores i compensatòries aprovades, tot col·laborant amb els equips de vigilància ambiental de les obres per resoldre les incidències i redefinir actuacions.

Canonada d'impulsió de la Dessaladora de l'Àrea Metropolitana

Al llarg de 2010 s'han supervisat diverses actuacions de reparació d'infraestructures de la canonada de la Dessaladora, bàsicament de les arquetes de la conducció d'impulsió de la captació de la ITAM Llobregat. Aquestes actuacions s'han realitzat fora de l'època de reproducció d'aus i han estat de poca entitat.

Ampliació dels tractaments de la Depuradora de Gavà – Viladecans

Durant l'any 2010, la Comissió Mixta de concertació i control entre el Departament de Medi Ambient i Habitatge, l'Entitat del Medi Ambient de l'AMB, el Consorci i els ajuntaments afectats pel projecte, s'ha reunit 7 vegades.

La Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana va presentar el projecte per a la restauració de la llacuna de la Murtra i el projecte de nou accés definitiu, després de consultes prèvies al Consorci i als ajuntaments de Gavà i Viladecans.

El mes d'octubre es va contractar el Projecte constructiu de l'estació de bombament per al buidat i neteja del canal de desguàs de la Llacuna Murtra i el Projecte constructiu de recuperació mediambiental de l'entorn de la Murtra i nova entrada a la Depuradora.

Les obres es van iniciar el mes de novembre i es preveia la seva finalització a començaments de l'any 2011.

Funcionament de la xarxa hídrica

En les al·legacions al "Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya i del seu informe de sostenibilitat ambiental", presentades a l'ACA, es van fer consideracions sobre les actuacions previstes per a minimitzar l'impacte hidrològic de les instal·lacions de l'Aeroport sobre el Remolar – Filipines.

També s'han fet diverses inspeccions del canal de la Vidaleta, per comprovar la seva eficàcia davant els períodes de pluja.

Desviament de la C-31 i restauració ecològica del corredor de can Sabadell

Per tal de concretar l'actuació de restauració ecològica i paisatgística de can Sabadell, s'han fet dues reunions sobre el terreny els mesos de novembre i desembre, ja que fins aquell moment AENA no havia contractat les obres. Van assistir representants d'AENA, del DMAH, de l'Ajuntament de Viladecans i del Consorci. A partir de la visita efectuada in situ es van concretar les actuacions a realitzar, que van començar immediatament.

Les actuacions incloïen, entre altres, el desmantellament de la carretera de can Sabadell i dels laterals de la antiga C-31, la retirada d'acumuls de terres i l'ocultació dels aparcaments amb pantalles vegetals. Altres actuacions, previstes inicialment en el projecte de restauració de can Sabadell, com la creació de basses pel control dels mosquits, no s'han inclòs en el projecte final.

Construcció d'una bassa per a control de mosquits a can Camins

S'ha construït una nova bassa per al control de mosquits a la jonquera de can Camins. Aquesta actuació s'ha fet, de nou, amb el Servei de Control de Mosquits del Consell Comarcal del Baix Llobregat i amb la col·laboració de l'Ajuntament del Prat de Llobregat. En aquesta bassa es van alliberar Fartets el mes de maig.

Instal·lació d'un aerogenerador en el marge esquerre del riu Llobregat

El mes d'abril es va detectar que ATLL havia col·locat un aerogenerador en el marge esquerre del riu Llobregat, com a prova pilot d'un futur Parc eòlic. Es va sol·licitar la paralització del seu muntatge durant l'època de reproducció de la gavina corsa, que té l'única colònia del Delta al costat d'aquesta infraestructura i posteriorment es va celebrar una reunió amb representants del DMAH, de l'Ajuntament del Prat de Llobregat i de l'ACA, on es va decidir que per instal·lar un parc eòlic caldria que l'ACA realitzés els tràmits necessaris per a què el Servei de Fauna validés el projecte.

Projecte d'ordenació del camí de la Bunyola

El mes d'octubre es van iniciar les obres de la fase I del projecte d'ordenació del camí de la Bunyola, de cal Roc fins a la desembocadura, consistents en la millora del ferm i el canvi del mobiliari i els tancaments. Des del Consorci s'ha dut a terme el seguiment de l'evolució de les obres i s'han fet diversos suggeriments per tal d'adaptar el nou mobiliari a l'ús públic de l'espai. Durant el període d'obres l'itinerari 3 i el de la Bunyola han estat tancats a l'ús públic.

3.2.2 VALORACIÓ AMBIENTAL I SOCIAL DELS ESPAIS NATURALS

Pineda de Can Camins

La pineda de Can Camins forma part dels espais naturals del delta del Llobregat, malgrat no està inclosa en cap de les categories de protecció de la resta d'espais naturals del Delta i no haver estat declarada Xarxa Natura 2000, pels seus remarcables valors naturals sí està preservada per altres normatives de planejament i està inclosa en el subsistema de protecció ambiental de la costa del

Pla Director de l'Aeroport i en l'àmbit del Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge del delta del Llobregat (en tràmit d'aprovació). En el Pla Especial d'ordenació del subsistema de protecció ambiental de la costa, la pineda de Can Camins està catalogada dins el sector de restauració i preservació del medi natural, fet que concorda amb els objectius que planteja el Consorci.

La pineda de Can Camins és propietat d'AENA, però des de l'obertura d'aquest espai al públic, l'any 2006, el Consorci del delta del Llobregat i l'Ajuntament del Prat han assumit els costos de gestió i manteniment dels hàbitats naturals i de les infraestructures d'ús públic i d'obertura i informació al visitant.

El Consorci va elaborar a principis de l'any 2010 un anàlisi del cost anual del manteniment de l'hàbitat, la conservació de la biodiversitat i la gestió de l'ús públic de la pineda de Can Camins, que ascendeix a 64.000 € i que va ser presentat a la Direcció de l'Aeroport el mes de maig com a document de justificació d'un possible conveni de col·laboració.

3.2.3 VIGILÀNCIA DELS ESPAIS NATURALS

L'1 d'agost de 2010 es torna a contractar el servei de vigilància dels espais naturals per un any. Aquest és un servei iniciat el 2008, la finalitat del qual és la protecció dels béns naturals i infraestructures dels espais naturals del delta del Llobregat i garantir el compliment de les normes d'ús i restriccions d'accés als espais naturals.

El servei de vigilància es presta d'acord amb el calendari i horaris que estableix el Consorci i garanteix la presència d'un vigilant en horari de matí i tarda, durant 5 dies a la setmana, que inclouen necessàriament diumenges i festius i un dia de servei nocturn a la setmana. El total d'hores de vigilància als espais naturals que s'han cobert aquest any ha estat de 3.113.

L'àmbit d'actuació del servei inclou la totalitat dels espais de la Xarxa Natura 2000 del delta del Llobregat, amb independència de si el Consorci fa o no una gestió integral en aquests.

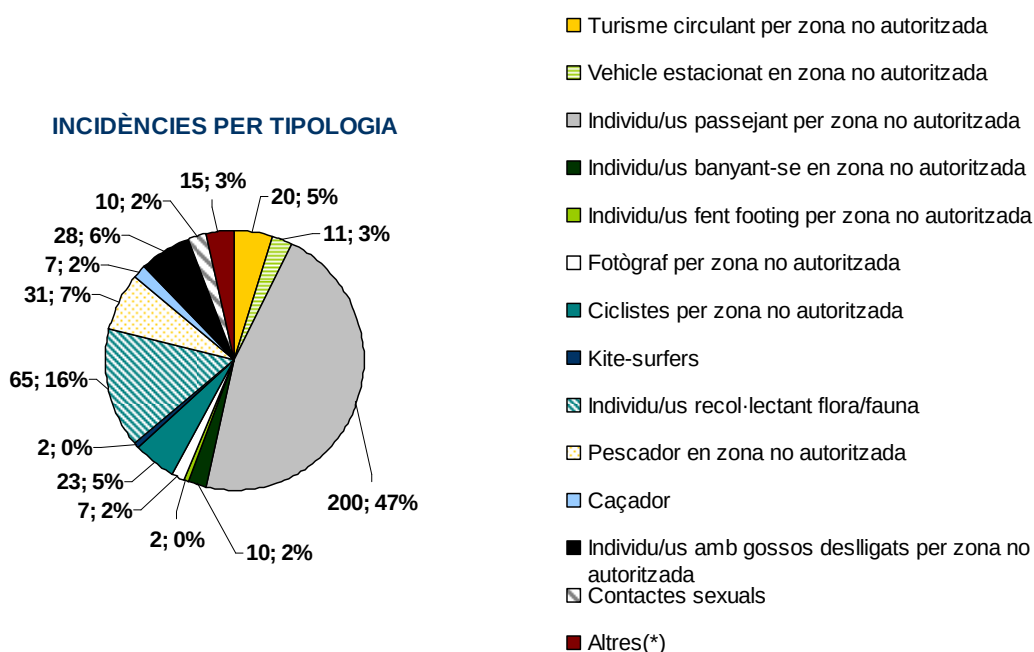
Aquest servei s'ha coordinat en tot moment amb les Polícies Locals dels municipis, el cos d'Agents Rurals i els Mossos d'Esquadra.

3.2.3.1 ANÀLISI DE LES INCIDÈNCIES

3.2.3.1.1 Tipologia de les incidències

Les incidències registrades pel servei de vigilància es recullen en unes fitxes estandaritzades que permeten analitzar la seva tipologia, les zones més sensibles i les èpoques de l'any en que es produeixen, i així definir les necessitats i prioritats de vigilància.

A continuació es presenten unes gràfiques que analitzen les incidències registrades al llarg de l'any.

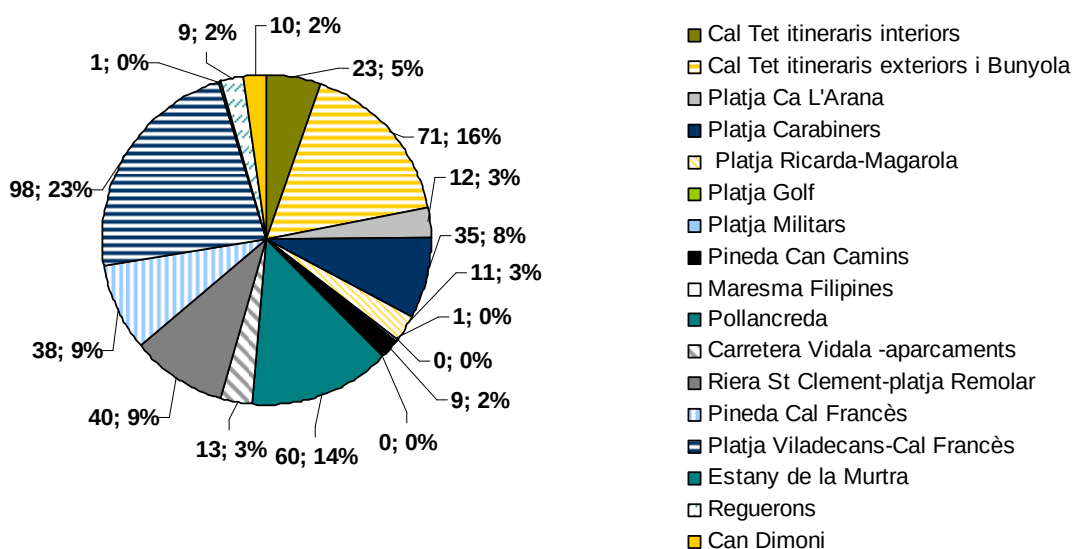
En aquest gràfic es pot veure que gairebé la meitat de les incidències són degudes a gent que surt fora dels itineraris o accedeix a zones on està restringit el pas, amb una lleugera disminució respecte a l'enregistrat l'any passat. En un espai natural tant sensible com el nostre és vital evitar aquest fet per garantir la conservació de la fauna i la flora. En segon lloc, amb un 16%, trobem el cas de la recol·lecció de flora i fauna dels espais protegits. Això es dona sobretot a les pinedes litorals, on es recol·lecten espàrrecs bolets i pinyes, aquestes últimes amb finalitats comercials. El tercer lloc és per a la presència de pescadors de canya en zones no autoritzades. Aquesta situació es dona majoritàriament a les platges protegides dels Carrabiners i la Ricarda, tot i la senyalització i barreres que impedeixen el pas, provocant un important destorb en l'avifauna que utilitza aquest trams de litoral per alimentar-se i/o nidificar.

3.2.3.1.2 Nombre d'Incidències

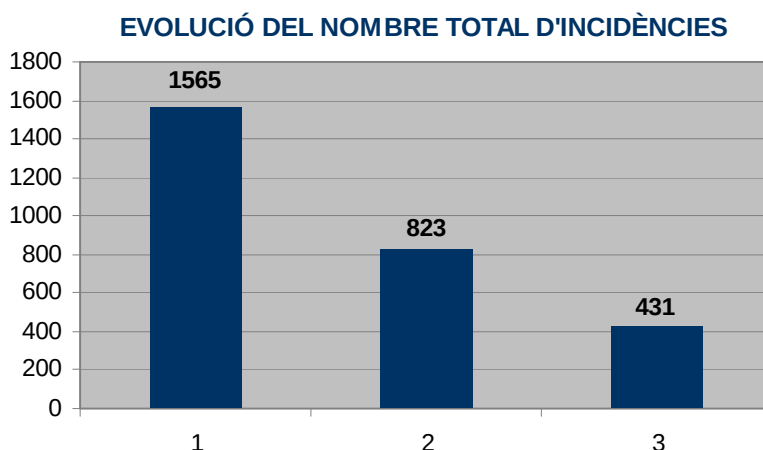
Si analitzem les incidències segons l'espai natural on es donen, veiem que el que ha presentat enguany una major problemàtica ha estat el tram de platja protegida entre la riera de Sant Climent i l'estany de la Murtra, amb un 23%. Això ha estat degut bàsicament a l'entrada d'usuaris de les platges a l'interior de la zona dunar, sobretot a la primavera i estiu. L'any 2009 les incidències en aquest espai van ser mínimes. En segon lloc trobem els itineraris exteriors dels espais naturals del Riu – Bunyola – Carrabiners – Semàfor, on es produeix el pas cap a la platja d'alguns visitants del litoral. En el cas de la Pollancreda del Remolar, el nombre d'incidències ha estat 4 cops menor a l'any passat, gràcies a la pressió del servei de vigilància sobre la gent que entra a fer activitats diverses.

Finalment cal remarcar que la maresma de les Filipines i l'estany de la Murtra han estat els espais on s'han registrat menys incidències. En el primer cas es pot explicar pel fet de ser un espai amb itineraris ben definits i una llarga tradició de protecció, mentre que en el cas de la Murtra està més lligat al fet de ser un espai amb un ús públic molt baix. El mateix trobem per a la zona dunar de les platges del Golf i de la Zona Militar, on es nota l'efecte del servei d'informació i del servei de vigilància en la inexistència d'incidències. Val a dir que en aquestes platges el nombre pot estar subestimat pel fet que en tenir un servei d'informació específic, el vigilant del Consorci fa menys visites de les que correspondrien.

INCIDÈNCIES PER ESPAI

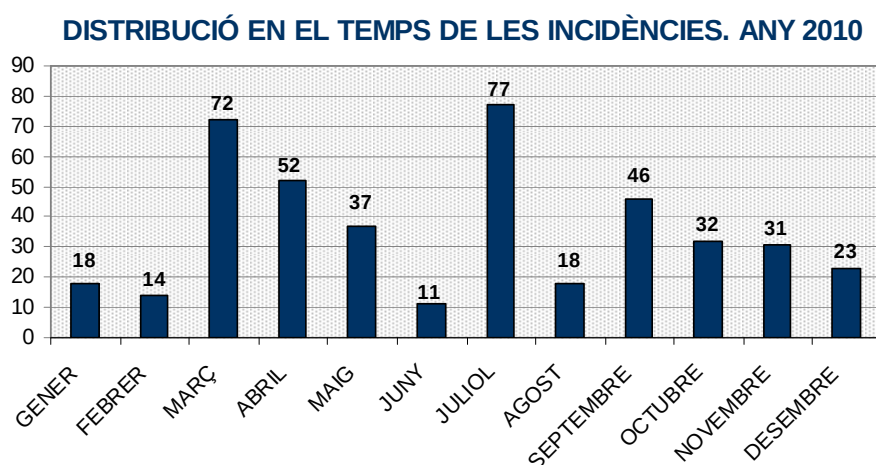

Si comparem el nombre d'incidències dels tres anys que porta en funcionament el servei de vigilància podem veure una disminució del 50% cada any, fet molt rellevant que posa de manifest l'efecte positiu d'aquest servei en el comportament i activitats dels visitants dels espais protegits i dels que els envolten.

3.2.3.1.3 Distribució en el temps de les incidències

Respecte a la distribució en el temps, a la gràfica següent podem apreciar com l'inici de la primavera i de l'estiu son els moments de l'any amb més incidències, fet que coincideix amb el període en que més gent visita els espais naturals. En el cas de la primavera per l'increment de visitants dels espais naturals en general, i en el cas de l'estiu per les incidències de banyistes en les zones dunars protegides. El màxim registrat enguany al mes de juliol es deu, sobretot, a la problemàtica a les platges de cal Francès i de les Filipines (Viladecans). El mesos hivernals, com és d'esperar, són els més tranquils des d'aquest punt de vista.

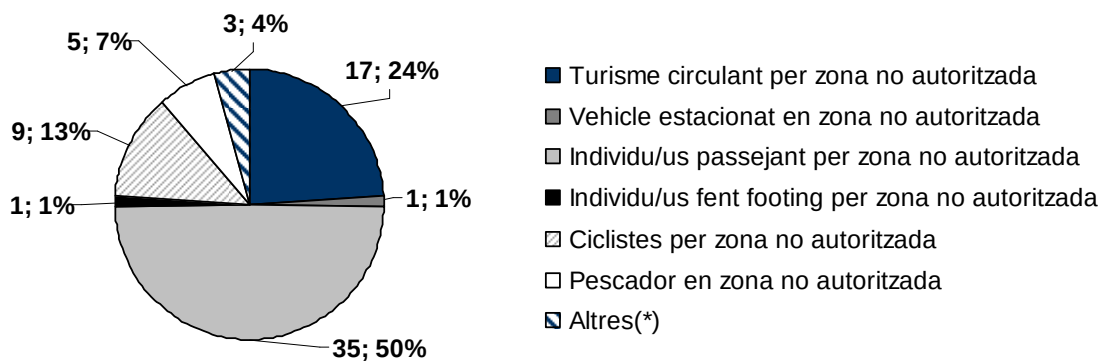
3.2.3.1.4 Tipologia de les incidències als principals espais

Itineraris exteriors de cal Tet, Bunyola i Carrabiners - Semàfor

En aquesta extensa xarxa d'itineraris s'han enregistrat un 16% de totes les incidències de l'any, sent el segon espai després de la platja de Viladecans.

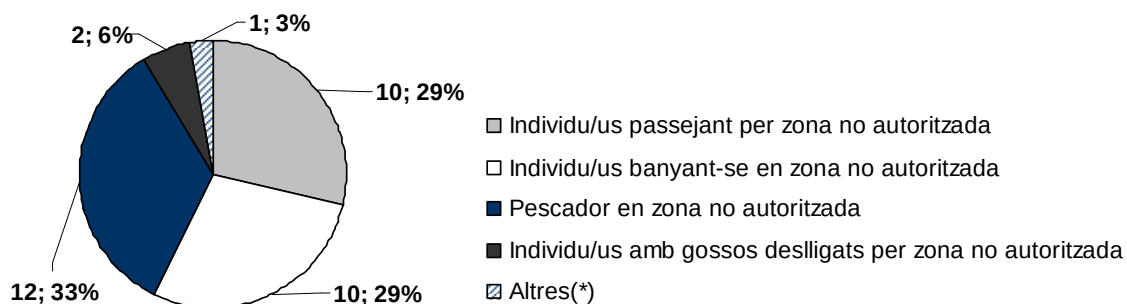
El tipus d'incidència més freqüent (50%) ha estat la presència de visitants en zones restringides, com ara la gent que entra en els espais de maresma que separen el camí de vianants de la platja. En segon lloc trobem el cas de vehicles que entren en els camins de vianants, bàsicament al camí de la Bunyola.

ITINERARIS EXTERIORS CAL TET-BUNYOLA I CARRABINERS

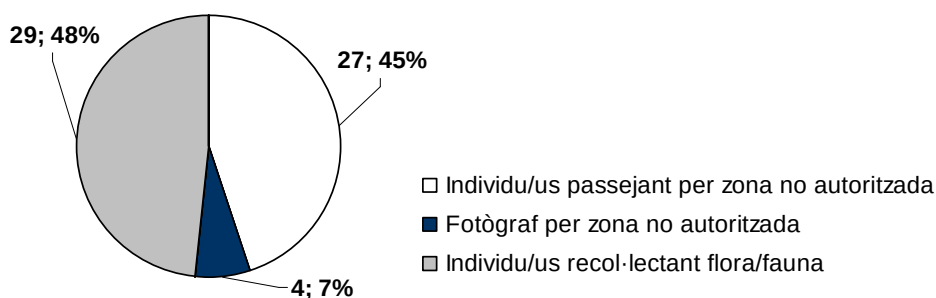

Platja dels Carrabiners

Aquest tram de platja, comprés entre la desembocadura del canal de la Bunyola i l'estany de la Magarola, forma part del sector de litoral del Prat sense ús públic per garantir la preservació dels seus valors naturals. Per la part interior discorre un itinerari que permet visitar l'antiga caserna dels Carrabiners i el mirador del Semàfor, però no està permès accedir a la sorra de la platja, pel que les incidències es donen amb els visitants que no respecten aquesta limitació. Com es pot veure a la gràfica, es tracta de gent que entra a la platja a passejar, banyar-se o pescar.

PLATJA CARRABINERS**Pollancreda del Remolar**

Anomenem Pollancreda a l'espai forestal que hi ha entre el braç de la Vidala de l'estany del Remolar i la Riera de Sant Climent. Aquest àmbit limita amb la zona d'aparcament de la C-31 i el marge de la carretera de la Vidala, de manera que tot i la existència de cartells que prohibeix l'entrada, es produeix molt sovint el pas de gent que entra a passejar o a recol·lectar espàrrecs i bolets. La presència de flora vulnerable, com ara les orquídiades, en aquest espai fan que el trepig indiscriminat sigui molt negatiu.

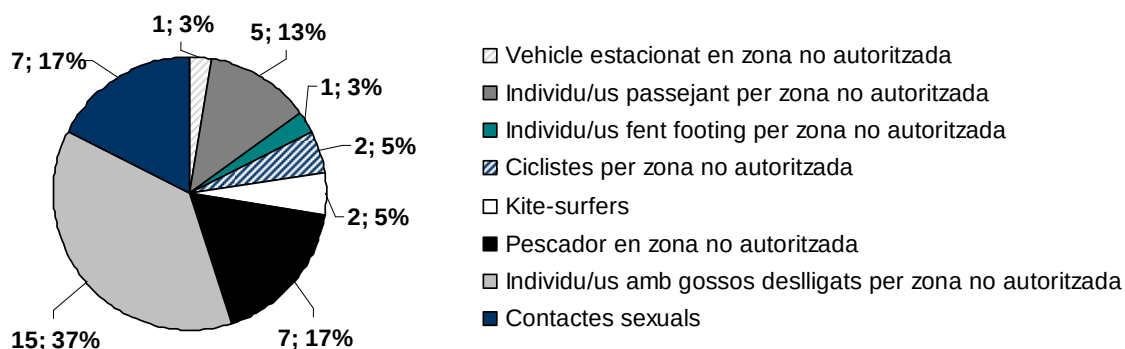
POLLANCREDA REMOLAR**Platja del Remolar- Riera de Sant Climent**

Aquest espai compren el tram de la riera de Sant Climent aigües avall de la C-31 i el tram de platja entre les desembocadures de la riera i del Remolar, de 700 m d'amplada. Com es pot observar a la gràfica la tipologia d'incidències és molt variada.

La incidència més freqüent, amb diferència, ha estat la presència de gossos deslligats per la platja, que lògicament entren a la zona protegida amb el perill que representa per a la fauna dunar, en especial en la època de nidificació. Això es dona bàsicament als mesos de primavera i estiu.

En segon lloc trobem dos tipus d' incidències. Per un costat la presència de pescadors de canya a la platja del Remolar, on en base al Pla d'Usos de Platja està prohibida la pesca al llarg de tot l'any. Per altre tenim els contactes sexuals, que també es donen a la platja, que s' aprofiten de la tranquil·litat i relatiu aïllament d'aquest tram de litoral. En aquest últim cas es produeix un efecte negatiu en la resta d'usuaris de la platja i en les activitats d'educació ambiental que es desenvolupen.

PLATJA REMOLAR-RIERA ST CLIMENT

3.2.4 GESTIÓ, MANTENIMENT, NETEJA I CONDICIONAMENT DELS HÀBITATS

Del 13 d'octubre del 2009 fins a l'1 d'abril de 2010 s'ha comptat amb la participació d'un Pla d'Ocupació del CIRE per al manteniment dels espais naturals del Delta. Es tractava d'una brigada de 8 operaris/es i un capatàs, que sota les directrius dels tècnics del Consorci han realitzat el manteniment dels hàbitats naturals i els espais i infraestructures d'ús públic.

A partir del mes d'abril, la gestió d'hàbitats naturals, així com el manteniment, la neteja i el condicionament dels espais i infraestructures d'ús públic s'han pogut

realitzar gràcies a la participació de diversos Tallers i Plans d'Ocupació de les especialitats de jardineria que han tingut els Ajuntaments del Prat i Viladecans i la Mancomunitat de municipis de l'AMB.

En el cas del municipi del Prat, s'ha disposat de 3 equips de treball al llarg de l'any. De l'1 de gener al 31 de desembre es va comptar amb un Taller d'Ocupació de l'Ajuntament anomenat "Sant Cosme Avança" i format per un monitor i 8 operaris, els quals van fer diverses feines de manteniment i creació d'infraestructures als espais naturals del riu, a la pineda de can Camins i a la finca de cal Tudela. De gener a juny, 4 operaris d'un Pla d'Ocupació del Departament de Manteniment i Serveis han col·laborat en diverses tasques de manteniment 2-3 dies a la setmana. Finalment, el 12 de novembre va començar un nou Pla d'Ocupació format per 8 operaris i un capatàs amb experiència en jardineria, el qual finalitza l'11 de maig del 2011. Aquest equip actua als Espais Naturals del Riu, les platges protegides i la pineda de can Camins.

A Viladecans, s'ha comptat amb 3 treballadors un Pla d'Ocupació forestal durant 15 jornades que han fet feines de manteniment dels hàbitats i els itineraris a l'espai del Remolar-Filipines. Al novembre també va començar un Pla d'Ocupació, amb 9 treballadors que duu terme tasques de manteniment a l'espai natural del Remolar-Filipines, les platges protegides i la zona de muntanya del municipi.

També cal destacar l'actuació que fan cada any els Plans d'Ocupació de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea metropolitana de Barcelona. Enguany han actuat al juliol i setembre al Prat, als espais naturals protegits i periurbans, a Viladecans dues setmanes, a les platges protegides, i a Sant Boi 1 jornada a les Basses de can Dimoni.

Els dos auxiliars de manteniment del Consorci han dirigit i supervisat les feines que han realitzat aquests equips, alhora que han dut a terme les reparacions i feines de manteniment de petit abast. En concret, el manteniment del tancament amb estakes i cordes de les platges protegides i la pineda de can Camins i la reparació del mobiliari d'ús públic (torres-mirador, aguaites...).

Les principals feines realitzades han estat el desbrossat d'il·les i herbassars de les llacunes, la gestió de jonqueres, el manteniment dels itineraris d'ús públic, la neteja, el manteniment dels tancaments i la senyalització, la retirada de vegetació exòtica i la instal·lació dels tancats per a la pastura.

Per altra banda, els quatre Ajuntaments que conformen el Consorci s'ha fet càrrec de la retirada dels abocaments de residus sòlids que s'han produït dins l'àmbit dels espais naturals protegits.

3.2.4.1 ÀMBIT I TIPUS D'ACTUACIONS

Els diferents equips de manteniment han dut a terme un total de 151 jornades de treball, amb un horari de 7 hores per jornada.

3.2.4.1.1 Espais on s'ha actuat

Espais naturals del terme municipal del Prat

Platges protegides del Prat (del Golf i de la Zona Militar), Espais naturals del Riu (cal Tet, ca l'Arana i platja), platja de Carrabiners - Semàfor pineda de can Camins i itinerari peatonal de la Ricarda.

Espais naturals del terme municipal de Viladecans

Estany del Remolar i maresma de les Filipines, platges protegides de Viladecans (Remolar, cal Francès i Filipines), pollancreda del Remolar, pineda del Remolar i Riera de Sant Climent.

Espais naturals del terme municipal de Sant Boi

Basses de can Dimoni.

3.2.4.1.2 Tipologia de les feines realitzades

Sega de les illes i marges a l'estany de cal Tet i a la bassa gran de Can Dimoni (*)

Amb l'objectiu de potenciar la nidificació, estada i alimentació de les aus aquàtiques en aquest estany, així com assegurar l'observació de fauna des dels aguait, al final de l'hivern s'ha realitzat la sega de les illes, penínsules i marges de l'estany de cal Tet. Al desembre es va fer el mateix a la illa de la bassa gran de Can Dimoni.

(*) A la maresma de les Filipines la sega de les illes i marges es va fer al desembre de 2009.

Sega i desbrossat de jonqueres i maresmes

Per tal de mantenir la diversitat vegetal d'aquests hàbitats, controlar les espècies vegetals més invasives i potenciar l'ús per part de la fauna, durant el mes de gener s'han realitzat la sega amb motodesbrossadora de diversos sectors als Espais Naturals del Riu i el Remolar.

Sega dels prats d'orquídies

A la maresma del Remolar trobem diversos prats molt rics en orquídies, els quals cal segar i desbrossar periòdicament per evitar l'expansió d'espècies arbustives i herbàcies que les farien desaparèixer. Aquesta feina s'ha de fer fora l'època de reproducció de totes les espècies ienguany s'ha realitzat al mes de gener.

Manteniment de plantacions d'arbres i arbustos

Enguany s'han dut a terme diverses plantacions populars d'arbustos als Espais Naturals del Riu . Per altre banda, tant en aquest espai com en l'àmbit del Remolar-Filipines hi ha plantacions d'anys anteriors que s'han de mantenir periòdicament per tal d'assegurar la seva supervivència. També cal fer esporgues de formació en les plantacions dels marges d'itineraris i retirada de plantes mortes. Aquest manteniment es fa al llarg de tot l'any.

Plantacions d'arbustos

S'ha centrat a diversos punts dels itineraris de la maresma de les Filipines i de la pollancreda, a partir de tamarius que surten de forma natural a les zones d'inundació temporal de la maresma. Als Espais Naturals del Riu també s'han dut a terme plantacions, però en aquest cas coordinades per l'Ajuntament.

Viverisme de planta autòctona

Durant l'últim trimestre de l'any s'ha treballat en el muntatge i condicionament d'un hivernacle i un umbracle a la finca de cal Tudela, propietat de l'Ajuntament del Prat, on es durà a terme un projecte de viverisme amb espècies vegetals d'interès del Delta.

Retirada de vegetació exòtica invasora

Hi ha diverses espècies vegetals exòtiques establertes als nostres espais naturals i que s'han d'eliminar progressivament, ja que a causa del seu caràcter invasor tenen un important impacte negatiu en les comunitats vegetals i la fauna pròpia del Delta. Aquest esforç es centra en les espècies més problemàtiques, com ara la canya, el plomall de la Pampa o l'ungla de gat. Enguany s'han dut a actuacions de retirada a diversos espais: platges del Golf i Militars, Espais Naturals del riu, pineda de can Camins i platges de cal Francès i del Remolar.

Gestió forestal de les pinedes litorals

A les pinedes amb ús públic es duu a terme una gestió encaminada a reduir el risc d'incendi tot respectant l'estructura i l'evolució natural del bosc, la qual es centra en la retirada manual de branques i arbres tombats als itineraris i zones properes. Aquesta feina es fa al llarg de tot l'any, segons les necessitats.

Realització d'un itinerari pel tamarigar dels Espais Naturals del Riu

Fins ara l'accés a la zona litoral dels Espais Naturals del Riu es feia per un camí ample i rectilini al marge dels calaixos de depuració, sense poder observar el riu. Aprofitant el desenvolupament del tamarigar del marge del riu Llobregat, al llarg del novembre i desembre s'ha delimitat un nou itinerari que transcorre per sota del bosc de tamarius i pel marge del riu, amb molts atractius tant del punt de vista natural com de paisatge.

Manteniment dels itineraris d'ús públic

Al llarg de tot l'any es fa el manteniment de tota la xarxa d'itineraris interiors i d'accés als espais naturals amb ús públic. Aquest consisteix bàsicament en la recollida d'escombraries i la sega dels marges.

Manteniment dels equipaments

S'ha dut a terme la reparació dels desperfectes en els equipaments d'ús públic (aguait, torres d'observació, pantalles d'ocultació, àrees d'estada), amb mitjans propis o amb la intervenció d'una empresa especialitzada en els casos que ha estat necessari.

Manteniment de la senyalització i dels tancaments

Aquesta feina es duu a terme al llarg de l'any segons les necessitats. La majoria de tancaments estan fets amb estakes i corda, de manera que la seva reparació és senzilla. Això és especialment rellevant en el cas de les platges, on l'ús massiu a la temporada estival i l'efecte dels temporals durant l'hivern i la primavera generen un manteniment molt intens. Respecte a la senyalització, aquesta també es veu afectada per les inclemències del temps i per algun acte vandàlic.

Neteja dels espais d'ús públic

Setmanalment, al llarg de tot l'any, es fa una retirada de deixalles i petits abocaments als espais d'ús públic, camins d'accés, itineraris i espais perifèrics. Això és especialment necessari en les àrees d'estada. El buidat de les papereres i contenidors en la majoria dels casos el duu a terme els serveis de gestió de residus municipals.

3.2.4.1.3 Calendari i lloc de realització de les feines

El nombre total de jornades que han dut a terme els diferents equips de treball ha estat de 136. El 75% s'han realitzat al municipi del Prat, donat que enguany ha estat el que ha tingut més equips de treball. Això no implica que els altres municipis no s'hagi dut a terme el manteniment necessari, ja que en aquest quadre no s'inclou la feina realitzada pel personal propi del Consorci i dels Ajuntaments, que en el cas de Viladecans han suplert les poques jornades de plans d'ocupació.

FEINES DE MANTENIMENT REALITZADES AL PRAT DE LLOBREGAT. ANY 2010			
ESPAI	TIPUS DE FEINA	JORNADES	ÈPOCA DE L'ANY
Platja del Golf i de la Zona Militar	Retirada residus	5	Gener, setembre
	Reparació tancaments	1	octubre
	Eliminació vegetació exòtica	2	Febrer
Espais Naturals del Riu – Cal Tet – Ca l'Arana	Sega vegetació illes i penínsules	6	Febrer, març, novembre
	Manteniment itineraris	25	gener, març, set, octubre, novembre
	Manteniment plantacions arbres i arbustos	7	gener, març, juliol, octubre
	Sega canal sortida aigua a l'estany	4	Juliol
	Realització itinerari tamarigar	9	Novembre, desembre
	Retirada vegetació exòtica	2	Gener
	Sega jonquera marge dret estany cal Tet	2	Gener
Can Camins	Reparació tancaments	3	Març, novembre,
	Retirada branques caigudes	13	Gener, març, juliol, set, octubre
	Eliminació vegetació exòtica	3	Setembre

Carrabiners - Semàfor	Sega de l'entorn edificis i retirada residus	3	Juliol
Cal Tudela	Preparació de les instal·lacions per Viver planta autòctona	15	Setembre, octubre, novembre
Itinerari accés platja Ricarda	Manteniment de l'itinerari	2	Novembre
NOMBRE TOTAL JORNADES		102	

FEINES DE MANTENIMENT REALITZADES A VILADECANS. ANY 2010

ESPAI	TIPUS DE FEINA	JORNADES	ÈPOCA DE L'ANY
Platja Remolar i de cal Francès	Recollida manual de residus	1	gener
	Eliminació vegetació exòtica	4	febrer
	reparació tancaments	1	Març
Maresma Filipines	Gestió jonqueres	6	gener,
	Plantacions	5	Febrer, març
	manteniment itineraris	5	Gener, març, juliol
	sega prats orquídies	3	Gener
Marge carretera Vidala	esporga de formació arbres,sega del marge i neteja	3	Març, juliol
Pineda del Remolar	Gestió de la vegetació	1	Març
Riera Sant Climent	desbrossat zones riques en orquídies i itinerari	4	gener, març
NOMBRE TOTAL JORNADES		33	

FEINES DE MANTENIMENT REALITZADES A SANT BOI. ANY 2010

ESPAI	TIPUS DE FEINA	JORNADES	ÈPOCA DE L'ANY
Basses de Can Dimoni	Desbrossat illa bassa gran i plantació tamarius marge basses petites	1	desembre
NOMBRE TOTAL JORNADES		1	

3.2.5 SEGUIMENT DEL FUNCIONAMENT I DE LA QUALITAT DELS ECOSISTEMES AQUÀTICS

El control de la qualitat de l'aigua es fa seguint el Programa Integral de Control del Medi Aquàtic que es va dissenyar l'any 2007. Per al desenvolupament d'aquest programa s'ha contractat el servei d'anàlisi químic i microbiològic de l'aigua a l'empresa municipal Aigües del Prat, SA (APSA). La recollida de mostres la fa personal del Consorci .

En total hi ha **31 punts de mostreig**, 27 d'aiguamolls (estany i basses), 3 de canals de desguàs pluvial i agrícola i 1 al tram final de riu Llobregat, distribuïts pels quatre municipis que integren el Consorci.

La periodicitat és trimestral en el cas dels aiguamolls i del riu Llobregat i bimensual en el cas dels canals. En el moment d'agafar les mostres es mesuren al camp alguns paràmetres (temperatura, pH, conductivitat, oxigen i nivell d'aigua).

El laboratori d'APSA analitza els següent paràmetres: amoni, nitrats, terbolesa, fòsfor total, fosfats, clorurs, matèries en suspensió, clorofil·les i Escherichia coli.

Aquest programa va començar l'octubre de 2007, de manera que ara es tenen 3 anys de dades que ens permeten caracteritzar les masses d'aigua, detectar on estan els problemes de qualitat més importants i proposar mesures. Hi ha unes dades anteriors dels programes de control dels ajuntaments del Prat i de Viladecans, que han servit per comparar amb les actuals.

Aquestes dades abiòtiques es relacionen amb les biòtiques que també es mesuren, en especial les poblacions d'aus aquàtiques i la presència de plantes hidròfites, de manera que ens permet fer una aproximació a l'estat ecològic de les nostres masses d'aigua.

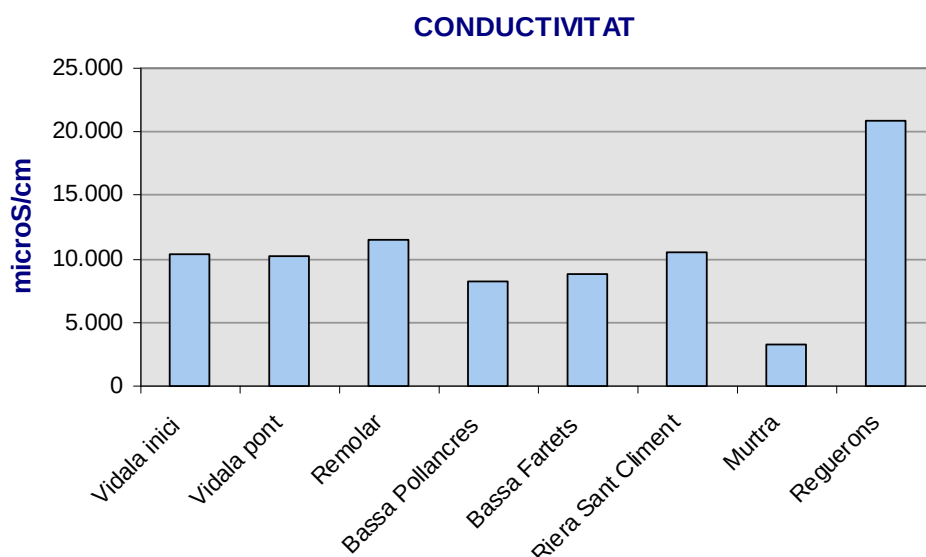
A continuació es fa una comparació dels valors mitjans de **cinc paràmetres indicadors de la qualitat físico-química de l'aigua** per a les principals masses d'aigua dels municipis de Viladecans, Prat. En el cas de Gavà s'estudia l'estany de la Murtra i en el cas de Sant Boi les Basses de can Dimoni (la França i una de les petites). El període analitzat va del novembre de 2007 fins al desembre de 2010.

Conductivitat

La conductivitat dels aiguamolls litorals està deguda bàsicament a l'aigua marina, de manera que es pot considerar un indicador de la salinitat de l'aigua. El valor de 5.000 microS/cm separa els aiguamolls dolços dels talassohalins (amb salinitat d'origen marí).

En el cas dels aiguamolls de **Viladecans** i **Gavà** podem observar que, tret de l'estany de la Murtra que rep importants aportacions d'aigua dolça de les corredores, la resta es classifiquen com a talassohalines. La majoria estan al voltant dels 10.000 microS, el que es pot considerar un nivell de salinitat mitjà.

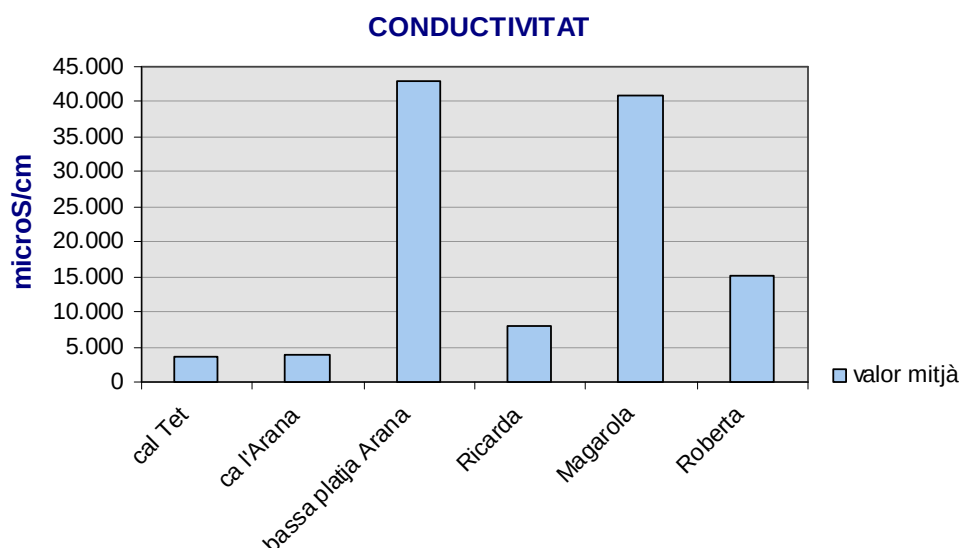
Contrasta el cas de la bassa dels Reguerons, que arriba als 20.000 microS/cm de mitjana i on s'han enregistrat màxims de 30.000. Aquest és un aiguamoll interior, al bell mig de la plana agrícola i a 2 Km de distància del litoral, on aquests elevats valors s'han de buscar en la salinització de l'aquífer superficial que alimenta l'estany.

En el cas dels aiguamolls del **Prat** trobem un rang de conductivitats molt gran. L'estany de cal Tet i la bassa de ca l'Arana, amb una salinitat al voltant dels 3.000 son aigües típicament dolces, fet que es relaciona clarament amb l'alimentació contiuna de l'aquífer superficial en aquesta zona amb aigua regenerada de l'EDAR amb conductivitats inferiors als 2.000 microS/cm.

La bassa de la platja de ca l'Arana i l'estany de la Magarola tenen uns valors mitjans propis de l'aigua marina, al voltant de 40.000 microS/cm, fet esperable per la seva situació a la platja on reben l'aportació d'aigua de mar. Aquestes basses són les mes salades de tot el Delta i representen un hàbitat molt interessant per a alguns organismes litorals com ara el peix *Potamochystus microps* , propi de zones estuàriques.

En el cas de la Ricarda, la seva desconexió del mar en els últims anys per efecte de la disminució d'aportacions d'aigua d'escorrentia continentals ha fet que la conductivitat hagi anat baixant progressivament fins als nivells moderats actuals.

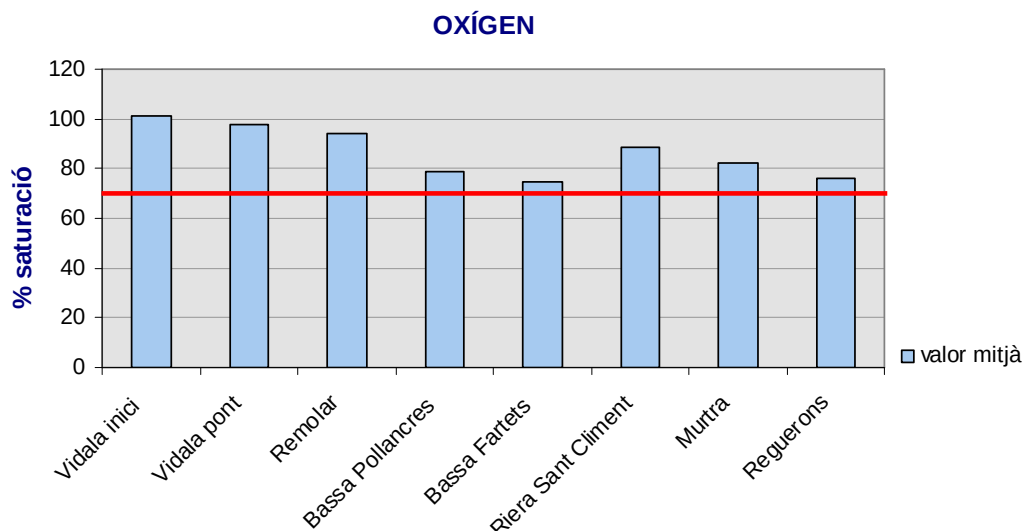

En el cas de **Sant Boi** trobem diferències entre la bassa de la França i les basses petites. En el primer cas, la conductivitat mitjana és situa en els 5.580 microS/cm, just en el límit entre les aigües dolces i talassohalines, però en aquest cas l'origen el trobem en la connexió de la bassa amb l'aqüífer superficial i no la comunicació amb el mar donat . En el cas de la bassa petita, la conductivitat és la pròpia de les basses d'aigua dolça, amb un valor mitjà al voltant dels 1.900 microS/cm.

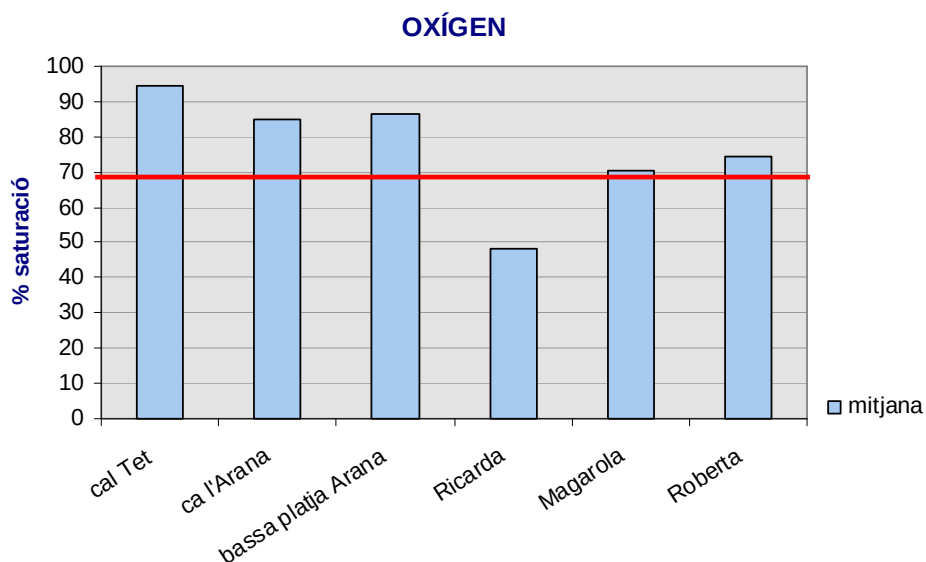
Concentració d'oxigen

Segons la Directiva Marc de l'Aigua, per sota del valor de 70% de saturació, la massa d'aigua ja presenta una concentració d'oxigen deficient per a la vida de la fauna aquàtica, tot i que hi ha algunes espècies de fauna que suporten concentracions molt baixes. La mesura de l'oxigen es pren a 25 cm de la superfície, on es concentra l'activitat fotosintètica del fitoplancton.

En el cas de **Viladecans i Gavà** en tots els casos el valor està per sobre d'aquest límit, sent major en les estanys amb major concentració de fitoplàncton com ara el braç de la Vidala. Val a dir que en la majoria d'estanys la concentració d'oxigen baixa ràpidament al llarg de la columna d'aigua, sobretot en els casos de menor renovació de l'aigua i major acumulació de matèria orgànica, creant condicions d'anòxia al fons.

En el cas del **Prat** s'observa més variabilitat, l'estany de la Ricarda presenta una concentració mitjana d'oxigen molt baixa (mitjana de 48) pròpia d'aigües anòxiques de baixa qualitat. La baixa renovació de l'aigua d'aquest estany i la seva desconexió amb el mar contribueixen a aquesta situació. L'estany de cal Tet és el que registra un valor mitjà més alt i la Magarola i la Roberta es trobarien al límit.

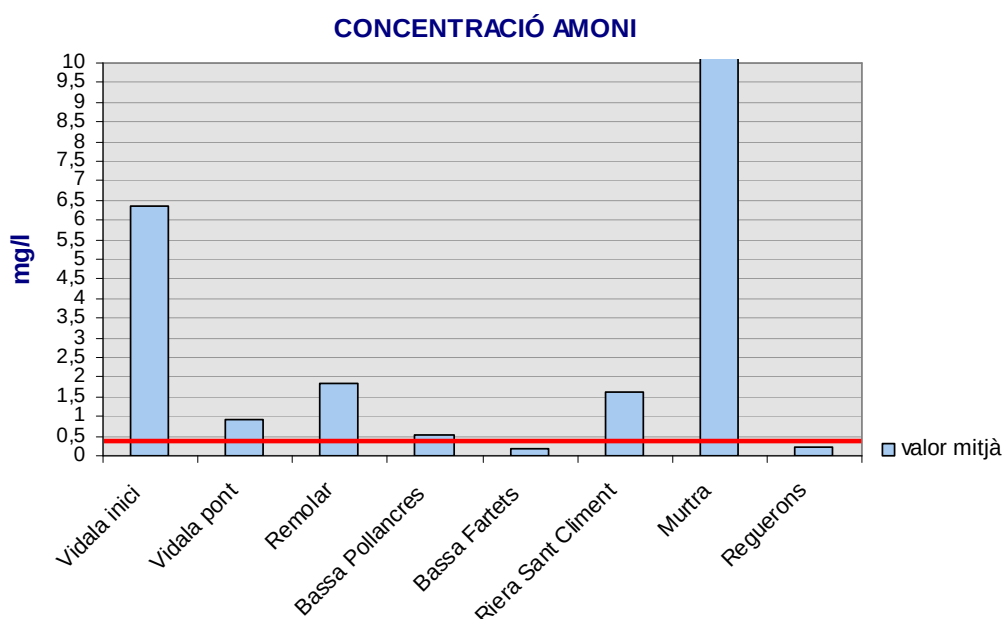
En el cas de les basses de can Dimoni de **Sant Boi** trobem nivells d'oxigen molts alts a les dues basses analitzades, al voltant del 90%. Això és un indicador de l'elevada activitat fotosintètica en la part superior de la columna d'aigua, que és on es pren la mesura.

Concentració d'amoni

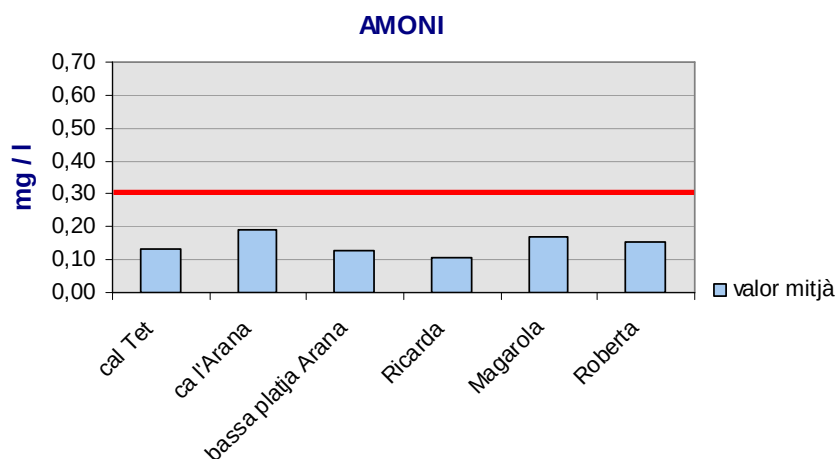
Aquest comport nitrogenat és tòxic per a la fauna aquàtica a baixes concentracions. En condicions de baixa concentració d'oxigen o en cas d'abocament d'aigües residuals es poden registrar nivells d'amoni elevats que comprometen la vida aquàtica, en especial en el cas dels peixos i els invertebrats, i només permeten la presència de les espècies més resistents. Es considera 0,3 mg/l d'amoni com a límit de bona qualitat.

Si analitzem les concentracions mitjanes a les masses d'aigua de **Viladecans i Gavà**, podem veure que només la bassa dels Fartets i la dels Reguerons, amb concentracions de 0,16 i 0,2 respectivament, estan per sota d'aquest límit de qualitat. En el cas del braç de la Vidala, es veu una gran diferència entre el tram proper a l'autovia (inici), amb una mitjana al voltant dels 6 mg/l, amb el tram davant l'aparcament interior de molt millor qualitat (0,9 de mitjana). El cos central de l'estany del Remolar, tot i l'acumulació de fangs i l'aportació continua d'aigua d'escorrentia, presenta un nivell menor d'amoni que el tram superior de la Vidala.

L'estany de la Murtra és, amb diferència, el que presenta una pitjor qualitat per a aquest paràmetre (20,9 mg/l de mitjana), 69 cops per sobre del límit. L'origen d'aquesta contaminació es troba en l'efluent de l' EDAR de Gavà –Viladecans que alimenta l'estany de la Murtra per la seva capçalera. La implementació del tractament terciari a l'EDAR previsiblement comportarà una millora de la qualitat d'aquest estany.

Si ens fixem en la concentració d'aquest paràmetre per al municipi del **Prat**, podem veure que en totes les masses d'aigua la mitjana és inferior al límit que hem establert, i oscil·la entre 0,1 i 0,2 mg/l.

En el cas de les basses de **can Dimoni**, els nivells de l'ió amoni enregistrats són molt similars als aiguamolls del Prat, ja que el valor mitjà es situa en 0,1 mg/l, tres cops inferior al límit establert, pel que tenen una bona qualitat per a aquest paràmetre tòxic per a la vida aquàtica.

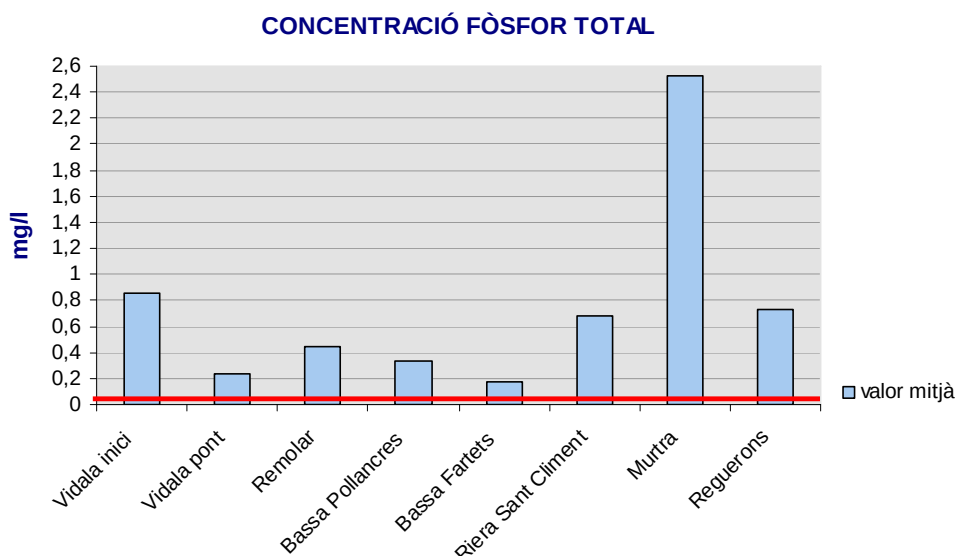
Concentració de Fòsfor total

La raresa del fòsfor en el sòl i la seva abundància a la matèria orgànica, fa que sigui un factor limitant dels productors primaris en el medi aquàtic. Per aquest motiu es considera el principal indicador de l'eutròfia a l'aigua. Alguns autors consideren que una concentració superior a 0,06 mg/l és indicador d'un estat d'eutròfia i altres rebaixen aquest límit d'eutròfia a 0,03, i hipertròfia per valors superiors a 0,1. Per a la nostra valoració considerem un límit de 0,03 mg/l.

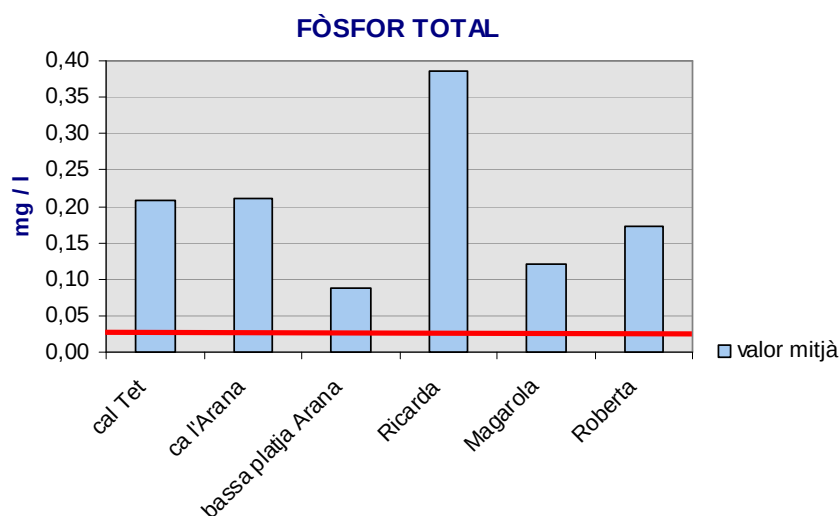
Com es pot veure a la següent gràfica, tots els aiguamolls de **Viladecans i Gavà** presenten una concentració mitjana molt per sobre d'aquest límit d'eutròfia, sent clarament aiguamolls hipertròfics.

A l'igual que el cas de l'amoni, la Murtra és l'estany que presenta una concentració més alta de fòsfor amb diferència, 84 cop per sobre del límit. Això explica la gran pobresa d'espècies de l'estany, sobretot pel que fa a invertebrats i plantes aquàtiques. Novament, el tram inicial de la Vidala és el que ocupa el segon lloc en concentració per a aquest paràmetre i es veu un decreixement en el tram final d'aquest braç del Remolar. La bassa dels fartets és l'estany on s'ha enregistrat ,

una menor concentració d'aquest paràmetre (0,17 mg/l) fet positiu ja que alberga una de les poblacions deltaïques del fartet, peix protegit i en perill d'extinció. La bassa dels pollancrecs té una concentració superior a la dels fartets, possiblement pel fet de rebre històricament aigües carregades de nutrients del canal de la Vidaleta, fins que es va fer el dragat d'aquest canal.

En el cas del **Prat**, també veiem que tots els aiguamolls estudiats tenen una concentració de fòsfor total per sobre del límit i en tots els casos, excepte la bassa de la platja de ca l'Arana, la concentració es pròpia d'aiguamolls hipertròfics. Tot i així les concentracions son, en global, menors a les registrades a Viladecans. L'estany de la Ricarda és el que presenta pitjor qualitat per a aquest paràmetre, amb valors propers a 0.4 mg/l.

Pel que fa a **Sant Boi**, les dues basses presenten unes concentracions de fòsfor baixes respecte a la resta d'aiguamolls del Delta, al mateix nivell que la bassa de la

platja de ca l'Arana, la Magarola i la Roberta. Tot i així, les mitjanes anuals es situen entre els 0,1 i 0,2 mg/l, amb màxims de fins a 0,4, que son entre tres i sis cops superiors al límit establert. Això classifica aquestes basses com a hipertròfiques per a aquest paràmetre, fet que concorda amb l'elevada concentració d'oxigen dissolt mesurada, tot i que en menor grau que les principals llacunes del Delta.

Concentració de Clorofil·la A

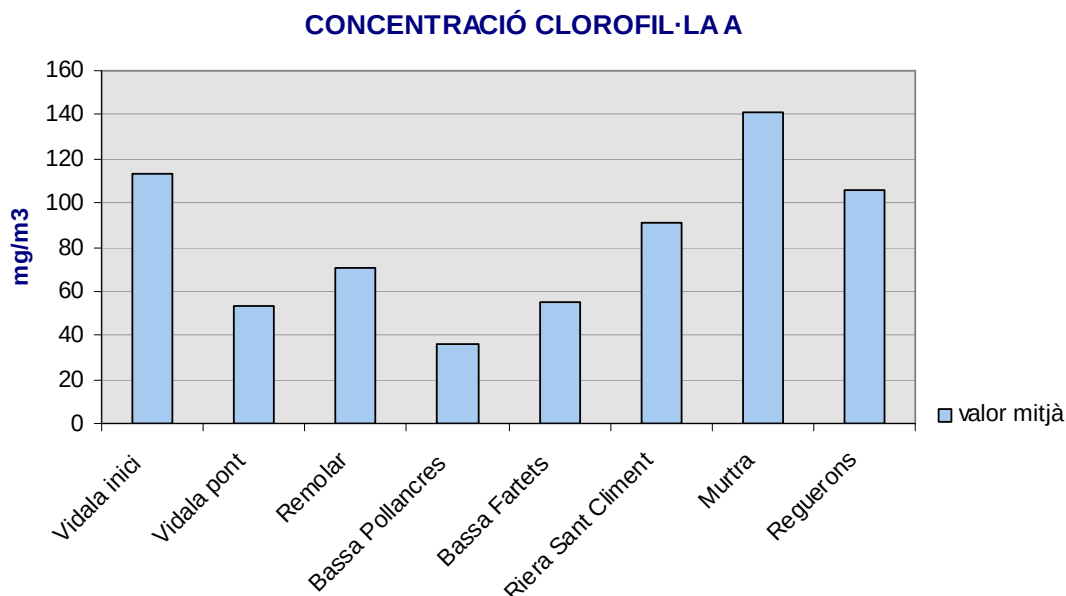
Aquest paràmetre és un indicador de la biomassa fitoplanctònica d'una massa d'aigua i, per tant, del seu estat tròfic. El fitoplancton competeix amb els hidròfits per la llum i els nutrients de l'aigua, de manera que un augment de la seva concentració va en detriment de la transparència de l'aigua i del recobriment per de les plantes submergides, amb les conseqüències negatives per a l'ecosistema. Es considera una concentració de 30 mg/m³ com a límit de qualitat moderada de la massa d'aigua. La concentració de fitoplancton està relacionada amb la concentració de nutrients, pel que és un indicador del grau d'eutrofia.

Si en fixem en la concentració mitjana d'aquest paràmetre als aiguamolls de **Viladecans i Gavà**, veiem que en tots els casos es supera aquest límit, fet que implica una mala qualitat de l'aigua per a aquest paràmetre.

Com en el cas de l'amoni i el fòsfor total, la màxima concentració de clorofil·la la trobem a l'estany de la Murtra, 5 cops el valor límit de qualitat, fet explicable per aquestes elevades concentracions de nutrients.

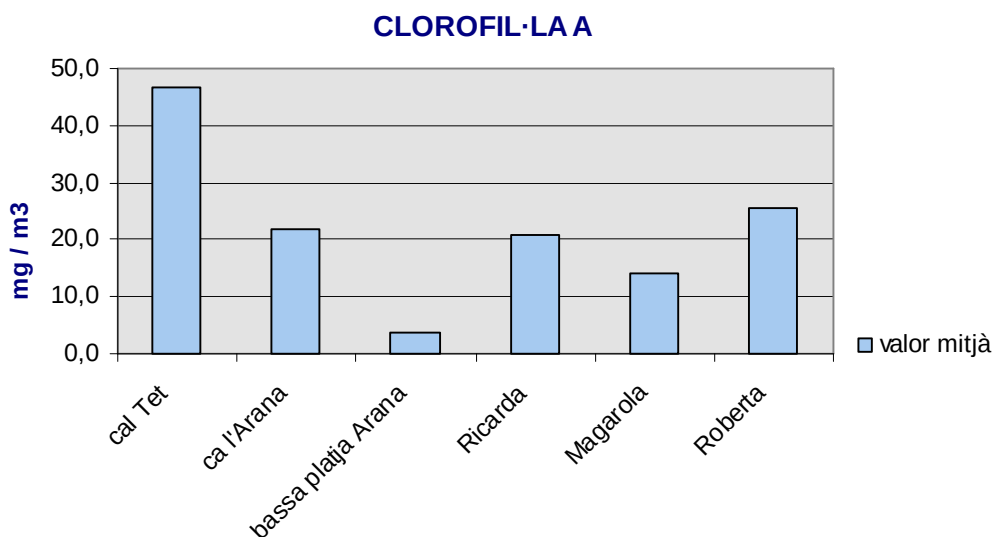
En segon i tercer lloc trobem el tram superior del braç de la Vidala i la bassa dels Reguerons, tres cops per sobre del límit, el mateix que es va registrar en el cas del fòsfor total.

Les basses dels Pollancres i dels Fartets, de l'interior de la maresma de les Filipines, son les que tenen menor concentració de nutrients i, per tant, de clorofil·la. Aquestes basses s'alimenten d'aigua de pluja i, excepcionalment, d'aigua del Remolar que entra a la maresma en casos de fortes pluges i temporal marí, pel que la seva qualitat és superior a la resta on es produeix una entrada constant de nutrients per escorrentia de la plana agrícola i entrada d'aigües de desguàs pluvial.

En el cas dels aiguamolls del **Prat**, com podem veure en al següent gràfica, els valors mitjans son en general molt inferiors als registrats als aiguamolls de Viladecans. En aquest cas, només es supera el límit establert en el cas de l'estany de cal Tet, amb una concentració mitjana lleugerament per sobre (48 mg/m^3). La majoria de punts estan al voltant dels 20 mg/m^3 , pròpia d'aigües en bon estat tipus mesotròfic (Arana, Ricarda i Robertta) .

El mínim de clorofil·la s'ha enregistrat a la bassa permanent de la platja de ca l'Arana, amb una concentració mitjana de 3,6, corresponent a aigües oligotròfiques amb aigües molt transparents, tal com es veu per l'aspecte general de l'aigua. El fet de ser una bassa desconnectada dels canals d'escorrentia i reg i estar només alimentada per l'aigua de mar i la pluja expliquen aquesta bona qualitat.

Si ens fixem en les **basses de Can Dimoni**, es veu una diferència important en les dues basses per a aquest paràmetre. Així, mentre a la bassa de la França la mitjana està en $11,5 \text{ mg/m}^3$, pròpia d'aigües de bona qualitat i mesotròfiques, a la bassa petita aquesta mitjana anual puja fins als 44, indicadora d'aigües hipertròfiques. A més, en aquesta última es veu una gran variabilitat al llarg de l'any, amb valors que oscil·len entre els 3 i els 119 mg/m^3 .

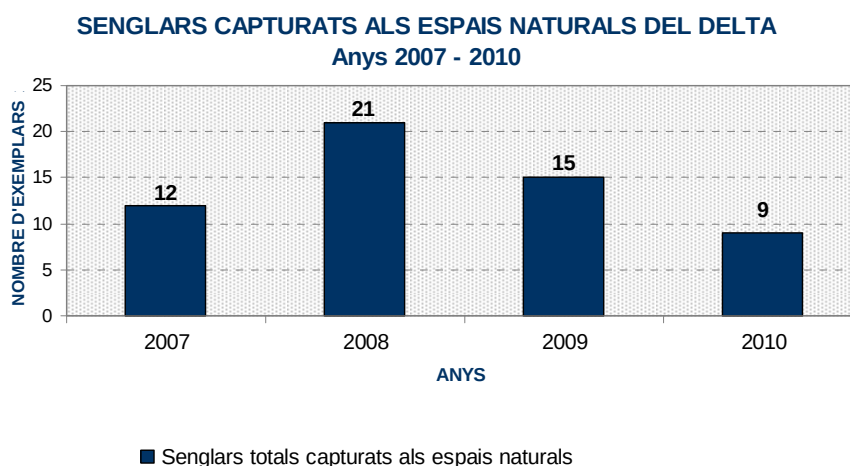
3.2.6 CONTROL I GESTIÓ D'ESPÈCIES DANYINES O AL·LÒCTONES INVASORES

3.2.6.1 CONTROL DEL PORC SENGLAR

L'any 2010 s'ha continuat amb el Programa de gestió del porc senglar als espais naturals del delta del Llobregat, amb la mateixa metodologia dels anys anteriors: captura d'exemplars mitjançant esperes nocturnes, al Remolar i a Cal Tet, aproximadament dos cops al mes a cada lloc.

L'any 2010 les tasques han estat assumides pel personal del Consorci, prèvia autorització de l'Àrea del Medi Natural dels Serveis Territorials a Barcelona del DMAH.

L'any 2010 s'han capturat menys exemplars dintre dels espais naturals que els anys anteriors, per sota dels nivells de l'any 2007, quan es van començar a realitzar captures. Tot i que continua establerta una població de senglars al Delta, aquesta sembla més petita que en anys anteriors.

3.2.6.2 CONTROL DE LA TORTUGA DE FLORIDA

L'any 2009 es van adquirir tres trapes com les empleades al Parc Nacional de Doñana. Aquestes trapes han estat col·locades l'any 2010 a l'espai del Remolar entre el mes de març i setembre. També es va col·locar altre parany tipus nansa. El resultat ha estat la captura de 23 exemplars de tortugues de Florida. A aquestes captures s'han d'afegir 53 exemplars capturats a mà o donats pels visitants de l'espai del Remolar i de cal Tet. En total, s'han tret 76 exemplars de tortugues exòtiques dels Espais Naturals. Si bé el nombre de captures ha estat similar al de l'any 2009, contrasta el major nombre d'exemplars agafats o donats pel públic visitant, que pot indicar una major conscienciació sobre la problemàtica de les espècies invasores.

Com a altres anys, els exemplars capturats o recollits s'han portat al CRARC (Centre de Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya) que es feia càrrec del cost d'eliminació; però el mes de juny, en el que els responsables del CRARC comuniquen que ha de ser el Consorci qui assumeixi aquests costos, es suspèn la recollida i captura de tortugues de Florida al no tenir pressupost previst a l'efecte.

3.2.6.3 ALTRA FAUNA DANYINA PER A LA BIODIVERSITAT

Les altres espècies problemàtiques per als espais naturals han estat la garsa i el faisà, a les quals s'ha sumat des de l'any 2010 la guineu.

Algunes d'aquestes, com la garsa i el faisà també afecten els pagesos de la zona i per tant es col·labora amb ells en la implementació de mesures de gestió. Sens dubte, l'agilització de les autoritzacions dels pagesos per caçar que han tramitat els ajuntaments davant els Serveis Territorials del Medi Natural a Barcelona del DMAH, ha contribuït a una millora de la situació.

Garsa

L'any 2010 s'ha continuat amb la protecció de nius de corriols amb gàbies, per a evitar la depredació per garses, enlloc de capturar-les. Al no localitzar cap niu de coriol camanegre, les gàbies s'han utilitzat per protegir els nius d'una espècie semblant: el coriol petit. Una vegada més s'ha comprovat l'eficàcia d'aquest mètode, ja que els nius protegits no van ser depredats, malgrat la presència de garses al voltant d'ells.

Faisà

Durant el 2010 s'ha intentat capturar faisans amb dos mètodes: amb gàbies i arma de foc. S'han col·locat dues gàbies dins de Cal Tet, sense cap resultat. A l'espai agrícola de cal Roc els pagesos han pogut capturar 4 exemplars amb altres dues gàbies prestades pel Consorci. El control amb armes de foc ha tingut el resultat d'11 exemplars controlats (10 a cal Tet i 1 a cal Dalit).

Guineu i visó americà

Davant la depredació de nius de Gavina corsa per guineus a la platja de ca l'Arana durant l'any 2009 i suposadament de nius de Cames llargues per visons americans al Remolar, s'ha tornat a sol·licitar permís als Servei Territorials del DMAH per col·locar trapes. Així l'any 2010 s'ha disposat de dues gàbies pròpies que s'han col·locat a cal Tet, sense cap resultat positiu. Per altra banda, amb altres mitjans s'han capturat 2 guineus a cal Tet i 1 al Remolar. Tot i amb això, amb l'ús de càmeres nocturnes s'ha constatat la presència d'aquests depredadors a les zones més sensibles dels espais naturals.

3.2.6.4 ELIMINACIÓ DE VEGETACIÓ EXÒTICA INVASORA

Com s'ha exposat a l'apartat de gestió i manteniment, una de les tasques importants que es duen a terme és el control i eliminació de determinades espècies vegetals exòtiques que han envaït els espais naturals i afecten les comunitats vegetals i animals dels nostres espais. L'eliminació es duu a terme amb mitjans manuals (amb l'ajut de motodesbrossadores, aixades i pales), intentant retirar tot el propàgul, però en casos on aquesta no és efectiva (com el cas de l'herba de la Pampa o la Canya) s'ha completat amb l'ús d'herbicida, en les dosis i procediment adequats per al seu ús en un espai natural protegit. Aquesta actuació s'ha dut a terme als espais dunars de les platges, a les pinedes litorals i les zones d'aiguamoll. En cada tipus d'hàbitat les espècies problemàtiques són diferents.

Algunes de les espècies de flora més problemàtiques són:

Herba de la Pampa (*Cortaderia selloana*)

Gramínia que envaeix les maresmes, els marges de canals i els conreus abandonats, arribant a dominar al paisatge i desplaçant les espècies autòctones.

S'ha actuat sobre aquesta espècie als Espais Naturals del Riu, tot i que les poblacions més importants estan al paratge del Remolar-Filipines. L'eliminació és costosa i complicada, sobretot en el cas de mates molt grans, i es fa tallant la part aèria i aplicant herbicida de forma localitzada.

Lligabosc del japó (*Lonicera japonica*)

Espècie d'enfiladissa molt estesa als itineraris de la maresma de les Filipines, a causa de l'enjardinament de l'antic càmping Toro Bravo. El control es fa manualment mitjançant l'arrencat de les tiges que envaeixen al vegetació autòctona, en especial pel que fa al canyís i la salicòrnia dels marges de l'itinerari. Aquest és poc efectiu per erradicar l'espècie, donada la dificultat de retirar la totalitat de les tiges i a la gran capacitat de regeneració de l'espècie, però serveix per limitar la seva expansió.

Atzavara (*Agave americana*)

Molt present a la zona litoral, en especial als antics càmpings i pinedes urbanitzades. Enguany s'ha actuat en una població important d'aquesta espècie a la pineda de can Camins.

Canya (*Arundo donax*)

És l'espècie exòtica més abundant i domina el paisatge en molts indrets del Delta, especialment els més alterats així com els espais agraris. Ocupa preferentment els marges de camins i canals, conreus abandonats i maresmes seques. Donada la seva gran extensió pel territori, només s'actua a les zones que dificulta la visibilitat dels espais o envaeix comunitats vegetals d'interès o on s'ha dit a terme un projecte de regeneració.

Panissola (*Panicum repens*)

Gramínia rizomatosa pròpia de sols secs i litoral que en els últims anys està envaint l'ecosistema dunar, especialment a la platja del Golf, desplaçant les espècies de flora i fauna pròpies d'aquest hàbitat en els sectors que colonitza. El control es realitza mitjançant el llaurat amb tractor i la retirada manual en els sectors on la colonització és més intensa. Enguany no s'ha dut a terme cap actuació sobre aquesta espècie.

Senecio tamoides

Aquesta planta sudafricana semi-suculenta es troba molt estesa pel sotobosc de les pinedes litorals on abans hi havia càmpings, donat el seu gran ús com a planta de jardineria per part dels campistes.

Es molt abundant a la pineda del Remolar, on estaven les antigues instal·lacions del càmping Toro Bravo i en algun sector de la pineda de can Camins.

3.2.6.5 COL·LABORACIÓ AMB EL SERVEI DE CONTROL DE MOSQUITES DEL CONSELL COMARCAL

L'any 2010 s'ha col·laborat amb el SCM (Servei de Control de Mosquits) per a la creació d'una bassa per afavorir el control biològic dels mosquits a can Camins, on després es van alliberar Fartets, incloent així aquesta bassa en el projecte global de Recuperació del Fartet.

A l'igual que en anys anteriors, es va autoritzar l'obertura de corredors entre les jonqueres de Cal Tet i Carrabiners, per a poder realitzar un millor tractament de les àrees amb vegetació espessa.

El 16 de novembre es va assistir a una xerrada informativa sobre el control de mosquits a les zones naturals del Prat i Viladecans. En aquesta es va palesar que cada vegada és més necessària una major coordinació entre els gestors dels espais naturals i el SCM, per tal que les inspeccions i tractaments realitzats pel SCM causin el menor perjudici a la fauna objecte de protecció, especialment l'avifauna nidificant, i en conseqüència a l'ús públic i el potencial visitant. Es va arribar a la conclusió que cal minimitzar les molèsties i elaborar un protocol d'actuacions.

3.3 FOMENT DE LA CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT

El Consorci té entre els seus objectius la preservació de la biodiversitat i el funcionament dels ecosistemes i dels processos ecològics del delta del Llobregat. En aquest sentit, fomenta la diversitat biològica de les diferents poblacions, espècies i comunitats del delta del Llobregat, amb especial atenció a les més vulnerables o necessitates de protecció.

3.3.1 ESTUDI I CATALOGACIÓ DE LA BIODIVERSITAT I FOMENT DE LA COL·LABORACIÓ A LA INVESTIGACIÓ

El programa d'actuació del 2010 establia com acció per preservar la biodiversitat, la recopilació d'informació i la diagnosi del territori. En aquest sentit s'ha continuat amb la catalogació dels quiròpters del Delta i s'han realitzat dos testings fotogràfics d'invertebrats als espais naturals. Igualment s'ha continuat amb la catalogació de la comunitat micològica de les pinedes litorals, especialment de can Camins, on s'han obtingut novetats.

A més, es disposa d'un registre de les principals espècies vertebrades, de la seva diversitat i nombre, així com de les activitats científiques (observació, censos, anellaments, captures, etc.) que es fan. I un equip de botànics independent ha realitzat el catàleg de totes les plantes fanerògames del Delta, la majoria de les quals es troben als espais naturals.

El Museu de Ciències Naturals de Barcelona va a realitzar inspeccions per a determinar l'estatus de tres espècies de coleòpters en perill crític que viuen al Delta, els quals estaven citats al catàleg dels invertebrats necessitats de protecció a Catalunya, amb la troballa de bones poblacions d'una d'aquestes espècies.

Malgrat que l'any 2009 el Servei de Planificació de l'Entorn Natural de la Direcció General del Medi Natural va corregir la cartografia dels hàbitats de Catalunya del DMAH i va incloure les pinedes litorals del Delta del Llobregat dintre de l'hàbitat 2270 "Dunes residuals plantades de pins (*Pinus pinea*, *P. pinaster*) al litoral", l'any 2010 es va detectar altre error. Consisteix en que a la pàgina web de Medi Ambient,

a l'apartat d'Hàbitats, en la cartografia CH50 (format mmz) surten correctament grafiades gran part de les pinedes del Delta del Llobregat, però no així en la imatge de distribució general de l'hàbitat a Catalunya. Es va demanar la seva correcció, ja que aquesta cartografia és utilitzada com a referència per molts tècnics a l'hora d'elaborar els seus informes i pot donar lloc a equivocacions, com va succeir al llarg de l'any 2010.

3.3.2 SEGUIMENT DELS HÀBITATS

En els espais naturals del delta del Llobregat hi ha presents 20 hàbitats inclosos a l'annex I de la Directiva Hàbitats, 3 dels quals es consideren de protecció prioritària: Llacunes costaneres, Dunes amb pinedes de pi pinyer o de pinastre i Aiguamolls calcaris amb mansega (*Cladium mariscus*).

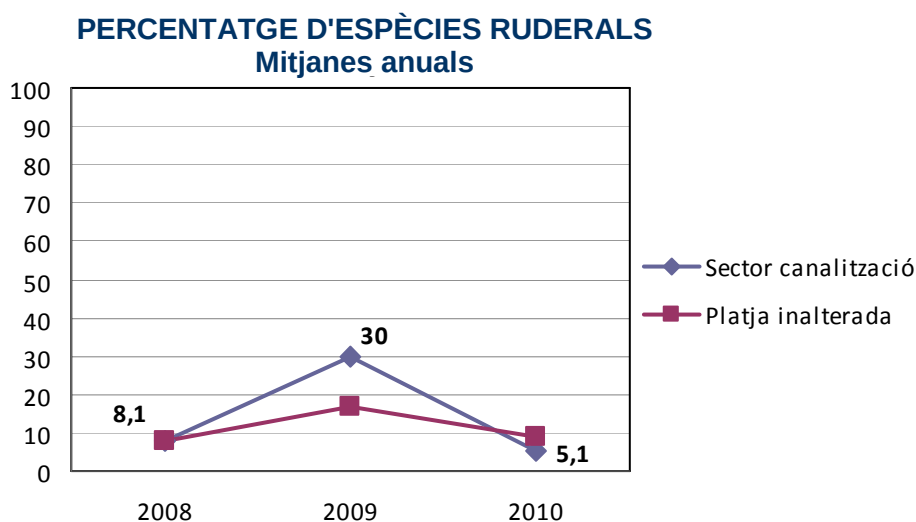
El Consorci ha continuat aquest any amb el programa iniciat el 2008 de seguiment i avaluació d'aquests hàbitats mitjançant l'estudi dels principals grups bioindicadors i calculant la seva quantitat, naturalitat, fragmentació i connectivitat; i obtenint, en alguns casos, una cartografia de l'hàbitat protegit.

Seguiment de la vegetació dunar a les platges de ca l'Arana, Carrabiners i La Ricarda

L'any 2010, el botànic Josep Maria Seguí, per encàrrec del Consorci, ha fet el seguiment de la vegetació de les platges de Carrabiners i Ca l'Arana, per analitzar la seva evolució després d'executar-se les obres de la dessaladora. Aquestes obres van afectar molt algunes de les franges de les platges protegides, sobretot l'any 2008 i parcialment també l'any 2009.

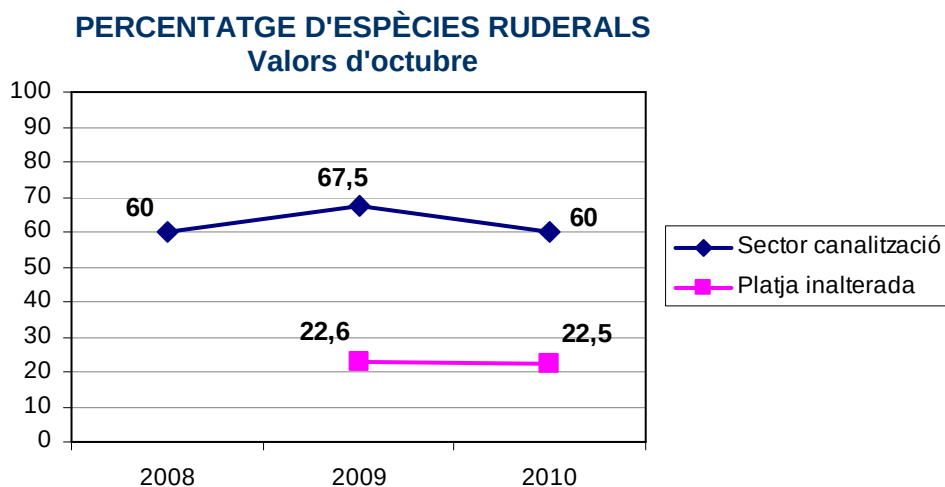
A la platja de Carrabiners s'ha fet el seguiment de la vegetació a la part afectada per la canalització (zona externa) i a la part delimitada per a la seva preservació (zona interna). A la primera, el recobriment de la vegetació, entre els inventaris del mes d'octubre de l'any 2009 i de l'any 2010, passa del 17,8 % al 22,8 %. L'any 2009, el primer any després de la canalització, el recobriment de la vegetació en aquest sector va disminuir respecte del 2008 segurament per l'impacte de les obres, però l'any 2010 el recobriment tendeix a recuperar-se i s'acosta als valors de l'any 2008 (abans de les obres). La presència de vegetació ruderal l'any 2010 és limitada, entre el 4% i el 6% i el recobriment de la vegetació psammòfila se situa en

valors alts, entre el 87% i el 92%. Tot indica que s'està recuperant adequadament, excepte a les zones més properes a la Bunyola, on les alteracions del substrat han estat més fortes. A la zona interna, els valors indiquen que continua tenint un bon estat natural, amb valors alts de presència de vegetació psammòfila i valors baixos de vegetació ruderal.

A la platja de ca l'Arana el recobriment de la vegetació ha estat alt, tant el mes de juny com el mes d'octubre, i tant a la zona afectada per la canalització (50,15 %) com a la zona inalterada (66%). S'ha observat una diferència entre les zones, ja que el recobriment augmenta de juny a octubre a les zones alterades, perquè l'òptim de desenvolupament de les espècies ruderals (més abundants a les zones alterades) se situa a principis de tardor. A les zones inalterades succeeix a l'inrevés.

El percentatge de plantes ruderals continua alt a la franja afectada per les obres (60%), mentre que a les zones inalterades és relativament baix (16 % de mitjana). Per contra, a les zones inalterades, la vegetació psammòfila típica no ha estat la dominant, sinó que han predominat les espècies banals o companyes, com *Lagurus ovatus*, amb un recobriment del 48 % de mitjana. El factor essencial per a la recuperació de la vegetació psammòfila seria la restitució del substrat sorrenc i, en la mesura del possible, un control anual de les espècies ruderals efectuat amb el menor impacte possible sobre el terreny.

Seguiment de la vegetació de macròfits dels Espais Naturals del Delta

L'any 2010, el botànic Josep Maria Seguí, per encàrrec del Consorci, ha realitzat un seguiment de la vegetació subaquàtica de les principals masses d'aigua del Delta. S'han prospectat 30 punts corresponents a 9 masses d'aigua el mes de juny (en un d'ells s'ha fet un transsecte on s'han prospectat 20 punts més).

A més de la presència de macròfits s'ha anotat la presència d'altres organismes (com plantes o organismes herbívors al·lòctons). Amb un conjunt de dades indicadores físico – químiques i biològiques s'ha realitzat una avaluació de l'estat ecològic de cada massa d'aigua analitzada. Per tant, l'estat ecològic d'una massa d'aigua depèn en gran mesura de la valoració dels indicadors biològics, pel que s'hauria de prestar especial atenció a l'evolució d'aquest tipus d'indicadors.

Els resultats revelen la presència de macròfits en set masses d'aigua (llacuna de cal Tet, calaixos de depuració, Magarola, Roberta, maresma del Remolar, Riera de Sant Climent i el riu Llobregat). Les masses aquàtiques amb un millor recobriment han estat la Roberta i el riu, mentre que a la resta la presència ha estat escassa o testimonial.

En general les poblacions de macròfits actuals al Delta són pobres, tant pel que fa al tipus de vegetació, com per la diversitat i recobriment de les espècies.

L'estat ecològic de les masses d'aigua estudiades l'any 2010 oscil·la entre el *dolent* i el *moderat*, en cap cas aconseguint els requisits de la Directiva Marc de l'Aigua pel 2015.

A nivell general es pot apreciar una lleugera millora en la valoració d'alguns sistemes (Cal Tet, Magarola i Riera de Sant Climent), però en la majoria dels casos el que hi ha és un manteniment de la valoració de l'estat ecològic, que està entre *dolent o moderat*.

Algunes de les masses d'aigua (Cal Tet, Magarola i Riera de Sant Climent) presenten una lleugera millora respecte a l'any 2009, mentre que la majoria d'elles resten amb la mateixa categoria d'estat ecològic.

L'estany de Cal Tet, després d'haver arribat a nivells molt baixos de valoració ecològica al 2009, presenta una esperançadora millora l'any 2010, que l'apropa una mica a les condicions de referència.

En la majoria dels casos, es va constatar la presència d'espècies al·lòctones al sistema, principalment, carpa (*Cyprinus carpio*) i cranc americà (*Procambarus clarkii*). També es va trobar la planta invasora *Ludwigia grandiflora* al Parc Fluvial del riu Llobregat.

3.3.3 SEGUIMENT DE LA FAUNA

L'objectiu és conèixer de manera continuada l'evolució de les espècies animals que habiten el delta del Llobregat per poder així detectar canvis, determinar tendències i diagnosticar els efectes, a fi de planificar correctament les actuacions de preservació de la biodiversitat.

3.3.3.1 SEGUIMENT D'ESPÈCIES O GRUPS D'ESPÈCIES RARES O AMENAÇADES

Censos de Gavina Corsa

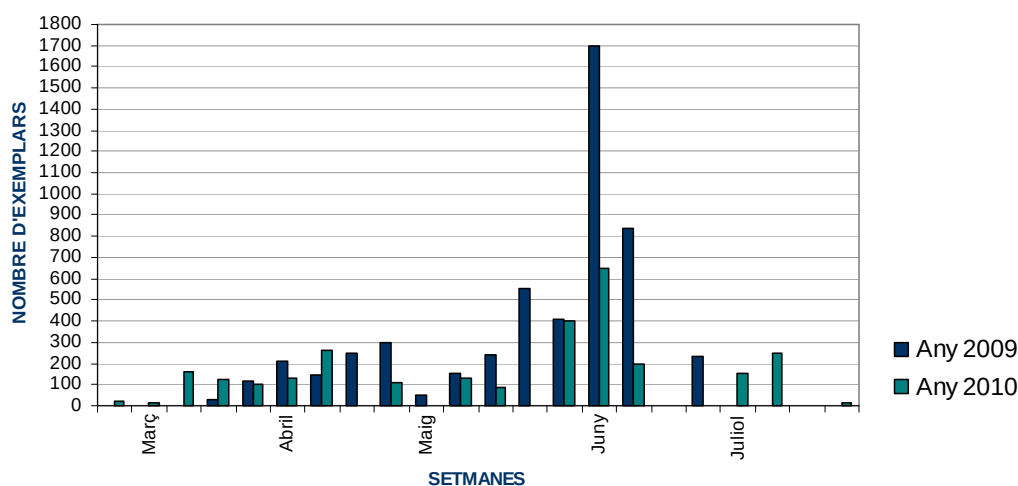
S'han fet 24 recomptes, entre primers de març i finals de juliol. Al llarg del mes de març s'han observat grups de prop de dos centenars d'exemplars; durant el mes d'abril van arribar als tres centenars i el màxim ha estat de 650 exemplars a primers de juny. Si bé la fenologia és molt similar a la d'altres anys, la quantitat màxima d'exemplars ha estat menor. Però no significa que s'hagi produït un empitjorament de les condicions per a la Gavina corsa al delta del Llobregat. Al contrari, s'ha

establert una colònia reproductora que ha sumat 140 parelles, amb gran èxit reproductor. Possiblement els adults d'aquesta colònia hagin fet fora gran part dels immadurs que altres anys descansaven al Delta, fent disminuir el total d'exemplars.

Pràcticament tota la població es va concentrar a les platges de ca l'Arana i Carrabiners i al tram final del riu Llobregat.

S'han realitzat diverses gestions per millorar la protecció de l'espècie al Delta, com actuacions per regular la pesca al tram final del riu Llobregat; vigilància de les embarcacions que circulen pel riu; vigilància de les platges i les zones de nidificació; control d'obres en època de reproducció en zones properes a la colònia reproductora i control de depredadors. També s'ha sol·licitat que es declari el delta del Llobregat com a àrea de reproducció actual de la Gavina corsa a Catalunya, en virtut del Decret 259/2004, de 13 d'abril, pel qual es declara espècie en perill d'extinció la gavina corsa i s'aproven els plans de recuperació de diverses espècies i que el tram final del riu Llobregat es declari zona ZEPA.

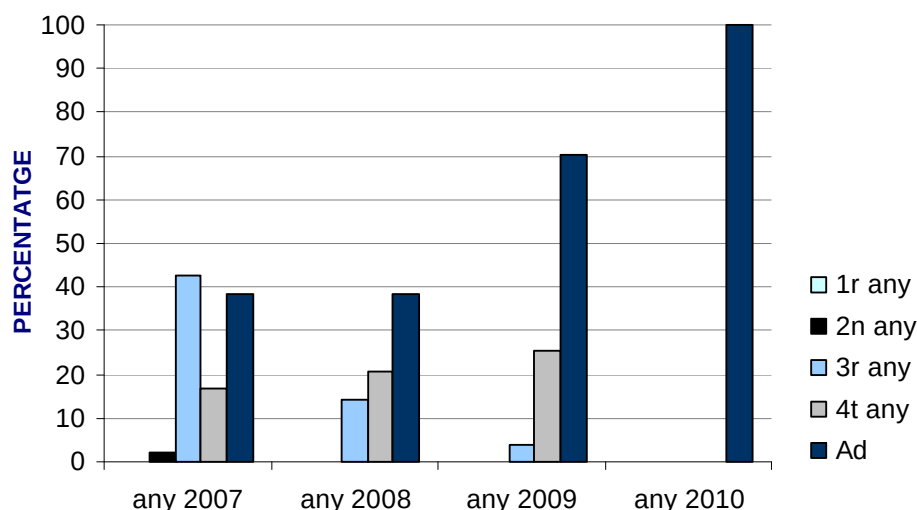
EVOLUCIÓ DEL NOMBRE TOTAL D'EXEMPLARS DE GAVINA CORSA
Censos a la platja de ca l'Arana (màxims per setmana)
ANYS 2009 - 2010

Durant l'any 2010 s'han pogut llegir un total de 237 anelles de plàstic, que corresponen a 170 exemplars diferents. Aquestes lectures permeten fer un seguiment dels individus i registrar la seva edat. L'augment continuat de la fracció adulta que es venia produint des dels anys anteriors s'ha consolidat aquets any, detectant-se un 100% d'exemplars adults. Això també pot ser pel desplaçament

dels exemplars immadurs cap a altres punts de la costa catalana, al consolidar-se en el Delta del Llobregat una població reproductora.

EVOLUCIÓ DE LES EDATS DE LES GAVINES CORSES PRESENTS AL DELTA DEL LLOBREGAT

La platja de ca l'Arana i Carrabiners continuen sent el principal lloc de repòs de les Gavines corses al delta del Llobregat. Però al llarg de l'any 2010 també s'ha revelat que el tram final del riu Llobregat i les basses de ca l'Arana són un lloc de primera magnitud per l'alimentació i reproducció d'aquesta espècie.

Seguiment del corriol camanegre

L'any 2010 s'han dut a terme les següents actuacions amb l'objectiu d'afavorir el Corriol camanegre:

- Procurar augmentar l'èxit reproductor a les platges protegides i sense ús públic, com La Magarola, Carrabiners i ca l'Arana, tot protegint els nius dels depredadors col·locant gàbies a sobre dels nius.
- Evitar al màxim les molèsties a les parelles nidificants, tot supervisant exhaustivament qualsevol entrada de personal a les platges protegides.
- Controlar els depredadors, mitjançant l'obtenció dels permisos corresponents per capturar, bàsicament, guineus i visons americans.
- No s'ha realitzat cap clarejat de vegetació en les zones dunars de les platges donat que la cobertura vegetal observada va ser l'adient per a la nidificació del Corriol camanegre.

S'han realitzat 21 registres de Corriols camanegres. El màxim d'ocells observats va ser de 10 exemplars a la platja de ca l'Arana, a mitjans del mes d'abril.

En total s'ha estimat per a aquest any 7 possibles parelles, verificant la nidificació amb èxit només en un cas.

Es confirma la pràctica desaparició dels Corriols camanegres de l'interior de l'Aeroport i de la major part de les platges del Delta, quedant alguna parella testimonial a prop de la desembocadura del Remolar. La platja de Carrabiners i ca l'Arana, a pesar de ser un aparent bon hàbitat per a aquesta espècie, no ha tingut l'ocupació desitjada, tot i que és el lloc on més observacions s'han realitzat d'aquest ocell, entre els mesos de març i agost.

Al llarg del 2010 la disponibilitat d'hàbitat de nidificació pel Corriol camanegre ha estat elevada, especialment en la zona de Magarola – ca l'Arana i en les platges de Viladecans. En canvi, la regressió del litoral, accentuada per l'existència de l'espigó de la desembocadura del riu Llobregat, ha fet que les platges del Golf i Militars siguin molt estretes, disminuint aquí l'hàbitat de cria del corriol. Per altra banda continuen sense haver zones d'alimentació adequades, ja que la productivitat del litoral del Delta, de la que depenia el Corriol, ha estat pràcticament nul·la (en les platges a penes s'han observat restes vegetals, que serveixen d'aliment a insectes, petits crustacis, mol·luscs i anèl·lids, que a la seva són l'aliment dels corriols). Per tant, es continua sense aconseguir capgirar la tendència negativa de la població del Corriol camanegre al delta del Llobregat.

Seguiment del Fartet

Al llarg de l'any 2010 no es va capturar cap exemplar de Fartet al Remolar-Filipines, ja que l'estoc d'exemplars en captivitat del qual es partia finalment va ser suficient per al programa pedagògic i per al programa de reproducció, inclosos en el Pla de Gestió i Recuperació del Fartet al Delta del Llobregat.

El Consorci va preparar tres piscines prefabricades dintre dels espais naturals del delta del Llobregat, per a tenir estocs propis. Es van col·locar 3 parelles de fartet en cadascuna. Aquests peixos es van reproduir amb èxit i el mes de setembre hi havia prop de 900 exemplars.

En les instal·lacions de la Societat d'Estudis Ictiològics quedava un estoc d'exemplars de l'any 2009, que es van reproduir a primers d'any i el mes de maig ja es disposava d'uns 400 peixos.

El 2010 es van alliberar al Delta un total de 870 exemplars, obtinguts en els aquaris de les escoles del Prat, Viladecans i Badalona que participen en el programa pedagògic, més altres peixos obtinguts de la cria en captivitat. Els alliberaments s'han fet a la bassa del Fartet, per reforçar la població existent; a la bassa de can Camins, creada pel Servei de Control de Mosquits per afavorir el control biològic dels mosquits; a la bassa de la pineda de cal Tet, feta també pel Servei de Control de Mosquits l'any anterior i a la bassa permanent de la platja de ca l'Arana.

També s'ha col·locat un pastor elèctric al voltant de la Bassa del Fartet, per a impedir l'accés d'animals grans que puguin remoure el fons, com cavalls i senglars. Els resultats s'han notat en la millora de la transparència de l'aigua, que segurament afavorirà el desenvolupament de la vegetació subaquàtica i millors condicions per a la reproducció del Fartet.

Seguiment de tortugues de rierol

La Universitat de Barcelona va realitzar un estudi sobre les Tortugues de rierol (*Mauremys leprosa*) i les Tortugues de Florida (*Trachemys scripta*) al Delta del Llobregat. Els resultats del seguiment han de permetre definir les actuacions que cal dur a terme per conservar l'espècie autòctona. Resultats preliminars d'aquest estudi indiquen que la Tortuga de Florida desplaça la Tortuga de rierol cap a zones més desfavorables (més contaminades i amb major salinitat). També indiquen que en el cas de la Tortuga de rierol, en diverses zones del Delta, el nombre de mascles és molt superior al de les femelles, potser com a resultat d'anteriors alliberaments d'exemplars procedents de centres de recuperació. En canvi, en la Tortuga de Florida s'ha trobat una proporció de sexes molt favorable a les femelles, que a més es poden reproduir fins a tres vegades a l'any. Es conclou que les Tortugues de Florida tenen una elevada capacitat invasora.

En funció d'aquests primers resultats, es va decidir no alliberar de moment més Tortugues de rierol al delta del Llobregat i, en la mesura de lo possible, capturar el màxim de tortugues exòtiques. Per tant, al llarg de l'any 2010 els esforços es van dedicar a capturar Tortugues de Florida.

Per altra banda s'han mantingut reunions amb el CRARC (Centre de Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya) amb l'objectiu d'arribar a establir un conveni per a col·laborar en temes com ara l'eliminació de les *Trachemys* capturades, proporcionar adults de *Mauremys* per la població reproductora que es situarà a les instal·lacions del ZOO, la producció de juvenils de *Mauremys* per alliberar al Delta i en recerca sanitària.

Projecte de seguiment i recuperació de les poblacions d'amfibis

Enguany s'ha iniciat un projecte de recuperació de la biodiversitat d'amfibis del Delta, centrat al municipi del Prat, promogut per l'Ajuntament del Prat, el Consorci i la Sociedad Herpetológica Española i amb la col·laboració de la Fundación Biodiversidad.

S'ha prospectat totes les masses d'aigua del Delta i s'ha avaluat l'estat de les espècies amb poblacions reproductores al Delta. Amb la informació generada i les referències bibliogràfiques des de principis del segle XX s'ha creat una base de dades amb més de 2.800 observacions. També s'han analitzat les causes de la regressió de les espècies presents i de desaparició de les espècies extintes (de les sis espècies presents fins als anys 60 al Delta, actualment només hi ha dues que tinguin poblacions estables: la reineta i la granota verda). Amb aquest objectiu s'han fet experiments de laboratori per tal d'avaluar la resistència de les larves de tòtil als contaminats de l'aigua com ara els nitrats i l'amoni. També s'ha definit els llindars de toxicitat dels nutrients de l'aigua a la resta d'espècies d'amfibis, a partir de la bibliografia.

S'ha dut a terme actuacions de recuperació dels hàbitats de reproducció, amb la creació d'una bassa a les maresmes de cal Nani i la restauració d'una altra a la pineda de cans Camins. A l'hivern també es van restaurar 9 petites basses de la rera de la platja de la zona militar que havien quedat colmatades per la vegetació.

S'ha fet la translocació d'exemplars de dues espècies amb poblacions relictuals al Delta, el tòtil (*Alytes obstetricans*) i el gripau corredor (*Bufo calamita*). La translocació ha consistit en l'alliberament de larves i juvenils de les dues espècies a les basses recuperades. S'ha fet un seguiment posterior de la supervivència, reclutament (pas a la fase adulta) i reproducció. L'alliberament es va fer a la

primavera i fins la primavera 2011 no es podrà comprovar la reproducció de les dues espècies. Enguany s'ha avaluat la supervivència dels juvenils alliberats, que ha estat molt baixa (6%) fet normal en espècies amb una estratègia reproductora basada en una mortalitat molt elevada compensada per unes postes molt abundants.

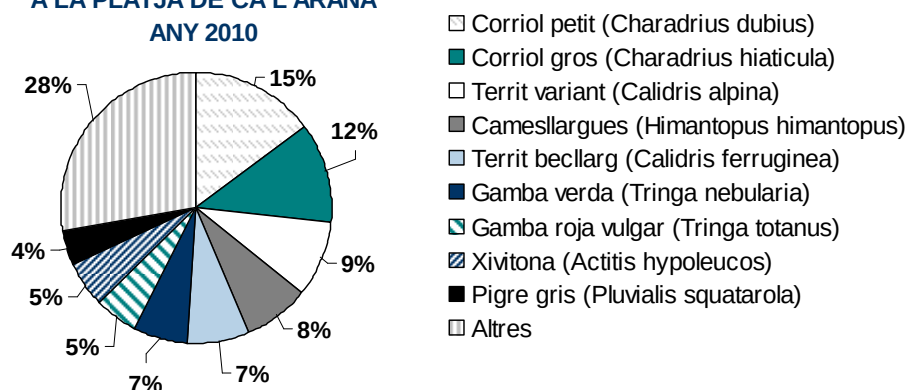
Aquest projecte s'ha incorporat al programa d'educació ambiental que impulsa l'Ajuntament del Prat, centrat en l'explicació de la gran vulnerabilitat dels amfibis, les seves amenaces i les accions de conservació que es duen a terme.

3.3.3.2 SEGUIMENT D'ESPÈCIES O GRUPS D'ESPÈCIES INDICADORS

Censos de limícoles

L'any 2010 s'ha continuat amb el seguiment de limícoles a la platja de Ca l'Arana. S'han realitzat censos un cop per setmana. S'han comptabilitzat 980 exemplars, corresponents a un total de 26 espècies diferents. Les xifres són molt similars a les dels últims anys, tant en quantitat com en nombre d'espècies, tot i que l'any 2010 els valors han estat un mica més baixos que els anteriors. Les espècies més comunes continuen essent el Corriol gros i el Corriol Petit, seguits de diversos Territs, Cames llargues i Gambes roges. A diferència d'altres anys s'han observat menys Pigres grisos i menys Gambes roges vulgars. L'escassa diferència dels resultats respecte als anys anteriors demostra que, a pesar de la variabilitat climatològica, els limícoles utilitzen la platja de ca l'Arana d'una manera regular i en la mateixa intensitat.

**LIMÍCOLES MÉS NOMBROSOS
A LA PLATJA DE CA L'ARANA
ANY 2010**

PLATJA CA L'ARANA			
ESPÈCIES DE LIMÍCOLES		ANY 2009	ANY2010
NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC	N. EXEMPLARS	N. EXEMPLARS
HAEMATOPDIDAE			
Garsa de mar	<i>Haematopus ostralegus</i>	38	34
RECURVIROSTRIDAE			
Cames llargues	<i>Himantopus himantopus</i>	56	76
Bec d'alena	<i>Recurvirostra avosetta</i>	5	7
BURHINIDAE			
Torlit	<i>Burhinus oedichnemus</i>	0	0
GLAREOLIDAE			
Perdiu de mar	<i>Glareola pratincola</i>	0	0
CHARADRIIDAE			
Corriol petit	<i>Charadrius dubius</i>	150	143
Corriol gros	<i>Charadrius hiaticula</i>	113	117
Corriol camanegre	<i>Charadrius alexandrinus</i>	51	38
Pigre gris	<i>Pluvialis squatarola</i>	49	41
Fredeluga	<i>Vanellus vanellus</i>	9	1
Corriol Pit-roig	<i>Charadrius morinellus</i>	1	0
SCOLOPACIDAE			
Territ gros	<i>Calidris canutus</i>	4	6
Territ tres dits	<i>Calidris alba</i>	57	29
Territ menut	<i>Calidris minuta</i>	17	35
Territ de Temminck	<i>Calidris temminckii</i>	0	0
Territ becllarg	<i>Calidris ferruginea</i>	37	72
Territ variant	<i>Calidris alpina</i>	97	92
Territ pectoral	<i>Calidris melanotos</i>	0	0
Batallaire	<i>Philomachus pugnax</i>	1	9
Becadell	<i>Gallinago gallinago</i>	0	0
Tètol cuanegre	<i>Limosa limosa</i>	0	0
Tètol cuabarrat	<i>Limosa lapponica</i>	34	34
Pòlit cantaire	<i>Numenius phaeopus</i>	6	16
Becut	<i>Numenius arquata</i>	6	20
Gamba roja pintada	<i>Tringa erythropus</i>	7	6
Gamba roja vulgar	<i>Tringa totanus</i>	167	51
Gamba verda	<i>Tringa nebularia</i>	79	64
Xivita	<i>Tringa ochropus</i>	15	23
Valona	<i>Tringa glareola</i>	1	9
Xivitona	<i>Actitis hypoleucos</i>	56	51
Remenarocs	<i>Arenaria interpres</i>	2	2
Siseta	<i>Tringa stagnatilis</i>	0	2
Territ rogenc	<i>Tryngites subruficollis</i>	0	2
TOTAL		1.058	980

L'any 2010 el grau d'inundació de la platja de ca l'Arana va ser molt escàs en plena època de migració (el mes d'abril) a causa de la falta de pluges. Es va recuperar el mes de maig, per assecar-se ràpidament fins el mes d'agost, en què es recupera puntualment. Al setembre la platja va estar seca fins a finals de mes, quan s'omple amb les pluges i roman així pràcticament fins desembre.

Una inundació més controlada durant els mesos de migració podria fer augmentar l'ús que fan els limícoles d'aquesta zona. En qualsevol cas, la variabilitat detectada també és positiva ja que dóna més diversitat a l'ambient litoral de la platja de ca l'Arana.

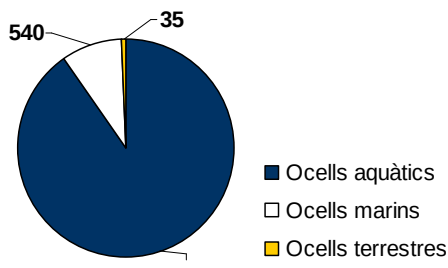
Censos d'ocells hivernants

S'han detectat 84 espècies de les 95 considerades com a objectiu de cens (que inclou totes les aus aquàtiques més les rapinyaires), amb un total de 5.832 exemplars. Al llarg del cens també s'ha detectat la presència d'altres espècies d'ocells (no censades), sumant un total de 139 espècies. Les xifres del total d'exemplars són sensiblement més baixes que altres anys (uns 10.000 exemplars els hiverns anteriors), malgrat el total d'espècies està dintre de la mitjana (entre 135 i 145 espècies). La davallada es deu sobretot a la menor presència d'ocells marins i de gavines, que només han suposat el 9% dels ocells censats (39% l'any 2009), enfront dels ocells aquàtics terrestres, que han suposat el 90 %.

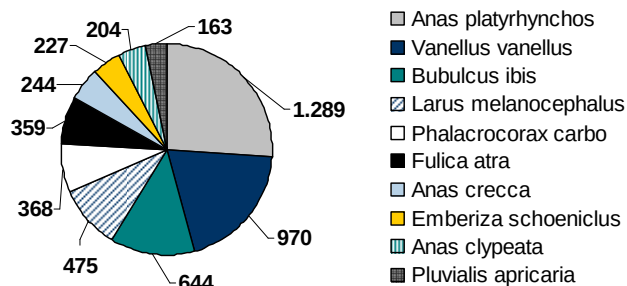
NÚM. EXEMPLARS AQUÀTICS Aquàtics	5.257
NÚM. EXEMPLARS MARINS Marins	540
NÚM. EXEMPLARS AQUÀTICS + MARINS	5.797
No. EXEMPLARS totals	5.832

S'han censat 11 espècies de limícoles (fredelugues, daurades, corriols, xivites, becadells, etc.), amb un total de 1.230 exemplars; 13 espècies d'ànecs i oques, amb un total de 2.047 exemplars; 4 espècies d'ardeids, amb 776 exemplars: 5 espècies de rapinyaires diürnes, amb 41 exemplars i 7 espècies de gavines i xatrac, amb 521 exemplars.

CENS OCELLS HIVERNANTS
Any 2010

ESPÈCIES MÉS COMUNES
Cens ocells Hivernants 2010

Les espècies d'ocells més nombrosos el gener de 2010 han estat la Fredeluga (*Vanellus vanellus*) i l'Ànec Coll-verd (*Anas platyrhynchos*) i entre les marines la Gavina capnegra (*Larus melanocephalus*).

Respecte als anys anteriors continua disminuint el nombre de gavines que utilitzen les zones dels espais naturals o de la zona costera per a dormir, ja que la majoria s'ha desplaçat cap al Port de Barcelona. Però així i tot, la davallada també és real i notòria, ja que a partir del tancament de l'abocador del Garraf el nombre de gavians i gavines que es movien entre el Port de Barcelona i el Garraf ha baixat espectacularment. La resta d'ocells marins censables des de la costa, com mascarells o gavots, es poden donar quasi per desapareguts. No es pot afirmar si és a causa del canvi climàtic o a causa del deteriorament de la plataforma deltaica i, per tant, de la falta d'aliment pels ocells marins.

Per altra banda, durant l'any 2010 la població hivernant de Repicatalons s'ha recuperat lleugerament. En canvi, la del Corb marí s'ha mantingut igual.

Censos d'ocells aquàtics nidificants

S'ha fet un seguiment dels ocells aquàtics (no passeriformes) nidificants als espais naturals del Delta. Les 26 espècies principals han sumat entre 681 i 922 parelles. Aquest marge tan ampli es deu al gran marge d'error que pot haver en el cens d'espècies com l'ànec collverd, molt dispers en època de nidificació i a l'estima de la població d'algunes espècies no censades, com la polla d'aigua o altres.

Destaca especialment la nidificació de la Gavina corsa, amb 140 parelles amb un notable èxit reproductor; la xifra de parelles de Fotja vulgar, que ha estat la més alta de tots els anys, amb 155 parelles i l'augment de parelles de Polles blaves, amb un

mínim de 18 parelles. Ha tornat a criar la Garsa de mar, tot i que va perdre la niuada una altra vegada. S'han assentat definitivament espècies com la Perdiu de mar i el Xatrac menut, tot i que en poc nombre. També s'ha confirmat la nidificació del Martinet de nit. El Cames llargues i el Bernat pescaire es mantenen en nombre de parelles, però el Corriol camanegre, com s'ha dit abans, està en una situació crítica.

Entre els ànecs, a part de l'ànec collverd, han nidificat diverses parelles d'Ànec gris, d'Ànec blanc, de Morell cap-roig i de Xibec.

La nidificació dels ocells aquàtics, en general, ha estat molt pobre a la Ricarda. Al Remolar n'hi ha hagut una tercera part dels ocells aquàtics nidificants dels espais naturals, mentre que a cal Tet han nidificat dues terceres parts, especialment en els canyissars de depuració (on l'aigua es manté en circulació gairebé constant). Tant és així, que a l'espai del Remolar només han criat 13 parelles de Fotja vulgar, mentre que 128 parelles ho han fet a cal Tet. Les platges de ca l'Arana i Carrabiners continuen sent molt importants per a la nidificació de determinades espècies d'ocells, tot i que els depredadors terrestres han fet que diverses espècies d'ocells es desplacin cap el Remolar, com els Xatrac menuts. Per últim, l'illa del final del riu Llobregat s'ha revelat com a d'importància cabdal per a la Gavina corsa.

CENS D'OCELLS AQUÀTICS NIDIFICANTS 2010		
ESPÈCIE	NÚM. DE PARELLES	NÚM. DE PARELLES
	Mínim	Màxim
Fotja vulgar	155	155
Gavina corsa	140	140
Polla d'aigua	107	217
Ànec Coll-verd	91	133
Cabusset	50	68
Cames llargues	40	47
Polla Blava	18	22
Martinet menut	17	21
Bernat pescaire	13	13
Ànec Gris	9	12
Xatrac menut	9	9
Xibec	8	8
Cabussó emplomallat	7	7

Morell caproig	4	6
Corriol petit	3	24
Ànec Blanc	2	9
Oca vulgar	2	2
Perdiu de mar	2	2
Corriol camanegre	1	7
Martinet de Nit	1	2
Garsa de mar	1	1
Gavià argentat de potes grogues	1	1
Rascló	0	15
Agró roig	0	1

Censos d'ànecs

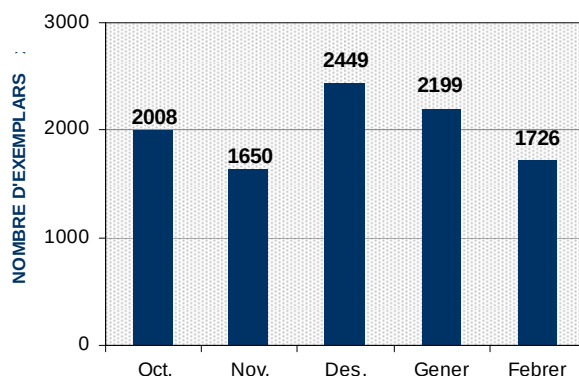
El cens d'anàtides es realitza per a tenir un indicador de l'estat de les zones humides dels espais protegits del Delta durant la temporada de tardor i hivern, període durant el qual s'assoleix la major diversitat i la major quantitat d'aquest grup d'espècies. També es realitza per tenir un millor coneixement del comportament dels ànecs hivernants, doncs no hi ha la mateixa quantitat al llarg dels diferents mesos.

Durant la tardor i hivern de 2009/10 s'han realitzat censos regulars entre octubre i febrer. La quantitat d'espècies d'ànecs i la quantitat d'exemplars ha estat molt similar a l'anterior temporada (1.967 ex. de mitjana la temporada 2007/08; 2.080 ex. la temporada 2008/09 i 2.006 ex. en la temporada 2009/2010). El nombre màxim d'exemplars censats ha estat de 2.449 el mes de desembre. A partir d'aquest mes va començar a minvar lleugerament la quantitat total.

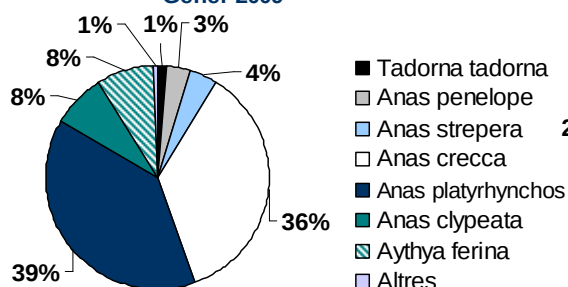
L'espècie més nombrosa ha estat el Collverd, amb un màxim de 1.337 exemplars el mes d'octubre, quantitat gairebé idèntica a la del mes d'octubre de l'any 2008. Altre espècie nombrosa ha estat el Xarxet, que ha assolit el seu màxim el mes de desembre. A diferència d'anterior temporades, la quantitat d'exemplars d'Ànec Cullerot hivernants ha estat molt similar a la del Xarxet, indicant una certa recuperació de la seva població. A una certa distància se situen espècies com l'Ànec gris i el Morell cap-roig.

CENSOS D'ÀNECS - TOTAL D'EXEMPLARS

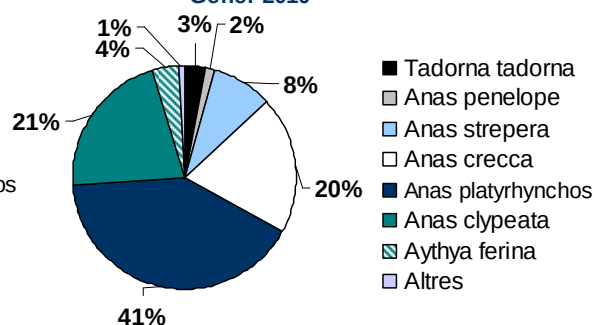
Octubre 2009 - Febrer 2010

PERCENTATGE D'ANÀTIDES CENSADES

Gener 2009

PERCENTATGE D'ANÀTIDES CENSADES

Gener 2010

Seguiment de passeriformes migrants

Aquest grup d'espècies s'ha seguit sobretot mitjançant l'anellament realitzat per l'ICO i a través d'un cens lineal que es realitza dintre de la campanya del Seguiments d'Ocells Comuns (SOCC).

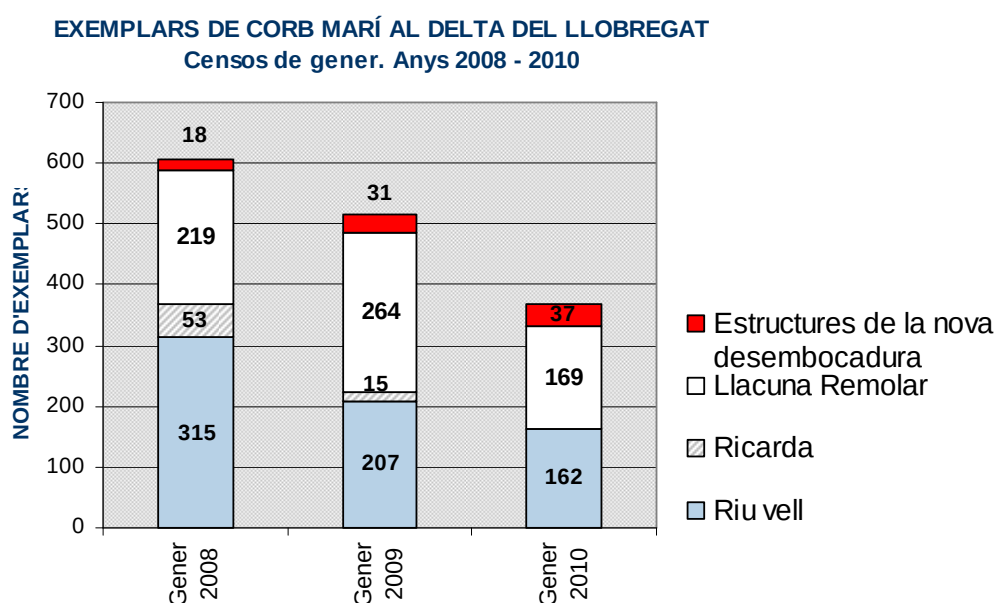
El treball de camp del SOCC consisteix en la realització d'un cens d'ocells en un itinerari de 3 km de longitud. L'itinerari se censa dues vegades durant la temporada de nidificació (15 abril - 15 juny) i dues durant l'hivern (1 desembre - 31 gener). El recorregut del SOCC dels Espais Naturals transcorre per cal Tet, entre mig dels canyissars de depuració, i a mig termini servirà per a poder avaluar com és ocupat aquest espai pels petits ocells dels canyissars, com les Boscarles de canyar, els Balquers i els Rossinyols Bords a l'estiu, o els Repicatalons, Teixidors i Cotxes blaves i detectar les tendències temporals de les poblacions d'ocells.

Censos de corbs marins

S'ha realitzat un únic cens de corbs marins el gener de 2010. El nombre d'exemplars censats va ser 368, xifra encara menor que la dels anys anteriors, amb

el que queda clar la davallada de la hivernada del corb marí al Delta del Llobregat. Molt probablement la disminució sigui causada per les molèsties rebudes en els seus dormidors propers a l'Aeroport. La població hivernant es distribueix actualment en dos dormidors principals (llacuna del Remolar i riu Vell), malgrat que segons el Servei de Falconeria de l'Aeroport, el dormidor del Remolar és potencialment perillós per la seva proximitat a la capçalera de la tercera pista i actualment s'estan fent espantades amb l'autorització del Servei de Fauna.

Davant aquestes circumstàncies cobra més importància el dormidor del riu Vell, malgrat que les obres previstes en l'antiga llera per instal·lar l'estació ferroviària de mercaderies del Port obligarà a cercar alternatives pels corbs marins hivernants, per altra banda no gens fàcils al Delta avui dia.

Seguiment de ropalòcers (papallones diürnes)

L'any 2010 s'ha deixat de realitzar el seguiment de papallones diürnes que es feia en el Remolar amb la col·laboració del personal del Museu de Ciències Naturals de Granollers. El motiu va ser la detecció d'una alta sensibilitat per part de l'avifauna aquàtica nidificant a les molèsties involuntàries causades pel personal que realitzava cada setmana els censos. Es va plantejar la possibilitat de realitzar el transsecte per zones menys sensibles, sense èxit.

Però per altra banda, Diego Fernandez Ruiz, col·laborador científic del Museu de Zoologia de Barcelona, ha realitzat durant l'any 2010 un catàleg provisional de les papallones diürnes de cal Tet i Carrabiners – Semàfor.

Fins ara ha localitzat 32 espècies, entre elles dues que no s'havien citat al delta (*Colias alfacariensis* i *Arícia agestis*). Amb aquests resultats, el catàleg dels Espais Naturals del Delta arriba a les 43 espècies.

Entre les espècies trobades destaquen *Danaus chrysippus* i *Gegenes nostrodamus*, amb poblacions importants i interessants a cal Tet.

Altres espècies citades, com *Leptidea sinapis* i *Charaxes jasius*, realment no tenen un hàbitat adequat al Delta i es postula que siguin exemplars aïllats que arribin des de poblacions veïnes de Collserola o del Garraf – Ordal.

El seguiment de les papallones diürnes revela la importància de potenciar la vegetació dels marges dels camins, per la seva diversitat, tot i que es tracti de plantes ruderals, com a llocs d'alimentació i reproducció d'aquests insectes.

Seguiment de Lepidòpters Macroheteròcers (papallones nocturnes)

Membres de la Societat Catalana de Lepidopterologia (SCL) (Arcadi Cervelló, Josep Martí i Albert Xaus) que van realitzar l'estudi de la fauna de lepidòpters macroheteròcers de la Reserva Natural del Remolar-Filipines des de l'any 2004 fins l'any 2009 han començat l'any 2010 un seguiment dels macroheteròcers de la Reserva Natural de Ricarda - ca l'Arana. Les escasses inspeccions realitzades l'any 2010 no els ha permès donar encara uns primers resultats.

A més dels membres de la SCL, el col·laborador científic del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, Diego Fernández, també ha realitzat prospeccions per estudiar les papallones nocturnes (lepidòpters macroheteròcers) a Carrabiners i Cal Tet durant els mesos de març a desembre de 2010. De moment ha registrat 99 espècies corresponents a 7 famílies. D'aquestes espècies, dues (*Cryphia vandusia* i *Ochropleura leucogaster*) no havien sortit entre la fauna del Remolar-Filipines i altres quatre espècies són noves pel Delta del Llobregat (*Larentia clavaria*, *Eublemma cochylioides*, *Araeopteron ecphaea* i *Dryobotoda labecula*).

Destaca la presència de nombroses espècies lligades a la vegetació palustre i que mantenen molt bones poblacions a la zona de Carrabiners – Semàfor, les quals depenen totalment de la preservació del seu hàbitat.

També cal remarcar la dependència d'una gran quantitat d'espècies de lepidòpters de les plantes amb flors dels marges dels camins, del pol·len de les quals s'alimenten de nit, sobre tot Esfíngids, Noctuids i Geomètrids.

Seguiment d'Heteròpters

Diego Fernández col·laborador científic del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, ha realitzat al llarg de l'any 2010 un primer catàleg dels Heteròpters a Carrabiners i cal Tet per omplir el buit que existeix sobre el coneixement d'aquest interessant grup d'insectes del delta del Llobregat. Les prospeccions s'han realitzat un cop per setmana, al llarg de tot l'any.

De moment s'han catalogat un mínim de 111 espècies corresponents a 14 famílies.

Entre totes les troballes destaca especialment, per la seva raresa, *Polytoxus siculus*, espècie inclosa en el llibre Vermell dels Invertebrats d'Espanya i que es creia extingit. Només existia una cita prèvia de l'any 1962, també al Delta del Llobregat. A part d'aquesta espècie, també s'han trobat més d'una desena d'espècies considerades molt rares en el conjunt de Catalunya, com a *Polytoxus sanguineus*, *Sastrapada baerensprungi*, *Oncocephalus pilicornis*, *Coranus kerzneri*, *Coranus niger* i *Ceraleptus gracilicornis*.

La majoria són heteròpters específics dels hàbitats palustres existents en les zones estudiades, la conservació dels quals és molt important per a la preservació de la Biodiversitat del Delta.

3.3.3.3 SEGUIMENT D'ESPÈCIES O GRUPS D'ESPÈCIES CLAUS EN LA DINÀMICA DE L'ECOSISTEMA

Seguiment de rapinyaires diürnes

El seguiment de rapinyares s'efectua durant l'hivern i la primavera. Al ser ocells depredadors que se situen en la cúspide de la piràmide alimentària actuen com a bioindicadors del que està succeint a la resta de l'ecosistema.

En el cens realitzat el 13 de gener de l'any 2010 es van censar 46 exemplars de rapinyaires corresponents a cinc espècies diferents (tot i que al llarg del mes es van observar vuit espècies). Les més freqüents van ser l'Aligot i el Xoriguer. Les xifres en quant a exemplars hivernants són similars a les de les temporades anteriors. Destaca un lleuger increment del nombre d'Esparvers i una quasi absència de l'Esmerla, espècie que era freqüent a l'hivern, abans de l'ampliació de l'Aeroport.

CENS DE RAPINYAIRES - Gener 2010	
Exemplar	Núm.
Arpella (<i>Circus aeruginosus</i>)	6
Astor (<i>Accipiter gentilis</i>)	2
Esparver (<i>Accipiter nisus</i>)	5
Aligot (<i>Buteo buteo</i>)	21
Xoriguer (<i>Falco tinnunculus</i>)	21
TOTAL	46

Quant a les espècies nidificants, una vegada més s'ha constatat que no s'ha reproduït cap rapinyaire dintre dels espais naturals del Delta l'any 2010. L'arpella es pot donar com a desapareguda com a nidificant, mentre que alguna parella de Xoriguer encara nidifica als voltants dels Espais Naturals. Cal assenyalar que la urbanització del territori és un dels aspectes que afecta més negativament a les rapinyaires. Tot i així, sembla que un cop finalitzades les obres del Pla Delta, la població de rapinyaires hivernants s'ha estabilitzat.

Seguiment de Quiròpters (ratpenats)

L'any 2010 s'ha continuat amb el seguiment iniciat el 2008 per l'equip d'Àreambiental, per encàrrec del Consorci, i funcionant com una estació de seguiment quiropterològic.

Els seguiments poblacionals a mig i llarg termini són imprescindibles per observar tendències demogràfiques, determinar l'estat de conservació, conèixer l'evolució de l'estat sanitari de les espècies i detectar a temps possibles alteracions. Però són especialment importants els seguiments d'espècies sentinelles capaces de proporcionar informació sobre canvis ambientals i epidemiològics. La gran sensibilitat i l'elevat nivell tròfic que ocupen fan dels quiròpters uns bons indicadors per detectar els canvis ambientals.

Per comprendre les dimensions dels possibles canvis eco-epidemiològics és necessari treballar en un marc de referència més ampli que permeti detectar tendències més generals. Aquest marc el proporciona la xarxa eco-epidemiològica a la que pertanyen els Espais Naturals del Delta del Llobregat, la qual situa les dades del Delta en un àmbit internacional mediterrani molt més ampli, com ho indiquen les estacions que en formen part: Pirineus - P.N. Aigüestortes i estany de Sant Maurici, Serralada Prelitoral - P.N. St. Llorenç del Munt i l'Obac, Malgrat de Mar, Mallorca, Menorca, Atlas Algerià - P.N. Chrea i Aokas (Algèria).

L'any 2010 s'han realitzat mostrejos entre abril i octubre. Els mostrejos s'han fet emprant tècniques de prospecció de caixes niu, detecció ultrasònica durant la nit, o mitjançant l'obtenció de mostres per a la realització d'anàlisis sanitàries.

L'any 2010 s'han identificat 6 espècies a través de les deteccions ultrasòniques, de les quals el ratpenat comú (*Pipistrellus pipistrellus*) i el ratpenat soprano (*Pipistrellus pygmaeus*) són les espècies més comunes i abundants. El ratpenat de vores clares (*Pipistrellus kuhlii*) també ha estat present en gran part de les localitats prospectades. Les citacions del ratpenat dels graners (*Eptesicus serotinus*) i del ratpenat cuallarg (*Tadarida teniotis*) són més escasses.

	Pineda cal Tet	Sabogal (cal Tet)	Cal Roc	La Vidala	EDAR Gavà - Viladecans	Reguerons	Platja Arana	Cal Malet (Cal Tet)
<i>Pipistrellus kuhlii</i>			x	x	x		x	x
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>Hypsugo savii</i>			x	x				
<i>Eptesicus serotinus</i>					x			
<i>Tadarida teniotis</i>		x					x	
Total espècies	2	3	4	4	4	2	4	3

El seguiment efectuat constata la dràstica reducció de la població d'*Eptesicus serotinus* respecte als efectius que hi havia als anys 60 presents de manera regular. Per altra banda, els ratpenats cuallargs (*Tadarida teniotis*) cacen a gran alçada i segurament provenen de refugis relativament allunyats, per tant la seva presència és escassa al Delta.

L'any 2010 també s'ha efectuat el seguiment de les 117 caixes per a ratpenats que hi ha a la zona de cal Tet. Les diferents prospeccions han evidenciat que l'ocupació ha estat baixa. Per primera vegada s'ha trobat el ratpenat de Nathusius (*Pipistrellus*

nathusii) ocupant caixes niu, però el ratpenat soprano (*Pipistrellus pygmaeus*) és el qui ocupa les caixes amb major freqüència i en major quantitat.

El 12 d'abril es va capturar un ratpenat de cova (*Miniopterus schreibersii*) en unes xarxes japoneses col·locades per a l'anellament d'ocells. Aquesta és una espècie molt escassa al Delta del Llobregat atès que no hi ha refugis adequats (ni coves ni avencs). Els exemplars que vénen al Delta provenen de refugis apartats, probablement d'alguna cavitat del massís del Garraf o d'algun refugi situat al Baix Llobregat.

En total l'any 2010 s'han citat 8 espècies diferents.

RATPENATS CITATS AL DELTA. ANY 2010	NÚM. CITACIONS
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	5
<i>Pipistrellus nathussi</i>	2
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	17
<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	20
<i>Hypsugo savii</i>	2
<i>Eptesicus serotinus</i>	1
<i>Miniopterus schreibersii</i>	1
<i>Tadarida teniotis</i>	2
TOTAL CITACIONS	50

Aquest resultat mostren que la diversitat quiropterològica potencial del Delta és important. Malgrat que actualment hi hagi una predominança clara de dues espècies, els resultats indiquen que amb una gestió ben planificada es pot aconseguir incrementar els efectius de les altres espècies minoritàries. Aconseguir aquesta fita té un interès que depassa el purament conservacionista, ja que es pot incrementar la lluita biològica contra les poblacions de mosquits, vectors de malalties emergents.

3.3.3.4 PARTICIPACIÓ EN PROGRAMES DE SEGUIMENT D'ESPÈCIES D'ÀMBIT NACIONAL I INTERNACIONAL

L'anellament és una de les eines més importants per a avaluar les variacions de les poblacions d'ocells petits com els passeriformes. La realització de campanyes en diverses èpoques de l'any permet diferenciar entre poblacions sedentàries i

poblacions migrants i la comparació de les dades amb les corresponents a l'anellament d'altres zones permet detectar si les variacions observades poden ser a causa de factors específics del Delta o degudes a factors que afectin els ocells a un nivell més global.

L'anellament al delta del Llobregat s'ha emmarcat dins de diverses campanyes, algunes d'elles realitzades a nivell internacional. Al llarg de l'any 2010 s'han realitzat campanyes Sylvia i campanyes de migració de primavera. Per a la realització de l'anellament al Delta s'ha contractat l'ICO (Institut Català d'Ornitologia).

Totes les activitats d'anellament que es duen a terme als Espais Naturals del delta del Llobregat han permès la formació de força anelladors, alhora que les activitats de difusió paral·leles, amb mostres d'anellament, han posat a l'abast de centenars de persones interessades en els ocells la possibilitat d'iniciar-se en aquesta tècnica d'estudi científic de les aus.

Programa SYLVIA

SYLVIA és un projecte de l'Institut Català d'Ornitologia (ICO) que té com a principal finalitat establir una xarxa d'estacions d'anellament constant pel seguiment a llarg termini de les tendències poblacionals i els paràmetres demogràfics de les poblacions d'ocells terrestres de Catalunya. A més, permet dur a terme un seguiment acurat i estandarditzat de l'avifauna de l'àrea d'estudi, i al formar part d'una xarxa d'àmbit nacional, confereix un interès més global al programa de seguiment local.

La campanya Sylvia ha tingut una duració de 28 a l'hivern (2009/10) i 24 jornades a l'estiu, repartides en cada temporada entre tres estacions: Remolar, cal Tet i Reguerons. Aquestes estacions tenen un gran interès pel fet d'estar situades en ambients amb una especial problemàtica des del punt de vista de la conservació i, a més, estan situades en ambients adequats per situar estacions de seguiment d'esforç constant, com ho demostren els bons resultats obtinguts a nivell del nombre d'ocells capturats. Cal afegir que la proximitat de les 3 estacions entre elles fa que ja s'hagin obtingut recuperacions d'ocells anellats a un indret i recapturats a un altre. Aquestes dades són d'especial interès a l'hora de poder avaluar l'ús de l'hàbitat de les espècies objecte d'estudi i veure la importància de cada espai a cada època de l'any.

El seguiment està subdividit en dos períodes: l'estival, o reproductor, i l'hivernal. La sessió estival (període de cria) s'estén des de maig fins a agost. La sessió hivernal s'estén des de desembre fins a febrer.

SYLVIA HIVERN 2009 - 2010	
ESTACIÓ	Nº ANELLAMENTS
Remolar	295
Reguerons	48
Cal Tet	48
TOTAL	391

Durant la campanya del Sylvia d'hivern 2009/10 s'han anellat un total de 391 ocells, dades semblants a les de l'hivern anterior (358 ex. anellats). Els ocells més anellats van ser el Mosquiter comú al Remolar i el Repicatalons a Reguerons, mentre que a ca l'Arana es va repartir entre el Mosquiter comú, el Teixidor i el Rossinyol bord.

Comparant les dades amb els anellaments realitzats des de l'any 1994 s'ha detectat una davallada important d'algunes espècies, com la boscarla mostatxada. Als anys noranta, al SYLVIA del Remolar-Filipines es podien capturar fins a 20 -21 exemplars cada hivern, mentre que el total d'ocells capturats entre 2005 i 2009 és de només cinc; és a dir, una mitjana d'un ocell per hivern. Un resultat que denota que l'espècie podria estar a punt de desaparèixer de la zona com a hivernant. Cal tenir en compte que la boscarla mostatxada requereix zones humides, preferentment d'aigua dolça, i amb nivells d'aigua força constants. El mateix succeeix amb espècies com el Repicatalons. Per tant, el Sylvia d'hivern dels últims anys revela que les condicions dels hàbitats aquàtics dels espais naturals no són tan bones com les dels anys enrere i cal millorar-los.

SYLVIA ESTIU 2010	
ESTACIÓ	Nº ANELLAMENTS
Remolar	89
Reguerons	104
Cal Tet	140
TOTAL	333

Durant la campanya del Sylvia d'estiu 2010 s'han anellat un total de 333 ocells, xifra també molt semblant a la de la temporada 2009 (337 ex. anellats). Les espècies més anellades a les tres estacions van ser la Boscarla de canyar i el Rossinyol bord.

A pesar de la similitud de les xifres respecte a anys anteriors, l'any 2010 es van capturar significativament menys joves, especialment de boscarla de canyar, rossinyol bord i tallarol capnegre, tant al Remolar com a Reguerons, davallada que no es va observar a ca l'Arana i que podria correspondre a factors locals. Per tant, les dades del Sylvia d'estiu poden indicar que, al menys l'any 2010, l'escassetat d'aigua i la poca qualitat d'aquesta, ha estat un problema al Remolar i al Reguerons.

Campanya de migració de primavera

Aquesta campanya s'emmarca en el Projecte Piccole Isole que serveix per estudiar les estratègies de la migració a través de la mediterrània durant el pas primaveral.

En aquest projecte internacional coordinat per l'Istituto Nazionale di Biologia della Selvaggina d'Itàlia participen un conjunt d'estacions d'anellament de diferents països. Les dades extretes en aquestes estacions suposen una gran aportació al coneixement del fenomen migratori al Mediterrani, especialment al seu extrem occidental. A Catalunya participen en aquest projecte les estacions del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, el del Delta de l'Ebre i el del Delta del Llobregat. La campanya del Piccole Isole estudia el període comprès des del 2 de març al 30 de maig.

Durant la migració de primavera de l'any 2010 s'han anellat 3.063 ocells (2.125 l'any 2009), de 71 espècies diferents.

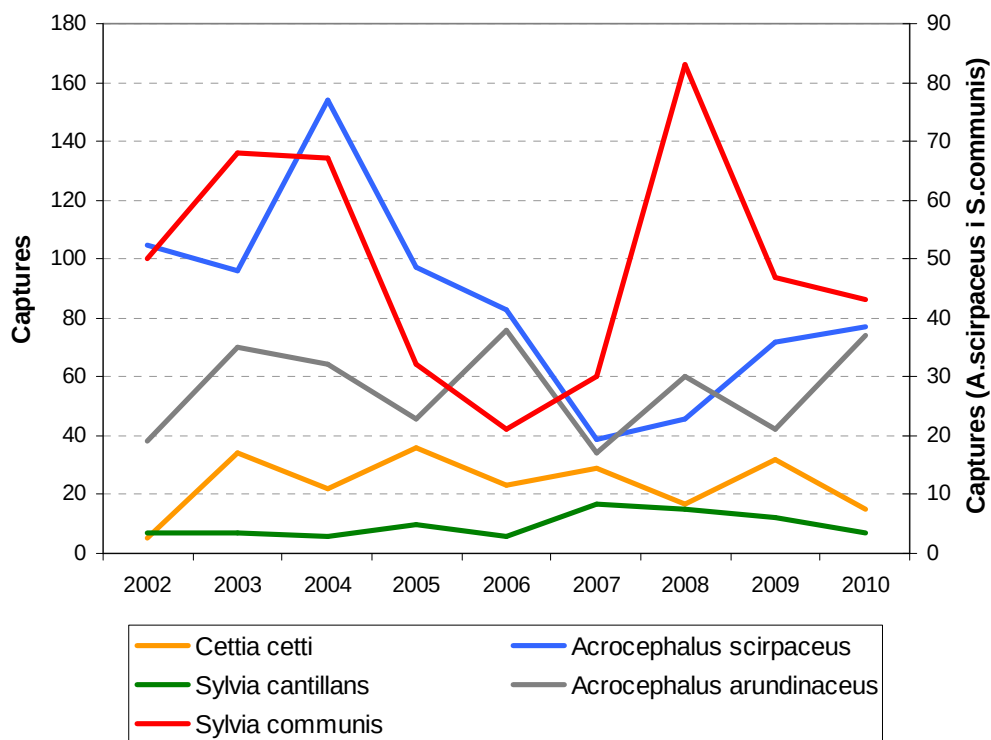
Les espècies més anellades van ser el mosquiter comú, el mosquiter de passa i el tallarol de casquet. Cal remarcar la captura de dos Mosqueters pàl·lids orientals, primer registre d'aquesta espècie a les reserves naturals del Llobregat. També destaca la captura d'un gran nombre de Mosqueters ibèrics (16 ex.). Contrasta que no s'hagi anellat cap Bosqueta icterina, quan l'any 2009 es van anellar 5 ex.

Gran proporció dels ocells anellats són migradors de llarga distància. Aquestes espècies són d'especial interès de cara a la conservació degut a que les seves poblacions mostren tendències negatives arreu d'Europa. El fet que als Espais Naturals del delta del Llobregat es capturin tants ocells migradors trans-saharians demostra la importància d'aquest indret com a lloc d'aturada per aquests ocells durant la migració.

A pesar de la variabilitat del fenomen migratori d'un any a l'altre, el fet que més o menys ocells s'aturin a descansar també pot dependre de les condicions particulars de cada lloc, com la tranquil·litat, la disponibilitat d'hàbitat i la qualitat d'aquest. En el cas d'espècies vinculades al medi aquàtic és fonamental disposar de zones humides amb aigua amb uns mínims de qualitat.

Precisament de la comparació dels resultats de l'anellament de primavera al Remolar durant diversos anys, es poden entreveure algunes relacions. S'observa la

davallada numèrica d'espècies lligades al medi aquàtic com la Boscarla de canyar (*Acrocephalus scirpaceus*) durant els anys 2005 – 2007, segurament per la pèrdua de la qualitat de l'hàbitat. Afortunadament sembla recuperar-se els dos últims anys, coincidint amb actuacions de millora d'hàbitat efectuades en la maresma del Remolar.

Tots aquests seguiments ajuden al Consorci a constatar com evolucionen els hàbitats presents als Espais Naturals del Delta i, sobretot, serveixen per a confirmar si l'evolució de la qualitat i quantitat de l'aigua present en les zones humides és l'adequada.

3.3.4 SEGUIMENT DE LA VEGETACIÓ

L'any 2010 s'ha continuat amb el programa de seguiment de la vegetació al Delta iniciat el 2008. Les actuacions programades permeten l'anàlisi en profunditat i la decisió d'actuacions de preservació. Val a dir que part de la informació s'ha pogut obtenir amb les col·laboracions d'experts externs al Consorci que estudien les espècies vegetals del delta del Llobregat.

3.3.4.1 SEGUIMENT D'ESPÈCIES O GRUPS D'ESPÈCIES RARES O AMENAÇADES

Seguiment de la *Stachys marítima*

La *Stachys marítima* és una espècie qualificada com a “en perill crític” a nivell de l'estat espanyol i que al delta del Llobregat manté una petita població.

L'any 2010 els resultats de les proves de reproducció realitzats a les instal·lacions de la Fundació privada Carl Faust, del Jardí Botànic Marimurtra no han estat els esperats. Les taxes de germinació han estat molt baixes. Dels exemplars que l'any 2008 van florir i fructificar, es va poder guardar nombroses llavors. Però aquests exemplars després de florir van morir. S'han fet assajos amb les llavors i s'han aconseguit 5 individus que han florit, però d'aquests dos van morir posteriorment. Quan fructifiquin els exemplars vius es recolliran les llavors.

La previsió és realitzar noves sèmbras a mitjans de febrer, a partir del material recollit dels individus propagats.

Del seguiment dels exemplars del Delta del Llobregat, els resultats del 2010 són la localització de només 1 dels 16 exemplars detectats l'any 2009.

Les conclusions són que aquesta espècie té una dinàmica molt difícil de seguir i que la seva situació al delta del Llobregat és molt crítica.

Seguiment de la *Trencadalla*

La població de *Trencadalla* del Delta es troba tota dins de la Ricarda i el fet que durant els últims anys no s'hagi produït cap canvi d'usos d'aquesta finca, afavoreix la seva estabilitat. Caldria, no obstant, estudiar si es pot haver vist afectada pels canvis hidrològics patits per la llacuna de la Ricarda derivats de l'ampliació de l'Aeroport.

Seguiment de l'*Othanthus maritimus*

Al llarg de l'any 2010 no s'ha fet cap seguiment específic d'aquesta planta dels sorral·ls, però s'ha constatat la presència de diversos exemplars en el mateix lloc dels anys anteriors, a les platges de Viladecans. En qualsevol cas, la proximitat dels exemplars al front dunar i la regressió que pateix aquesta platja, especialment a

l'hivern, determina que la població d'aquesta planta estigui en una situació vulnerable.

3.3.4.2 SEGUIMENT D'ESPÈCIES O GRUPS D'ESPÈCIES INDICADORES.

Seguiment de Fongs

L'any 2010, el botànic Andrés Valverde ha realitzat noves prospeccions micològiques a can Camins. Fruit d'aquestes prospeccions, dirigides especialment cap a la localització i la identificació de noves espècies, s'han identificat 67 taxons, de les quals 14 són una novetat per a la zona. A més queden altres 30 tàxons pendents d'identificació. Entre l'any 2009 i 2010 són ja uns 140 els taxons identificats només en aquesta pineda. Destaca la citació de *Gymnopilus arenophilus* que possiblement és la primera que es fa d'aquesta espècie a Catalunya. Això demostra que la biodiversitat de Can Camins sembla inesgotable.

Pel que fa a la gestió dirigida cap la conservació i potenciació de la flora fúngica micològica a Can Camins, l'estudi recomana novament la regulació de la quantitat, la qualitat i la disposició de la fusta que ha de completar el seu procés natural de degradació dintre de la finca.

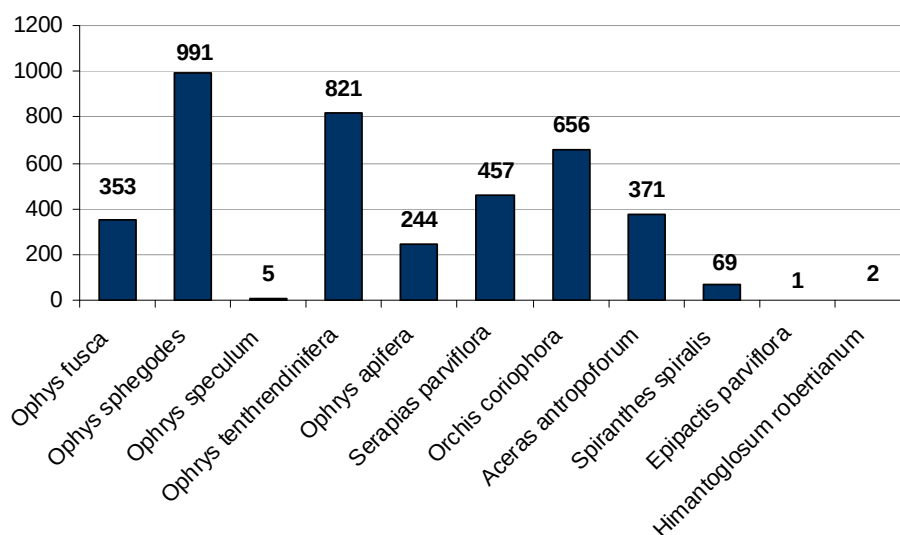
Altre seguiment micològic s'ha realitzat per part de membres de la Societat Micològica Catalana (Josep Carreras López, J. Ferrer, J. Vázquez, A. Mayoral i Juan Domínguez Rios.) a cal Francès i els seus voltants. La pluja i el fred dels mesos d'hivern feia predir una abundància de bolets la primavera del 2010, que finalment no es va donar. Les dades obtingudes, tot i ser provisionals, revelen una quantitat d'exemplars i espècies observades relativament petita (només 28 taxons classificats).

Seguiment d'Orquídiess

L'any 2010 s'ha realitzat el seguiment de les orquídiess dels Espais Naturals del Delta (excepte la Ricarda). El recompte va donar un resultat de 3.970 exemplars, d'11 espècies diferents, la majoria al Remolar – Filipines.

Les espècies més abundants són l'Abellera de la Passió (*Ophrys sphegodes*), l'Abellera vermella (*Ophrys tenthredinifera*), l'Abellera olorosa (*Orchis coriophora*) i els Gallets o Galls parviflors (*Serapias parviflora*).

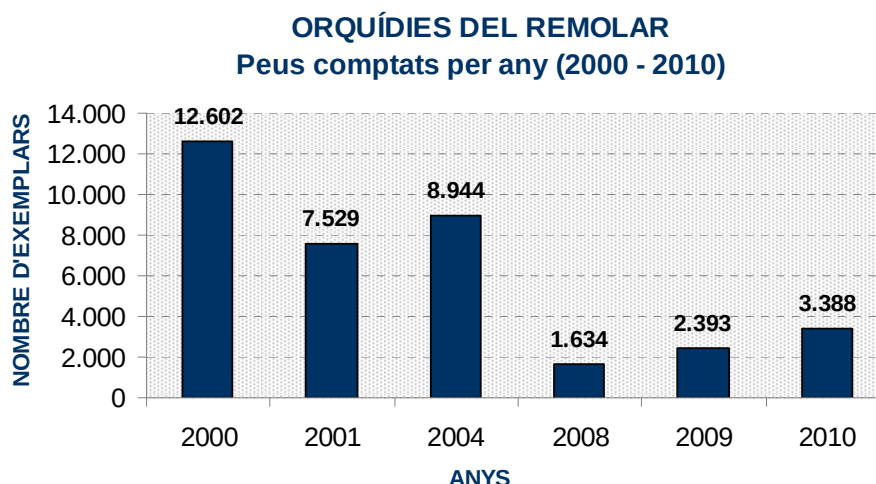
ORQUÍDIES ALS ESPAIS NATURALS DEL DELTA (excepte la Ricarda). Any 2010

El seguiment de les orquídiès del Remolar – Filipines, que es realitza des de l'any 2000, dona xifres superiors a les dels dos últims anys, però encara per sota de les xifres de l'any 2000. Tot i així, s'ha produït un considerable augment d'algunes espècies, com l'Abellera vermella (*Ophrys tenthredinifera*), l'Abellera fosca (*Ophrys fusca*) i la Flor de l'home penjat (*Aceras antroporum*).

CENSOS D'ORQUÍDIES AL REMOLAR - FILIPINES

CENSOS TOTAIS	2000	2001	2004	2008	2009	2010
<i>Ophrys fusca</i>	3	1	19	44	73	181
<i>Ophrys sphegodes</i>	7.172	3.605	1.407	402	699	987
<i>Ophrys speculum</i>	20	10	2	0	0	2
<i>Ophrys tenthredinifera</i>	0	3	310	335	345	711
<i>Ophrys apifera</i>	39	19	126	121	132	220
<i>Ophrys scolopax</i>	0	0	1	0	0	
<i>Serapias parviflora</i>	1.299	1.386	1.584	258	538	409
<i>Orchis coriophora</i>	4.069	2.505	5.488	429	529	653
<i>Aceras antroporum</i>	0	0	7	45	67	212
<i>Anacamptis pyramidalis</i>					2	
<i>Spiranthes spiralis</i>					8	13
TOTAL PEUS COMPTATS	12.602	7.529	8.944	1.634	2.393	3.388

En els seguiments de l'any 2010 s'ha inclòs la pineda de can Camins, la pineda de ca l'Arana i Carrabiners. Precisament algunes espècies, com les Mosques grosses (*Himantoglossum robertianum* = *Barlia robertiana*) i l'*Epipactis* de flors petites (*Epipactis parviflora*) només han sortit a la pineda de can Camins.

Els Espais Naturals del delta del Llobregat continuen mantenint una bona diversitat i abundància relativa d'espècies d'orquídies, sobretot tenint en compte la seva escassa superfície. N'hi ha, no obstant, espècies que no s'han observat des de fa anys, com *Serapias lingua* i *Serapias voomeracea*. Algunes altres, com *Serapias parviflora*, continuen tenint a la maresma del Remolar una de les poblacions més grans de Catalunya. Per altra banda, s'ha de tenir en consideració que l'impacte dels senglars continua sent molt notable.

3.3.4.3 COL·LABORACIÓ EN ALTRES SEGUIMENTS

Al llarg de l'any 2010, diversos grups investigadors han demanat autorització o la col·laboració del Consorci per a realitzar alguns seguiments d'espècies o hàbitats als espais naturals. El Consorci s'ha pogut beneficiar dels resultats obtinguts per aquestes investigacions. El llistat següent detalla quins estudis s'han autoritzat.

SEGUIMENT DE PAPALLONES NOCTURNES

Societat Catalana de Lepidopterologia

Estudi sobre espècies de papallones nocturnes presents al Tet (Arcadi Cervelló Eroles)

Estudi sobre espècies de papallones nocturnes presents a la Ricarda (Josep Joaquim Pérez de Gregorio)

Estudi sobre espècies de papallones nocturnes presents a Carrabiners (Diego Fernández)

SEGUIMENT D'HETERÒPTEROS	Museu de Zoologia de Barcelona Estudi sobre Heteròpters presents a cal Tet i Carrabiners (Diego Fernández)
SEGUIMENT DE FORMIGUES	Universitat Autònoma de Barcelona Estudis sobre Formícids (Xavier Espadaler)
SEGUIMENT DE COLEÒPTERS	Museu de Ciències Naturals de Barcelona Seguiment de tres espècies de coleòpters en perill crític que viuen al Delta (Miguel Prieto i Jordi Agulló) Museu de Zoologia de Barcelona Seguiment de coleòpters als espais naturals del Delta (José Manuel Diéguez)
ATLAS DE BIODIVERSITAT DE VILADECANS	Universitat de Barcelona Realització de l'Atlas de Biodiversitat de l'Ajuntament de Viladecans (Efreu Batriu)
SEGUIMENT DE GAVINES	ICO (Institut Català d'Ornitologia) Seguiment de gavines capnegres a la platja de ca l'Arana (Carles Carboneras).
SEGUIMENT DE CORRIOLS	Seguiment de corriols camanegres a la platja de ca l'Arana (Tomàs Montalvo)
SEGUIMENT D'AMFIBIS	Asociación Herpetológica Española Avaluació i mostreig del estat de les poblacions d'amfibis del delta del Llobregat (Albert Montori i altres)
SEGUIMENTS MICOLOGICS	Societat Catalana de Micologia Estudi sobre espècies de fongs presents a cal Francès (Josep Carreras) Estudi sobre espècies de fongs presents a can Camins (Andrés Valverde)
REALITZACIÓ DE MOSTREIG PLANTES EXÒTIQUES	Universitat Autònoma de Barcelona Realització d'un mostreig en el marc del projecte "Riesgo de Invasión de los hábitats por plantas exóticas" als espais protegits (Joan Pino)

3.4 PROMOCIÓ DE L'ÚS PÚBLIC I L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

És objectiu del Consorci la promoció de l'ús públic i l'educació ambiental als espais naturals, tot garantint la dotació d'equipaments, l'organització d'activitats i l'establiment dels serveis necessaris per oferir una visita lúdica i educativa de qualitat.

3.4.1 MILLORA DE L'EQUIPAMENT PER A L'ÚS PÚBLIC

3.4.1.1 Espais naturals del Riu

Un tercera part dels visitants dels espais naturals del delta del Llobregat utilitzen l'itinerari que discorre per la carretera de la Bunyola fins als equipaments del litoral. Amb l'objectiu de millorar l'accessibilitat i integració d'aquest camí en l'entorn, el mes d'octubre es va iniciar el projecte "d'ordenació del camí de la Bunyola", impulsat per l'Ajuntament del Prat. En síntesi, aquest projecte ha consistit en l'arranjament del ferm del tram final d'aquest camí i de l'itinerari 3 dels Espais Naturals del Riu, la instal·lació d'un nou pont sobre el canal de la Bunyola, el canvi d'ubicació de les portes d'ambdós camins i la millora dels tancaments a l'entorn de la torre de la Bunyola.

3.4.1.2 Espai natural del Remolar – Filipines

El 2009 es va arribar a una situació de col·lapse als itineraris interiors de la Maresma de l'espai natural del Remolar – Filipines, en certs dies dels caps de setmana. La massificació de visitants en un espai que te adaptats per a l'ús públic curts itineraris i sols dos observatoris de fauna, comportava afectacions a la fauna i a la flora i una experiència de visita poc satisfactòria. Així doncs, des del mes de maig del 2009 s'optà per limitar l'accés dels vehicles motoritzats a la carretera de la Vidala mitjançant una barrera.

Des de que es va aplicar aquesta mesura es va comprovar que es donava la descongestió dels itineraris de la Maresma, alhora que la carretera es convertia en

un itinerari natural molt utilitzat per vianants i ciclistes i es produïa el desitjat “esponjament” del públic visitant a l'espai. Es va fer una enquesta als usuaris per a copsar el grau d'acceptació de la mesura i, amb més de 800 persones enquestades, el 90% manifestava la seva satisfacció.

Però per altra part, la mateixa enquesta va reflectir també les seves mancances com a itinerari naturalístic per a vianants, donat que la carretera de la Vidala va ser dissenyada per a ser utilitzada sols per vehicles.

És per això que, l'any 2010 s'han realitzat millores en aquest camí amb l'objectiu de dotar-lo de les infraestructures necessàries per a pugui ser utilitzat com a itinerari natural, i que en síntesi han consistit en la instal·lació, al llarg de la carretera de la Vidala, de 3 punts de descans i 2 pantalles d'observació, i de nova senyalització orientativa i interpretativa. A la capçalera de la Vidala també s'ha creat una nova zona d'observació elevada, anomenada Mirador de la Reguera Salabrosa, i s'ha renovat la tanca que separa l'espai d'ús públic de la zona de maresma. L'accés a aquesta plataforma des de la carretera està previst que sigui per un itinerari delimitat amb corda i estaques per l'interior de l'herbassar. S'ha fet també un arranjament en profunditat de l'aguait de la Vidala, el primer que es va construir a l'espai Remolar – Filipines.

3.4.2 MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT ALS ESPAIS NATURALS

El tancament de la carretera de la Vidala als vehicles motoritzats durant els caps de setmana, festius i al llarg de l'estiu, ha obligat a cercar una solució transitòria per a l'aparcament dels visitants que arriben a l'espai natural en vehicle privat. En aquest sentit l'Aeroport ha permès l'ús d'un aparcament de la seva propietat situat a 300 metres de l'entrada de l'espai natural.

Al llarg del 2010 s'han treballat diverses propostes d'accés al Remolar - Filipines en transport públic des de les principals poblacions de la comarca del Baix Llobregat i Barcelona. S'ha aconseguit una parada de l'autobús de la línia L99 a menys de 500 metres de l'inici de l'espai natural del Remolar-Filipines, que connecta l'espai des de

les estacions de ferrocarril de Gavà i Viladecans i amb la terminal T1 de l'Aeroport, que alhora està comunicada amb moltes poblacions de l'entorn.

3.4.3 SEGURETAT DELS ESPAIS NATURALS

L'any 2010 s'ha continuat desenvolupant el Pla d'Emergències dels espais Naturals del delta del Llobregat, que encara resta per completar en alguns aspectes, i s'han aplicat els protocols establerts en les ocasions en que s'han rebut comunicacions per part de l'ACA de possibles situacions de risc d'inundacions. En concret s'han rebut 199 avisos per pluja intensa o pujada del nivell de Riu.

3.4.4 INFORMACIÓ I ACOLLIDA AL VISITANT

3.4.4.1 HORARIS D'OBERTURA I ATENCIÓ AL PÚBLIC

El 2010 l'horari d'obertura i atenció al públic als espais naturals del Delta ha estat el següent:

	DATES - PERÍODE	DIES SETMANA	HORARI
REMOLAR -FILIPINES	1 de març - 31 de març	Tots els dies	9 a 18 h
	1 d'abril - 15 de juny	Laborables	9 a 18 h
RIU - CAL TET- CA L'ARANA		Caps de setmana i festius	9 a 20 h
BUNYOLA - CARRABINERS - SEMÀFOR	16 de juny - 15 de setembre	Tots els dies	9 a 20 h
	16 de setembre - 31 d'octubre	Tots els dies	9 a 18 h
	1 de novembre - 28 de febrer	Tots els dies	9 a 17 h
BASSES DE CAN DIMONI (*)	Tot l'any	Diumenges i festius	10 a 14 h
PINEDA DE CAN CAMINS (*)	16 juny - 15 setembre	Tots els dies	10 a 14 h 16 a 20 h
	16 setembre - 15 juny	Caps setmana i festius	10 a 14 h

(*) El servei d'informació de Can Dimoni es va iniciar el 5 de desembre, els diumenges i festius, de 10 a 14 h. Aquest fet ha comportat una modificació de l'atenció al públic a l'espai de Can Camins, que va quedar establert a partir d'aquesta data també en diumenges i festius, de 10 a 14h.

En aquest horari, al Remolar- Filipines i a Riu – Cal Tet – Ca l'Arana atenen cada espai dos informadors/es els caps de setmana i festius i un/a informador/a els dies laborables. Bunyola – Carrabiners – Semàfor i la pineda de Can Camins i les Basses de Can Dimoni els atén un/a informador/a en el seus respectius horaris.

Els dies 1 i 6 de gener i 25 i 26 de desembre els espais han romàs tancats al públic.

Per altra banda, i degut a les obres de condicionament del camí i mirador que van començar, el 22 de novembre l'informador/a de la Bunyola, s'ha traslladat al punt d'informació de Cal Tet i l'itinerari ha estat tancat.

3.4.4.2 SERVEI D'INFORMACIÓ

El maig de 2010 es va prorrogar el Servei d'Informació contractat el 2008 per 13.081 hores anuals, de les quals es van fer efectives 13.040

El Servei d'Informació representa l'ocupació de almenys 22 informadors/es al llarg de l'any, en diferents indrets i horaris.

Al llarg de l'any 2010, els informadors i informadores han rebut sessions de formació interna setmanals dintre del seu horari laboral i informació facilitada pel Consorci dels esdeveniments que podien tenir rellevància per a la seva tasca (obres que es realitzen, estat de les poblacions d'aus ...).

Els dies 13 i 17 de desembre de 2010 es van realitzar dues sessions de formació per a informadors/es amb la participació de tècnics dels ajuntaments de Viladecans, Sant Boi de Llobregat, del Prat de Llobregat i del Consorci.

3.4.5 SENYALITZACIÓ DELS ESPAIS NATURALS

Senyalització d'aproximació i indicativa

El projecte de remodelació de la Carretera de la Vidala ha comportat la senyalització de diferents elements, en concret s'ha aprofitat per senyalitzar correctament l'estació biològica i per senyalitzar el nou mirador de la Reguera Salabrosa.

Senyalització orientativa

El projecte de remodelació de la Carretera de la Vidala ha comportat la senyalització de diferents elements, en concret s'han instal·lat en aquest itinerari tres senyals orientatius lligats a les tres noves zones de descans.

3.4.6 INTERPRETACIÓ DEL MEDI NATURAL

Senyalització interpretativa

El projecte de remodelació de la Carretera de la Vidala ha comportat la senyalització de diferents elements, en concret s'ha senyalitzat aquest itinerari amb dos senyals interpretatius, un al nou mirador de la Reguera Salabrosa i altre junt a una de les pantalles - mirador.

Dins del projecte de remodelació de la carretera de la Vidala, també s'han incorporat 2 planxes metàl·liques amb les principals espècies d'aus aquàtiques del delta del Llobregat. S'han situat 3 jocs d'aquestes planxes, un a cada pantalla – mirador.

Visites guiades als espais naturals

Les visites comentades dels espais naturals s'han fet als espais naturals del Riu – cal Tet – ca l'Arana i a l'espai natural del Remolar – Filipines, els diumenges, a les 10h als espais naturals del Riu – cal Tet – ca l'Arana i a les 11h a l'espai natural del Remolar – Filipines. El mes de abril s'afegeix un guiatge a Bunyola – Carrabiners – Semàfor, els dissabtes a les 11h.

El nombre total de participants en aquestes visites guiades l'any 2010 ha estat de 255 persones, 31 persones a la Bunyola, 114 als espais naturals del Riu i 104 a l'espai natural del Remolar. Aquesta participació en les visites guiades ha significat un augment en referència a les 151 el 2009 tot i que no s'arriba als 525 participants del 2008, en que s'oferien més horaris.

El 2010 s'han fet a més els següents serveis de guiats per a grups específics:

- 4 de febrer. Alumnes del CFGS de l'escola Rubió i Tudurí.

- 5 de març. Visita als Espais Naturals del Riu d'un grup de treball europeu convidat pel Departament de Medi Ambient i Habitatge.
- 16 de març. Escoles verdes del Prat als espais naturals del Riu.
- 25 de març. Grup de la Universitat Autònoma de Barcelona, de l'assignatura d'ecologia aplicada, per conèixer el projecte de creació de les zones humides associades al desviament del riu.
- 19 de juliol. Empreses turístiques del Baix Llobregat i Consorci de Turisme del Baix Llobregat . Observació de les potencialitats de la zona en referència a turisme ornitològic i altres.
- 29 d'octubre. Professorat de secundària del Baix Llobregat. Preparació d'un crèdit de ciclisme a la comarca.
- 4 de novembre. Regidors/es de turisme de la Zona Delta a les basses de Can Dimoni.
- 10 de novembre. Tècnics de la Diputació de Barcelona.

Guies de natura

L'any 2010 s'ha ofert al públic visitant la possibilitat d'adquirir 2 guies de natura, de la col·lecció de 6 que es van dissenyar l'any passat. Concretament s'han posat a la venda la d'ocells aquàtics i la d'amfibis, rèptils i mamífers. Tanmateix s'ha estat treballant en l'elaboració de la Guia d'Orquídies.

Aquesta acció compta amb el patrocini de l'empresa Gas Natural – Unión Fenosa.

Els punts de venda estables són el punt d'informació de l'espai natural del Riu (on s'han venut 32 guies d'ocells aquàtics i 21 guies d'amfibis rèptils i mamífers), el punt d'informació de l'espai natural del Remolar – Filipines (on s'han venut 51 guies d'ocells aquàtics i 23 guies d'amfibis rèptils i mamífers) i l'oficina del Consorci (on s'han venut 10 guies d'ocells aquàtics i 11 guies d'amfibis rèptils i mamífers). Tanmateix s'han atès punts de venda itinerants aprofitant esdeveniments, com la diada Sant Jordi (en que es va vendre 26 guies d'ocells aquàtics i 14 guies d'amfibis rèptils i mamífers), i les fires de la comarca (en que s'han venut 12 guies d'ocells aquàtics i 5 guies d'amfibis rèptils i mamífers). S'han venut guies a altres entitats prèvia comanda com ara a escoles i instituts (17 guies d'ocells aquàtics i 8 guies d'amfibis rèptils i mamífers) i a l'Ajuntament de Sant Boi (200 guies d'ocells aquàtics i 200 guies d'amfibis rèptils i mamífers). En total, l'any 2010 s'han venut 630 guies.

3.4.7 ÚS PÚBLIC

Al llarg de l'any 2010, els espais naturals del delta del Llobregat han mantingut pràcticament el seu públic. Aquesta estabilització està en relació amb el manteniment del nombre d'espais oberts al públic, tot i les limitacions que han causat obres com l'adequació de la carretera de la Bunyola.

3.4.7.1 NOMBRE DE VISITANTS

L'any 2010 han visitat els espais naturals del delta del Llobregat 97.643 persones, d'aquestes 20.002 són escolars i 77.641 visitants lliures. Això significa un decreixement del 2'28% respecte a l'any passat.

La dada que teníem comptabilitzada de visitants totals el 2009 era de 99.933, dels quals 18.786 eren escolars i 81.147 eren lliures.

VISITANTS 2006/2010	VISITES LLIURES					VISITES ESCOLARS					TOTAL				
	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010
ESPAI NATURAL REMOLAR-FILIPINES	19.501	14.154	23.576	20.789	21.446	15.659	13.513	15.324	12.745	15.523	35.160	27.667	38.900	33.534	36.969
ESPAIS NATURALS DEL RIU - CAL TET	4.480	13.477	21.526	25.629	20.930	250	502	1.130	5.162	4.318	4.730	13.979	22.656	30.791	25.248
PINEDA DE CAN CAMINS	1.847	3.778	2.905	3.072	2.821	470	218	458	763	138	2.317	3.996	3.363	3.835	2.959
BUNYOLA-CARRABINERS				31.657	32.444				116	23				31.773	32.467
TOTAL	25.828	31.409	48.007	81.147	77.641	16.379	14.233	16.912	18.786	20.002	42.207	45.642	64.919	99.933	97.643

En el cas dels espais naturals del Riu s'ha donat una reducció global del -18%, però cal considerar que veníem d'increments anteriors molt considerables (36% al 2009). A l'espai natural del Remolar – Filipines s'ha produït un augment global del 10.24%, en aquest sentit, podem concloure que la conversió de la carretera de la Vidala en itinerari els caps de setmana i a l'estiu no ha restat visitants. Can Camins ha disminuït els seus visitants en un -22.84% respecte a l'any passat. Enguany és el primer que podem fer una comparativa de l'itinerari Bunyola – Carrabiners – Semàfor, però és una comparativa parcial, doncs el 2009 no va estar obert l'espai fins a l'abril i al 2010 aquest espai ha estat tancat degut a obres a l'octubre. El resultat final ha estat un lleuger increment del 2.18%.

Públic lliure

Si centrem l'anàlisi en el públic que visita els espais de forma lliure únicament, segregant de l'estadística el públic escolar, podem dir que la disminució global ha estat del - 4.32%; comparant aquesta dada amb la del 2009 en que es va produir un increment del 69.03%, significa una estabilització del públic visitant .

L'espai que acumula més visitants no escolars l'any 2010 és la zona de Carrabiners - Semàfor, amb 32.444 visitants; Cal Tet el van visitar un total de 20.930 persones, el Remolar 21.446 i Can Camins 2.821.

Els espais naturals del Riu – Cal Tet – Ca l'Arana han disminuït de 25.629 a 20.930 visitants; és a dir, un 18,33%, i que es pot explicar degut a que ja no es dona d'una manera tan exagerada l'efecte "descobriment de l'espai".

En el cas del Remolar – Filipines, com ja s'ha explicat anteriorment, la conversió de la Carretera de la Vidala en un itinerari per a vianants i ciclistes els caps de setmana i a l'estiu, ha incrementat el nombre de visitants. Malgrat els problemes amb la manca d'un espai d'aparcament estable a la zona superior de la Vidala, els visitants han passat de 20.789 a 21.446 el que significa un increment del 3.16%.

Pel que fa a Can Camins, el nombre de visitants lliure ha disminuït en un 8.17%.

Com hem comentat anteriorment, la comparativa de l'itinerari Bunyola – Carrabiners – Semàfor es fa difícil per la diferència de períodes d'obertura. S'observa una estabilització amb un lleuger increment del 2.49%.

Públic escolar

Si l'anàlisi el centrem en el públic escolar que ha visitat els espais naturals l'any 2010, podem dir que hi ha hagut un augment general del 6.47%. Aquest augment és destacable i referma el paper dels espais naturals com a espais pedagògics de primer nivell.

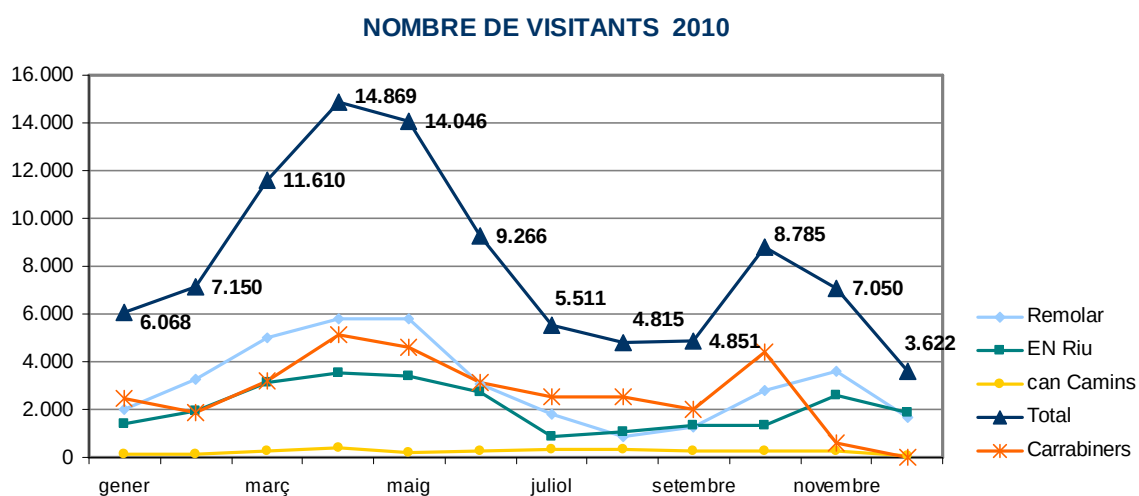
Continua essent l'espai Remolar el que per tradició acull un nombre major de visitants escolars. L'any 2010 ha recuperat els valors del 2008, augmentant un 21.79%. El motiu d'aquest increment segurament cal trobar-lo en la publicació a la web que el Consorci fa cada any del catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental i

l'informació adreçada a les prop de 1000 escoles de l'àrea metropolitana. També, parcialment, en el fet que s'ha produït una disminució del nombre d'escolars a Cal Tet (-16.35%). Després d'una important campanya per part de l'Ajuntament del Prat per portar les escoles a aquest espai, algunes han tornat al Remolar, doncs presenta millors condicions per a l'aprofitament pedagògic. En aquest sentit s'han fet reunions entre el Consorci i l'Ajuntament del Prat per implementar mesures que millorin les condicions de Cal Tet per als visitants en general i específicament pels escolars. El resultat d'aquestes millores s'observaran en propers cursos.

El nombre de visitants escolars a altres espais (Can Camins 138 i Bunyola 23) és poc significatiu.

3.4.7.2 ÈPOCA DE MAJOR AFLUÈNCIA

L'època de major aflluència als espais naturals del delta del Llobregat és la primavera; el mes d'abril de 2010 es van comptabilitzar 14.868 visitants. Per espais, els màxims els ha assolit l'espai natural del Remolar-Filipines el mes d'abril amb 5.807 visitants, gairebé igualat al maig amb 5.802. Cal destacar que el Remolar també va superar al març els 5.000 visitants. En comparació, tots els espais també tenen a l'abril el seu màxim. Tots tres espais semblen seguir la mateixa tendència de màxims a la primavera i la tardor i mínims a l'hivern i l'estiu. La pineda de can Camins, per les seves peculiaritats, propera a una platja d'ús públic, presenta una distribució diferent, però al 2010 el màxim també ha estat a l'abril.

3.4.7.3 PROCEDÈNCIA DELS VISITANTS

La major part dels visitants procedeixen de l'àrea metropolitana, del Barcelonès, del propi Baix Llobregat i en menor mesura del Vallès Occidental, tot i que han vingut visitants de 31 comarques diferents de Catalunya.

L'espai del Remolar - Filipines rep la major part dels visitants de Barcelona (7.415), seguit dels ciutadans de Viladecans (1.326), dels de Castelldefels (1.042), l'Hospitalet (1.005) i Gavà (906). Respecte de l'any passat, aquest espai ha augmentat el nombre de visitants de poblacions locals significativament, destacant Viladecans que ha augmentat un 85.37% respecte al 2009.

Els espais del Riu – Cal Tet – Ca l'Arana reben la major part dels visitants del Prat (7.384), seguit dels barcelonins (4.741). L'Hospitalet (1.169), Cornellà (867) i Sant Boi (1.143) també aporten un públic significatiu als espais naturals del Riu. Aquests espais van rebre l'any 2009 la major part dels visitants també del Prat, però en major nombre (9.223). Els barcelonins, en canvi, han augmentat respecte al 2009, que van ser 4.111.

Pel que fa a la pineda de Can Camins rep el públic pratenc majoritàriament (1.488), seguit del de Barcelona (732) i del de l'Hospitalet (195). L'any 2010 la pineda de Can Camins va rebre un nombre de visitants menor excepte els de procedència barcelonina.

L'itinerari de Bunyola – Carrabiners – Semàfor, s'ha convertit en l'espai preferit dels pratencs, arribant-se a comptabilitzar 7.942 visitants, seguits molt de lluny pels barcelonins, amb 1.770 visites. Però també és molt destacable el nombre de visitants d'altres poblacions del Baix Llobregat, especialment de l'eix del riu, com Sant Boi (1.111 visitants) i Cornellà (927 visitants).

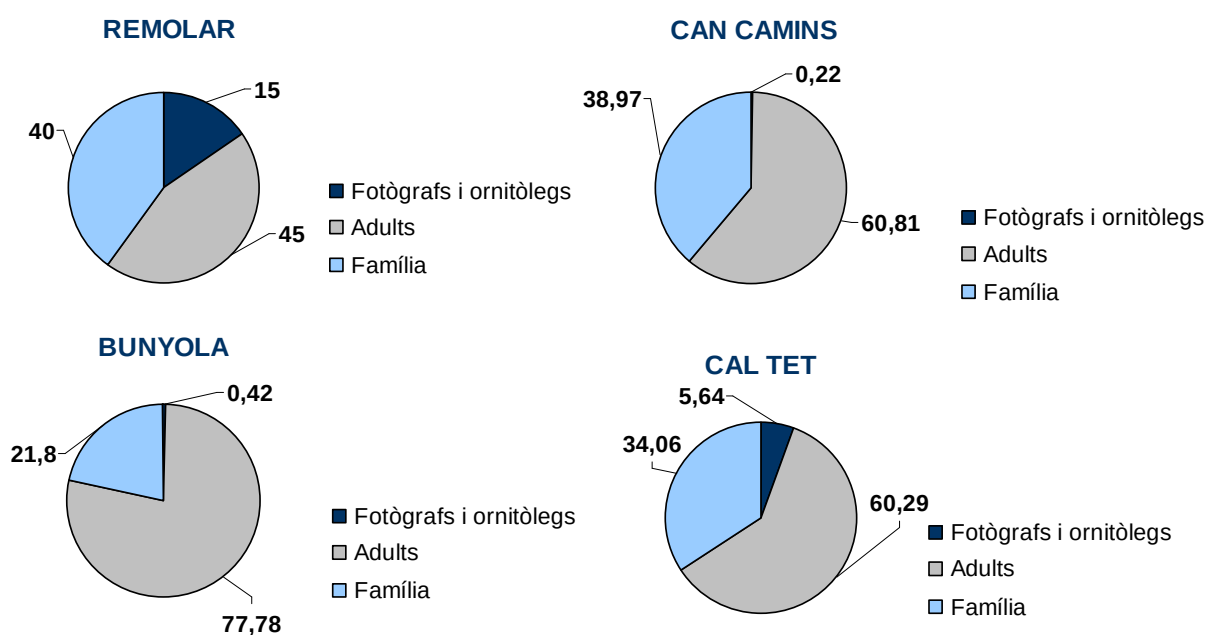
3.4.7.4 TIPOLOGIA DELS VISITANTS

A grans trets, podem dir, que hi ha dos públics diferenciats per espais, doncs, a l'espai del Remolar, que gaudeix de tradició ornitològica, bona part dels visitants lliures (públic no escolar) són aficionats a l'observació d'aus o a la fotografia naturalista; en canvi, els espais del Riu – Cat Tet i Can Camins semblen tenir un públic més popular. En el cas de Carrabiners – Semàfor, l'únic itinerari dels espais

naturals on és permesa la circulació en bici, destaquen els adults en bicicleta (70.31%).

S'han establert 3 tipologies de visitants, en funció del públic més habitual: fotògrafs i ornitòlegs, famílies i adults.

PERCENTATGES DE VISITANTS (PER TIPOLOGIES I ESPAIS)

3.4.7.5 FIDELITZACIÓ, PRIMERES VISITES I MITJÀ PER ASSABENTAR-SE DE L'EXISTÈNCIA DELS ESPAIS

Aquesta dada també registra diferències, segons els espais. A l'espai del Remolar, el públic està bastant fidelitzat: un 47.43% ja el coneixia, més d'un 27.17% el visita per primer cop i un 25.39% NS/NC. Aquestes dades signifiquen un increment de visitants nous en referència a les dades del 2010, que pot estar relacionat amb les millores de la Carretera de la Vidala que han pogut atreure a un tipus de visitants diferents, i a les accions de difusió que ha emprés el Consorci.

Als espais del Riu – Cal Tet, ens trobem amb que el 33.94% dels visitants ho eren per primer cop, el que significa una disminució en referència al 2009 de gairebé 10

punts, i un 56.71% ja l'havien visitat en alguna ocasió. Un 9.36% NS/NC. Aquestes dades reforcen la percepció que la baixada de visitants s'ha de relacionar per la reducció de l'efecte descoberta.

A la Bunyola s'ha donat un cas sorprenent. El segon any que s'obre al públic aquest espai ja tenim un 41.10% de públic habitual, un 46.17% de NS/NC i sols un 12.73% de públic que visita l'espai per primer cop, això significa que s'ha fidelitzat molt ràpidament el públic d'aquest espai, que recordem que majoritàriament és pratenc i que es troba més vinculat altres rutes locals, com la carretera de la platja i al qual s'hi pot accedir en bicicleta.

A Can Camins el 60.36% són nouvinguts, el 37.20% és habitual i el 2.44% NS/NC.

Els mitjans pels quals el públic s'ha assabentat de l'existència dels espais que visiten són molt diversos. En el cas del Remolar, segueix sent majoritari pels cartells d'aproximació (augment del 4.8% al 5.6%), seguit d'internet (que segueix incrementant-se respecte a anys anteriors). S'ha incrementat notablement el coneixement que tenen els visitants d'aquest espai per la informació que els ha donat l'informador/a d'altres espais, mentre que ha baixat notablement la influència dels mitjans de comunicació.

En el cas dels espais del Riu, la major part s'ha assabentat per informadors/es d'altres espais, però cal destacar el gran increment que han suposat els cartells d'aproximació, internet i les visites que fan els grups escolars.

3.4.8 SERVEI D'INFORMACIÓ AMBIENTAL A LES PLATGES PROTEGIDES DEL PRAT I VILADECANS

L'any 2010 s'ha prestat un servei d'informació a les platges naturals tot insistint en la vessant educativa i no tant de vigilància que ja compleixen altres agents com les Policies Locals i el Servei de Vigilància del Consorci. S'han continuat tenint en consideració aquelles incidències que podien afectar a la reproducció del corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*); però sobre tot s'ha buscat contactar amb els diferents col·lectius que fan ús de la platja en horaris variables i sense un patró fix.

La campanya de 2010 es va iniciar el 30 de març i va acabar el 31 de juliol, donant servei en horari variable des de les 7h del matí fins a les 19:30h del vespre. Els/les informadors/es han tractat d'arribar a tots els col·lectius que utilitzen la platja natural i informar-los del bon ús. En aquest sentit, s'han repartit fulletons per informar dels valor naturals i normes d'ús de les platges naturals del Delta i altres fulletons específics sobre les normatives referents a la pesca.

Els/les informadors/es també han col·laborat amb la resta d'agents presents a les platges en la comunicació d'incidències que no són estrictament del control de l'espai natural (meduses, brutícia...)

3.4.8.1 INCIDÈNCIES A LA PLATJA DEL PRAT

Si analitzem la platja del Prat de nord a sud, les zones més conflictives són les més allunyades de l'ús públic, on es situen els pescadors.

Per tipologia d'incidències les més freqüents fan referència a la manca de cordes, persones dins de zona protegida, a pescadors en zona no autoritzada, especialment durant el mes de maig; i a gossos fora de la zona protegida, especialment durant els primers mesos de servei.

3.4.8.2 INCIDÈNCIES A LA PLATJA DE VILADECANS

A la platja de Viladecans la parcel·la més conflictiva és la més propera al camí d'accés a la platja; la resta de zones la segueixen a gran distància. Destaca també la baixa quantitat d'incidències a la parcel·la situada més al Sud.

Per tipologies, s'ha de destacar el increment d'incidències que hi ha durant el mes de juny, coincidint amb l'arribada de bon temps i el fet de que la barrera d'accés a l'espai natural continués oberta.

La tipologia més registrada fa referència a la presència de persones en la zona protegida, les quals són majors els mesos de més bon temps. En segon lloc, trobem les incidències en relació a la presència de gossos fora de la zona d'especial protecció. També cal destacar el registre d'incidències de fly-surfers durant el mes de juny, que ha fet destacar-se a aquesta tipologia a una de les més reiterades.

3.4.9 EDUCACIÓ AMBIENTAL

El curs 2010/11 les entitats autoritzades pel Consorci per a la realització d'activitats d'educació ambiental en els espais naturals del Delta han estat:

- **Ajuntament del Prat de Llobregat** (mitjançant la Fundació Catalana de l'Esplai)
- **Ajuntament de Sant Boi de Llobregat** (mitjançant la Fundació SIGEA fins a l'estiu i amb ECOIMA a partir de l'estiu)
- **Ajuntament de Viladecans** (mitjançant la Fundació Catalana de l'Esplai)
- **Cultura Itinerant S.L**
- **ECOIMA**
- **Fundació Catalana de l'Esplai**
- **Museu de Gavà**
- **SIGEA**
- **TEA**
- **BIOSFERA**

La tasca del Consorci consisteix en coordinar el calendari de visites i supervisar els programes que les entitats ofereixen. Igualment el Consorci organitza sessions de formació per a educadors/es per tal d'actualitzar els seus coneixements sobre el territori i els valors naturals del delta del Llobregat. Aquest any s'han fet 2 sessions (els dies 6 i 7 d'octubre), de 4 h de durada cadascuna.

La difusió del "Programa d'Activitats d'Educació Ambiental. Curs 2010 – 2011" s'ha fet mitjançant el document .pdf inserit al lloc web dels espais naturals. Igualment s'ha enviat una carta recordant aquesta oferta a 900 centres educatius del Baix Llobregat, Barcelonès i Vallès Occidental.

3.4.9.1 NOMBRE DE GRUPS ESCOLARS VISITANTS

Les dades que a continuació es presenten fan referència al curs escolar 2009/10 i per això no coincideixen amb les que s'han presentat en l'apartat 3.4.6.1 d'aquesta Memòria, i que correspon al nombre de visitants escolars de l'any natural.

ENTITATS	ESCOLES	GRUPS	ALUMNES	ACOMP.	TOTALS
AJUNTAMENT DEL PRAT	225	382	9.062	603	9.665
CULTURA ITINERANT	2	5	127	5	132
ECOIMA (INCLOU LES REALITZADES PER L'AJUNT. DE SANT BOI)	101	183	4067	185	4.252

FUNDACIÓ CATALANA DE L'ESPLAI (INCLOU LES REALITZADES PER L'AJUNT. DE VILADECANS)	23	66	1.513	66	1.579
MUSEU GAVÀ	11	18	469	34	503
SIGEA	17	15	399	15	414
31 de juliol.TEA	22	52	1.282	62	1.344
ALTRES	52	69	1.652	126	1.778
TOTALS	452	792	18.615	1.099	19.714

El total de centres educatius que han visitat el Delta durant el curs 2009/10 ha estat de 452, que representa un total de 19.714 visitants (18.615 alumnes, organitzats en 792 grups i amb 1.099 responsables i educadors/es que els han acompanyat).

Cal destacar la visita de 69 grups d'entitats i centres educatius que d'una manera independent i sense l'acompanyament de cap entitat d'educació ambiental, han sol·licitat fer una visita als espais naturals del delta del Llobregat. Entre aquests han visitat els espais naturals grups de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Autònoma de Barcelona.

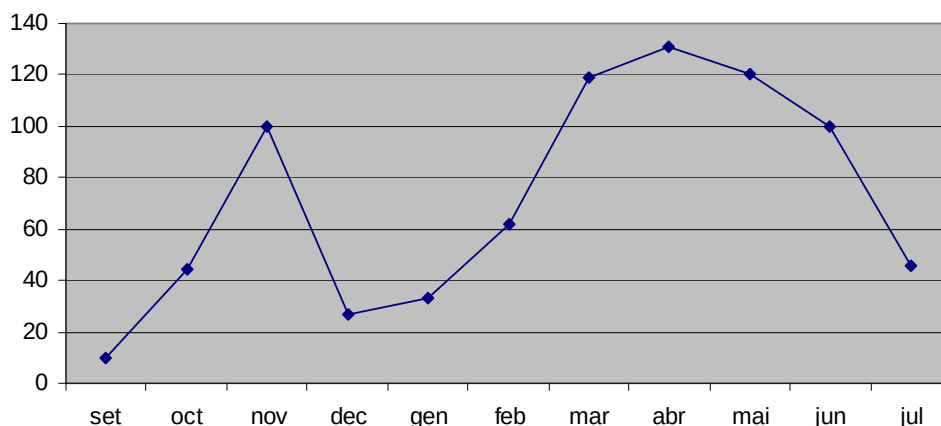
3.4.9.2 ESPAIS I ÈPOCA DE L'ANY DE MÉS FREQUÈNCIA

Les activitats educatives i visites es segueixen desenvolupant majoritàriament a l'espai del Remolar-Filipines (592 grups), el que significa un increment del 15.62%. El curs 2009/10 també s'ha incrementat el nombre de grups que han utilitzat els espais naturals del Riu (182) tot i que d'una manera més modesta.

	REMOLAR	CAL TET	CAN CAMINS	TOTAL
GRUPS	592	182	18	792
ALUMNES	13.819	4.407	389	18.615
ACOMPANYANTS	807	258	34	1.099
TOTAL	14.626	4.665	423	19.714

Les activitats d'educació ambiental als espais naturals del delta del Llobregat tenen una marcada estacionalitat, com passa en la major part d'espais naturals de Catalunya. Les visites es concentren a la tardor (amb un mes de setembre pràcticament inhàbil) i sobretot a la primavera, amb màxims a l'abril i el maig. Els mesos de desembre i gener constitueixen un període de baixa activitat relativa.

GRUPS ESCOLARS CURS 2009-2010

3.4.9.3 CAPACITAT DE SATISFACCIÓ DE LA DEMANDA

En referència a la capacitat dels espais per a satisfer la demanda d'activitats d'educació ambiental, al 2010 s'ha observat un altre cop la saturació de l'espai del Remolar els mesos de març, abril i maig. Alguns dels grups que l'any anterior van començar a anar a Cal Tet, han tornat al Remolar. En aquest sentit es consideren molt importants les modificacions acordades amb l'ajuntament del Prat de Llobregat per a incrementar l'atractiu d'aquest espai per a l'educació ambiental.

3.4.9.4 PROCEDÈNCIA DELS GRUPS ESCOLARS

Disposem de les dades del municipi de procedència de totes les escoles que acompanyen les entitats d'educació ambiental, excepte en alguns pocs casos.

Destaca el gran nombre de grups procedents de Barcelona (215), el 29.45%; el 7.53% són del Prat de Llobregat (55), el 3.01% són de Viladecans (22), el 4.66% de Sant Boi (34) i el 2.33% de Gavà (17). També destaquen Terrassa (21) amb el 2.88%, L'Hospitalet de L. (76) amb el 10.41%, i Sant Feliu de Llobregat (20) amb el 2.74%.

Malgrat que hi ha un percentatge molt elevat d'escoles procedents del Barcelonès i del Baix Llobregat, han visitat els espais naturals del Delta escoles de 9 comarques de Catalunya, que són a més de les anteriorment citades, el Maresme, el Bàgès, el

Garraf, L'Anoia, l'Alt Penedès, el Vallès occidental i el Vallès Oriental. També hem tingut grups provinents de 2 localitats estrangeres: Tanger i Lamballe

3.4.9.5 PROGRAMA PEDAGÒGIC “SALVEM EL FARTET”

El programa pedagògic “Salvem el Fartet” ha estat ofert i gestionat directament pel Consorci amb serveis d'assessorament contractats a la Sociedad de Estudios Ictiológicos. Han participat 5 grups de 3 escoles: Can Palmer de Viladecans i Charles Darwin i Ntra. Sra. del Mar del Prat, amb un total de 126 alumnes. Com a cloenda d'aquest

programa, el dilluns 7 de juny es va fer l'alliberament per part de les escoles del Prat a la bassa que hi ha a la pineda de Can Camins. El dimecres 9 de juny es va fer l'alliberament per part de l'escola de Viladecans i la Ventós i Mir de Badalona a la bassa del Fartet al Remolar .

3.4.9.6 PROGRAMA “MIGRADORS DE PRIMAVERA”

Un altre programa en el que s'ha participat, a nivell d'organització i econòmicament, ha estat el programa “Migradors de Primavera” del portal “Recerca en Acció”, de l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR), adscrita al Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya. En aquest programa, consistent en la visita a una estació biològica d'anellament científic, s'ha comptat amb la col·laboració de les entitats d'educació ambiental autoritzades pel Consorci i han participat 343 alumnes de 8 escoles i instituts de Barcelona (3), Santa Coloma de Gramenet (1), Sant Boi de L. (1), Sabadell (1), Sant Pere de Ribes (1), i Santa Margarida i els Monjos (1); essent el delta del Llobregat l'estació biològica amb més èxit de tot el programa “Migradors de primavera”.

3.4.10 ACTIVITATS LÚDIQUES I DE SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL

Durant l'any 2010 el Consorci ha organitzat 3 programes d'activitats: a l'hivern, a la primavera i a la tardor. El programa d'activitats Primavera al Delta va incloure, per primera vegada aquest any, la celebració del Dia Mundial de la Biodiversitat i el programa Tardor al Delta va incloure la celebració del Dia Mundial dels Ocells, com ja venia essent habitual.

3.4.10.1 PROGRAMA D'ACTIVITATS HIVERN AL DELTA

El Programa *HIVERN AL DELTA* es va desenvolupar del 5 de febrer al 14 de març. Per a fer difusió d'aquest programa es va dissenyar un fullet que es va distribuir per correu electrònic a les persones interessades i incloses en la base de dades del Consorci.

El contingut d'aquest programa es relaciona sobre tot amb els censos hivernals d'aus aquàtiques, tasca que realitzen els tècnics del Consorci i que s'ha volgut obrir al públic

interessat, per donar-li una major projecció al Delta com a espai d'estada d'aus migradores.

Censar el corb marí gros. 5 de febrer. 10 participants.

Censar ocells marins. 6 de febrer. 7 participants.

Censar esplugabous al seu dormidor. 12 de febrer. 10 participants.

Com en altres ocasions, els caps de setmana alterns a l'espai del Remolar i als espais del Riu s'han fet **sessions d'observació d'anellament** per complementar la visita del públic lliure a aquests espais naturals. Les sessions s'han realitzat el 14, 21 i 28 de febrer i el 7, 14 i 21 de març.

3.4.10.2 PROGRAMA D'ACTIVITATS *PRIMAVERA AL DELTA*

El Programa *PRIMAVERA AL DELTA* es va desenvolupar de l'11 d'abril al 27 de juny. Per a fer difusió d'aquest programa es van repartir 8.000 tríptics; i mitjançant el correu electrònic es va enviar un .pdf del fullet a les persones interessades i que estan incloses a la base de dades del Consorci.

3.4.10.2.1 Activitats per a grups familiars.

Es van desenvolupar de l'11 d'abril al 27 de juny, els diumenges de 11.30 h a 13 h. Per a la realització d'aquest tipus d'activitats, pensades per a famílies amb nens i nenes menors de 12 anys, s'ha contractat el monitoratge a l'ACCC.

Per primera vegada s'incorpora l'espai natural de les Basses de Can Dimoni a la programació.

El públic participant ha valorat amb una mitja de 4.6 sobre 5 aquestes activitats, tenint en compte la organització de l'activitat, els continguts, la intervenció de l'educador/a i els materials emprats.

A continuació es fa un resum de la participació, per espais i dates, que va ser en total de **181** persones.

Els ocells de les pinedes

Espai Natural Remolar – Filipines. 11 i 25 d'abril. 54 participants

Pineda Can Camins. 18 d'abril i 2 de maig. 44 participants

Fem un herbari

Basses de Can Dimoni. 9 de maig. 4 participants

Espais Naturals del Riu. 16 i 30 de maig. 3 participants

Remolar-Filipines. 23 de maig. 4 participants

Tortugues d'aigua

Basses de Can Dimoni. 6 de juny. 7 participants

Espais Naturals del Riu. 13 i 27 de juny. 32 participants

Remolar-Filipines. 20 de juny. 33 participants

3.4.10.2.2 Jornades d'observació i anàlisi

Dins d'aquest apartat s'inclouen dos activitats diferents. Una és el **tèsting d'invertebrats al delta del Llobregat**, activitat que ja s'ha realitzat en altres ocasions i que consisteix en cercar invertebrats i fotografiar-los. Els experts de l'Associació Grup Natura ajuden a la identificació de les espècies, el que converteix l'activitat lúdica en un aportació d'informació científica sobre la biodiversitat del Delta. L'activitat es va realitzar el diumenge 16 de maig als espais naturals del Riu i van participar **11** persones.

L'altra activitat que s'ha realitzat és **l'observació de l'anellament científic d'ocells** als espais naturals del Riu i el Remolar – Filipines en caps de setmana alterns, per a complementar la visita del públic lliure a aquests espais.

3.4.10.2.3 Vespres al delta del Llobregat

Aquesta activitat consisteix fonamentalment en dues vistes guiades al delta en les hores del capvespre per fer fotografies i observar animals que difícilment es poden veure en altres horaris, una a l'espai del Remolar i una altra als espais naturals del Riu, el 30 d'abril i el 4 de juny respectivament, i en les que van participar un total de **67** persones (29 als espais del Riu i 38 a l'espai del Remolar).

3.4.10.2.4 Jornades de descoberta

Vine als Reguerons

L'activitat va consistir en una visita guiada a aquesta interessant zona humida enmig de l'àrea agrícola de Viladecans i que forma part de la Xarxa natura 2000. L'activitat es va realitzar el 9 de maig i el guiatge el va fer un educador de l'entitat SIGEA. Van participar **23** persones.

Les plantes remeieres del Delta

Aquesta activitat va consistir en una passejada matinal per reconèixer les principals espècies de plantes remeieres que podem trobar al Delta i conèixer-ne les propietats. L'activitat es va fer el 12 de juny i es va anar als voltants de la pineda de Gavà; i va estar conduïda conjuntament per l'expert botànic Andrés Valverde i la naturòpata Esther Pardo. Van participar **17** persones.

3.4.10.2.5 Jornades de divulgació

Els rèptils del delta del Llobregat

L'activitat va consistir en una xerrada oferta per membres de la Societat Catalana d'Herpetologia, el dijous 15 d'abril, en la que van participar **12** persones, seguida d'una excursió el dissabte 17 d'abril, que es va anular per causes meteorològiques.

La Malària, un problema del passat i del present

El 25 d'abril, Dia mundial contra la malària, l'associació Stop Malària va voler fer una xerrada de conscienciació sobre l'actualitat d'aquesta malaltia a molts països del món, a través d'una perspectiva històrica del que havia estat aquesta malaltia als nostre territoris en temps passats. Van participar **9** persones.

3.4.10.2.6 Dia Mundial de la Biodiversitat. 22 de maig.

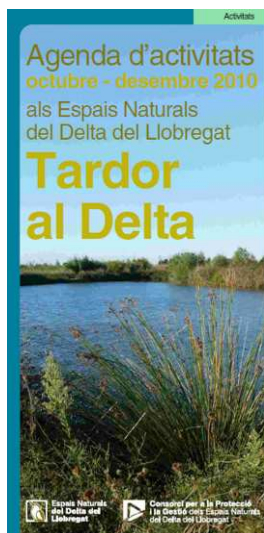
L'any 2010, declarat Any Mundial de la Biodiversitat, es va considerar una oportunitat per iniciar la celebració del Dia Mundial de la Biodiversitat, en el marc del programa d'activitats *PRIMAVERA AL DELTA*.

L'organització d'aquesta diada va comptar amb la col·laboració dels Ajuntaments del Prat, Viladecans i Sant Boi. Es va organitzar una activitat anomenada *Exploradors de la Biodiversitat* de manera simultània als espais naturals del Riu, al Remolar – Filipines i a les Basses de Can Dimoni, que consistia en censar el màxim nombre d'espècies. Així, acompanyats per monitors de l'empresa Nusos, el públic va gaudir d'una jornada de descoberta i conscienciació al delta del Llobregat. Van participar **94** persones (14 als espais naturals del Riu, 41 al Remolar – Filipines i 39 a les Basses de Can Dimoni).

3.4.10.2.7 Festa Major de Sant Boi

En el marc de la Festa Major de Sant Boi, el 23 de maig, l'ajuntament de Sant Boi va oferir a la ciutadania un seguit d'activitats a les Basses de Can Dimoni, a on es va poder arribar en carro des de Sant Boi. Un cop allà va haver-hi observació d'anellament científic, visites naturalístiques, paradetes de fruites i verdures i de publicacions i llibres.

3.4.10.3 PROGRAMA D'ACTIVITATS *TARDOR AL DELTA*

El Programa *TARDOR AL DELTA* es va desenvolupar del 17 d'octubre al 19 de desembre. Per a fer difusió d'aquest programa es van repartir 5.000 fullets, i mitjançant el correu electrònic es va enviar un .pdf del fullet a les persones interessades i que estan incloses a la base de dades del Consorci.

3.4.10.3.1 Activitats per a grups familiars.

Es van desenvolupar del 17 d'octubre al 19 de desembre. Per a la realització d'aquest tipus d'activitats, pensades per a nens i nenes de 6 a 12 anys es va contractar el monitoratge de l'ACCC. El públic participant va valorar amb una mitja de 4.59 sobre 5 aquestes activitats, tenint en compte la organització de l'activitat, els continguts, la intervenció de l'educador/a i els materials emprats.

A continuació es fa un resum de la participació, per espais i dates, que va ser en total de **98** persones.

A les fosques

Espais Naturals del Riu. 17 d'octubre. 31 participants.

Remolar-Filipines. 24 d'octubre. 26 participants.

Espais Naturals del Riu. 7 de novembre. 16 participants.

Remolar –Filipines. 14 de novembre. 7 participants.

Els rastres dels animals

Espais Naturals del Riu. 21 de novembre. 7 participants.

Remolar-Filipines. 28 de novembre. 10 participants

Espais Naturals del Riu. 12 de desembre. 1 participant.

Remolar-Filipines. 19 de desembre. (anul·lada).

3.4.10.3.2 Jornades d'observació i Anàlisi

Els caps de setmana alterns a l'espai del Remolar i als espais del Riu s'han fet **sessions d'observació d'anellament** per complementar la visita del públic lliure a

aquests espais naturals. Aquesta programació tornava a incloure una jornada de **Tèsting fotogràfic d'invertebrats** que es va fer a les Basses de Can Dimoni, coordinada per l'Associació Grup Natura, el dia 24 d'octubre, i en la que van participar **14** persones.

3.4.10.3.3 Vespres al delta

L'activitat **Fotografia el crepuscle** continua sent una de les de més èxit. Concretament a la sortida que es va fer el 26 de novembre als espais naturals del Riu van participar un total de **25** persones. La sortida prevista el 22 d'octubre a l'espai del Remolar es va haver d'anul·lar, per causes meteorològiques.

3.4.10.3.4 Jornada de descoberta

L'activitat programada, que consistia en una **visita guiada a la pineda de Cal Francès**, de gran valor botànic i faunístic, no es va poder realitzar aquell dia per motius de seguretat argüits per AENA, propietària de la pineda.

3.4.10.3.5 Jornada de divulgació

El dijous 11 de novembre es va oferir per part de l'Associació Stop Malària una xerrada titulada **Malària i maresmes del delta del Llobregat**, on es va explicar com la malària havia condicionat la vida dels antics habitants del delta i també els esforços que s'estan fent actualment per eradicar la malaltia a l'Àfrica. Van assistir 7 persones.

3.4.10.3.6 Dia Mundial dels ocells. 2 i 3 d'octubre.

El programa d'activitats *TARDOR AL DELTA* incloïa la celebració del Dia mundial dels ocells, amb programació d'activitats el dissabte 2 d'octubre a les Basses de Can Dimoni i el diumenge 3 d'octubre als espais naturals del Riu i a l'espai natural Remolar – Filipines. A tots tres espais es van fer activitats d'observació d'anellament científic, visites guiades gratuïtes i un concurs amateur d'identificació d'ocells. També es va comptar amb entitats dels municipis relacionades amb el món de l'ornitologia i el medi ambient.

Els ajuntaments del Prat i de Viladecans van oferir servei d'autocar gratuït per assistir a les activitats el 3 d'octubre.

Al Remolar es va organitzar un taller per a nens i nenes, anomenat "El rei dels ocells" d'una hora de durada. Als espais naturals del Riu es van fer dues activitats,

en aquest cas organitzades per l'Ajuntament del Prat, una consistent en una plantació popular d'arbustos en el marc del Cicle "plantat contra el canvi climàtic" i un altre de cens d'ocells d'aiguamolls. Com a acte de cloenda de la jornada, en tots dos espais, es va fer un alliberament d'ocells recuperats als centres de recuperació de fauna salvatge de la Generalitat.

El dia 2 d'octubre a Can Dimoni es van arribar a comptar 40 participants. El dia 3 d'octubre es calcula que es van donar cita als espais naturals prop de 1.500 persones.

3.4.10.4 ALTRES ACTIVITATS

- Centre Esplai Contxita Busquets (30.01.2010)
Grup de 25 persones als espais naturals del Riu
- Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat Ciències Ambientals (Març 2010)
Grup de 45 estudiants de la UAB, fent un itinerari als espais naturals del Riu
- Visita Universitat Autònoma Barcelona, estudiants de Geografia Litoral (20-Març -2010)
Grup de 15 estudiants que fan visita a La Porta i després itinerari pels espais naturals del riu (itinerari no guiat per monitors)
- Caminada Gent Gran (28.04.10)
170 participants. Recorregut des dels horts de la gent gran, fins arribar a Carrabiners i Semàfor, fent un petit itinerari dintre dels Espais Naturals del Riu.
- Visita Col·legi Oficial Enginyers Tècnics Agrícoles (Maig 2010)
Grup de 50 persones, visita a la granja de la Ricarda i edificis de Semàfor i Carrabiners
- Visita grup dones de St. Cosme, Ajuntament del Prat(juny 2010)
Grup de 20 persones, visita als Espais Naturals
- Visita Semàfor i Carrabiners (20 juliol)
Grup de 25 persones
- Visita Associació de Premsa i Comunicació Pública (30.09.10)
Grup de 15 persones, presentació del Servei Porta del Delta i itinerari pel Delta

3.4.11 CERTIFICACIÓ DE QUALITAT TURÍSTICA

Compromís de Qualitat turística
Certificat del Sistema Integral de qualitat turística
Espanyola en Destinacions (SICTED).

El 30 de juny de 2010 el Consorci obté la qualificació final favorablement de l'avaluació per a la renovació del distintiu de qualitat SICTED (Sistema Integral de Qualitat Turística en Destinacions) que promou el Consorci de Turisme del Baix Llobregat, l'Àrea de Turisme de la Diputació de Barcelona, el Ministeri de Indústria, Turisme i Comerç, la Federació Espanyola de Municipis i Províncies i la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, a la zona del litoral del Baix Llobregat.

3.5 DIFUSIÓ DELS ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT

El Consorci desenvolupa un programa de difusió i divulgació dels valors naturals, paisatgístics, socials i lúdics del Delta, bàsicament entre el públic de l'entorn metropolità, que a més d'augmentar el nombre de visitants també dona a conèixer la tasca que realitza el Consorci, com a organisme públic de gestió concertada i integral del territori.

3.5.1 INFORMACIÓ I DIFUSIÓ DELS ESPAIS NATURALS I DEL CONSORCI

3.5.1.1 LLOC WEB DELS ESPAIS NATURALS

El juny de 2009 s'inaugura la pàgina web dels espais naturals www.deltallobregat.cat. L'any 2010 aquesta ha rebut 120.000 visitants directes.

Es valora positivament l'apartat de contacte de la web, com a eina de comunicació amb l'usuari, permetent resoldre consultes, facilitar informació i obrir nous contactes de forma àgil i ràpida. S'han rebut 250 e-mails que s'han respost amb una mitjana de 1,5 dies.

Al llarg d'aquest any també s'han fet les següents actualitzacions i millores en el lloc web:

- Manteniment i actualització del contingut ordinari.
- Creació d'un **blog** sobre novetats ornitològiques (setembre 2010). La finalitat

d'aquest apartat és compartir i fer partícips a tothom, diàriament, de les observacions que es recullen als Espais Naturals del Delta del Llobregat. En ell s'inclouen les observacions tant del personal del Consorci com d'altres observadors. [Aquest blog ha tingut una mitjana de visites diàries de 42 usuaris](#)

(5.500 de setembre a desembre) i es valora positivament entre els grups d'ornitòlegs i naturalistes.

(<http://consorcideltallobregat.blogspot.com>)

- Ampliació de la informació de l'apartat *Natura en xifres*, tot afegint la possibilitat de descàrrega dels llistats corresponents en format .pdf.
- S'han introduït 19 novetats naturalístiques durant el 2010 i s'ha assolit l'objectiu mantenir-ho actualitzat en els 3 idiomes.

3.5.1.2 EDICIÓ DE MATERIAL IMPRÈS

S'ha revisat el fullet desplegable de presentació dels espais naturals amb el mapa del territori per incorporar els nous espais visitables, els canvis de senyalització i els camins per anar amb bicicleta, entre d'altres.

S'han dissenyat i editat diversos elements en format flyer:

- Birdwatching al Delta (200 exemplars). En anglès.
- Díptic punt de llibre amb el calendari 2011 de les orquídiades del Delta (2.000 exemplars).
- Presentació de les Basses de Can Dimoni (3.000 exemplars).

S'han reeditat els tríptics informatius dels itineraris de Cal Tet – Ca l'Arana, de la maresma de les Filipines i de la pineda de Can Camins; i s'ha dissenyat i editat el tríptic corresponent a les Basses de Can Dimoni.

Per altra banda, val a dir que s'han aprofitat els quadríptics dels programes d'activitats, *PRIMAVERA AL DELTA* (8.000 exemplars) i *TARDOR AL DELTA* (5.000 exemplars), per presentar els espais naturals en el seu conjunt i informar dels horaris de visita i serveis que s'ofereixen.

3.5.2 PARTICIPACIÓ EN FIRES

FIRA DE SANT ISIDRE DE VILADECANS

15 i 16 DE MAIG

L'estand (de 12 m2) estava situat a l'inici del recorregut firal. Aquest va ser sufragat per l'àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Viladecans i va ser atès per informadors/es de l'ACCC contractats pel Consorci; aquests van donar informació

general dels espais naturals i del programa d'activitats PRIMAVERA AL DELTA i van dinamitzar l'estand amb una activitat de construcció d'una menjadora per ocells.

FIRA DE LA PURÍSSIMA DE SANT BOI

6, 7 i 8 DE DESEMBRE

L'estand (de 8,46 m2) estava ubicat al pavelló d'entitats i el va sufragar l'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Sant Boi; el Consorci ha assumit la despesa de l'informador contractat a l'ACCC i que donava informació general dels espais naturals i un flyer sobre les basses de Can Dimoni.

FIRA AVÍCOLA DEL PRAT

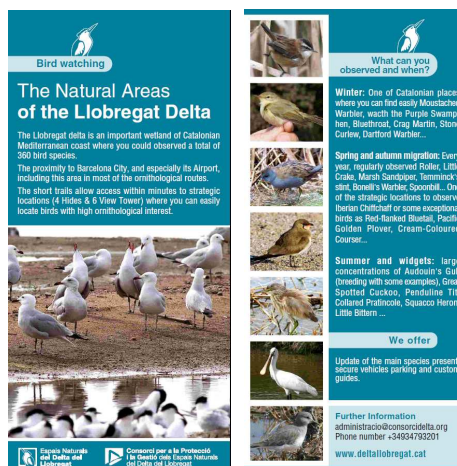
10, 11 i 12 DE DESEMBRE

L'estand (de 18 m2) estava situat al pavelló comercial. L'estand estava subvencionat en part per l'Ajuntament del Prat i el Consorci ha assumit a més la despesa de monitoratge contractant a l'ACCC. Els monitors dinamitzaven l'estand amb una activitat per a nens i nenes i donaven al públic adult un punt de llibre amb el calendari de les orquídiades del Delta i el Programa HIVERN AL DELTA. També es van donar fullets generals d'informació sobre els espais naturals i un d'específic sobre les Basses de Can Dimoni.

FIRA TURISME ORNITOLÒGIC DE LLEIDA

13 D'ABRIL

El 13 d'abril, organitzat per l'Agència Catalana de Turisme, es va celebrar a Ivars d'Urgell el workshop de turisme ornitològic 2010. El Consorci va participar amb la presència d'un auxiliar tècnic de conservació que va acompanyar al personal del Consorci de turisme del Baix Llobregat. Prèviament el dia 11 d'abril es van ensenyar les possibilitats de turisme ornitològic del delta del Llobregat a diversos gestors d'empreses que havien vingut a participar en aquest workshop. Amb motiu d'aquesta visita es va fer un fullet específic per fer difusió entre els operadors de turisme i els visitants de perfil especialitzat.

3.5.3 PRESÈNCIA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

3.5.3.1 NOTES DE PREMSA

Gran increment de visitants el 2009 als espais naturals del delta del Llobregat

L'any 2009 han visitat els espais naturals del delta del Llobregat prop de 100.000 persones, un 54% més que l'any passat. Tot un èxit per al Consorci per a la protecció i la gestió d'aquests espais naturals, format i finançat pel Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat i els ajuntaments del Prat de Llobregat, Viladecans, Sant Boi de Llobregat i Gavà. (3 de març).

Es posen a la venda les 2 primeres guies de natura del delta del Llobregat

El Consorci dels espais naturals del delta del Llobregat acaba de posar a la venda les dues primeres guies de natura del delta del Llobregat. En concret una guia d'Ocells Aquàtics i un altra d'Amfibis, Rèptils i Mamífers, que formen part d'una col·lecció de 6 guies que aniran traient al llarg d'aquest any. (15 de març).

El Prat tornarà a tenir Fartets després de quatre dècades

El Fartet és un peix típic de les zones humides litorals, de mida molt petita i que havia viscut als canals i llacunes del Prat fins el segle passat, quan va desaparèixer sobretot per la contaminació i destrucció dels seus hàbitats. L'alliberament que es farà a finals d'abril serà el primer pas per recuperar aquesta espècie al seu hàbitat. (23 d'abril).

El delta del Llobregat celebra aquest dissabte el Dia Mundial de la Biodiversitat

L'any 2010 ha estat declarat internacionalment l'Any de la Diversitat Biològica. Els espais naturals del delta del Llobregat no han volgut faltar a la cita, i el dia 22 de maig, Dia Mundial de la Biodiversitat, s'ha organitzat en tres dels seus espais visitables una marató d'observació de les espècies més emblemàtiques i abundants del Delta. (21 de maig).

Èxit de reproducció de la Gavina Corsa al delta del Llobregat

Aquest any 2010 han nidificat 140 parelles de gavina corsa al delta del Llobregat, traient més de 156 pollets. La Gavina corsa és una espècie escassa, ja que cria en llocs molt localitzats, quasi específica de la Mediterrània. Segons el Consorci del delta del Llobregat, els esforços dedicats per aconseguir la màxima tranquil·litat als espais naturals i zones properes és el que més ha contribuït a la nidificació d'aquesta espècie al delta del Llobregat. (17 de juny).

S'alliberen centenars de Fartets a la llacuna de la platja de ca l'Arana

La recuperació de fartet continua al delta del Llobregat. Aquest peix, que s'havia extingit en estat natural al Delta, recolonitzarà aquest mes una altra bassa gràcies a l'alliberament d'exemplars criats en instal·lacions del Remolar – Filipines. (13 de setembre).

Tardor d'activitats al delta del Llobregat

Un any més els espais naturals del Delta del Llobregat inicien la programació d'activitats de tardor amb la celebració del Dia Mundial dels Ocells, el cap de setmana 2 i 3 d'octubre. Des d'aquesta data i fins al 19 de desembre pràcticament cada cap de setmana i alguns dies entre setmana, hi hauran activitats adreçades a tots els públics interessats en conèixer i gaudir del Delta. (20 de setembre).

3.5.3.2 DECLARACIONS A MITJANS I APARICIÓ EN PREMSA ESCRITA

La major part de declaracions al mitjans de comunicació han estat provocades per la distribució de notes de premsa per part del Consorci.

S'han fet intervencions, tant per part de la gerent com dels tècnics del Consorci, a les ràdios i televisions locals del Prat, Viladecans, Gavà, Sant Boi, L'Hospitalet, Cornellà i Barcelona (BTV). També s'ha intervingut en altres mitjans d'àmbit nacional com ara Comràdio, Catalunya Ràdio i TV3. Destaca l'aparició en els programes Latituds i Espai Terra, tots dos de TV3.

Quant a la premsa escrita, destaca un monogràfic sobre l'impacte de les infraestructures en els espais naturals del delta del Llobregat amb el títol en portada

"El Delta sobreviu a las infraestructures" i el títol interior "El Delta evoluciona entre el ciment. L'impacte de les infraestructures fa reduir el nombre d'espècies censades però n'augmenta la diversitat. Els espais naturals del Riu atrauen per primera vegada una fauna única en el conjunt del litoral català"; així com l'editorial titulat "El delta del Llobregat resisteix a la pressió de les infraestructures", publicat el 9 d'abril al setmanari El Far del Baix Llobregat i L'Hospitalet del Periòdic de Catalunya.

3.6 VINCULACIÓ D'ENTITATS I INSTITUCIONS AMB EL DELTA DEL LLOBREGAT

És objectiu del Consorci promoure una participació activa amb la que el conjunt d'actors particulars i socials vinculats al delta del Llobregat se sentin compromesos i reconeixin i assumeixin com a propis els reptes de la protecció dels espais naturals. En aquest sentit és important vincular persones i institucions als espais naturals, tot fomentant la seva aportació d'idees i de recursos.

3.6.1 CONSELL DE COOPERACIÓ

L'any 2010 no s'ha celebrat cap reunió del Consell de Cooperació. Sí s'han fet però reunions bilaterals amb alguns dels seus membres.

El 17 de novembre de 2010 es rep una sol·licitud d'admissió al Consell de Cooperació del Grup ecologista Les Agulles – Ecologistes en Acció de Catalunya, que resta pendent tramitació.

3.6.2 RELACIÓ AMB ENTITATS DE L'ÀMBIT DE LA CONSERVACIÓ I EL FOMENT DE LA NATURA.

S'han fet diversos contactes amb entitats de l'àmbit de la conservació i el foment de la natura. S'ha mantingut el conveni de col·laboració entre el Consorci i l'**ICO (Institut Català d'Ornitologia)** que s'ha concretat principalment en la contractació d'aquesta entitat per al desenvolupament del programa d'anellament científic al Delta. Igualment s'ha col·laborat amb la **Societat Catalana d'Anellament** i amb la **SEO-Birdlife** amb motiu del Dia Mundial dels Ocells.

S'ha establert una col·laboració amb l'**Associació Grup Natura** per a l'estudi del grup d'invertebrats al delta i l'organització dels dos testings d'invertebrats que s'han celebrat a la primavera i a la tardor.

La **SEI (Sociedad de Estudios Ictiológicos)** ha col·laborat amb el Consorci en la divulgació de l'activitat de recuperació del Fartet, per encàrrec del Consorci.

El Consorci ha col·laborat amb l'**ICHN** (Institució Catalana d'Història Natural) que juntament amb el **CREAF (Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals)** i l'Ajuntament del Prat, estan impulsant la redacció d'un llibre sobre els sistemes naturals del delta del Llobregat, en el qual hi participen experts del món universitari i els tècnics del Consorci.

La **Societat Catalana de Lepidopterologia** ha comptat amb la col·laboració del Consorci per desenvolupar el seu estudi sobre les papallones nocturnes del delta.

Enguany s'han continuat amb els contactes tècnics amb el Parc **Zoològic de Barcelona** per tal de definir el marc de col·laboració en el projecte de conservació de la tortuga d'aigua (*Mauremys leprosa*) al delta del Llobregat i la seva difusió entre els visitants del ZOO.

3.6.3 PATROCINIS

3.6.3.1 CONVENI DE COL·LABORACIÓ ENTRE EL CONSORCI I AIGÜES DEL PRAT, S.A

El 2010 s'ha signat un nou conveni amb l'empresa municipal Aigües del Prat, SA, pel qual el Consorci es compromet a desenvolupar el seu programa de control del medi aquàtic amb la contractació del Laboratori d'Aigües del Prat per a la realització de les analítiques a preu de cost i APSA, a la seva vegada, es compromet a patrocinar l'activitat del Consorci amb 2.000 €.

3.6.3.2 SUBVENCIÓ D'UNNIM OBRA SOCIAL

L'any 2010 el Consorci es va poder beneficiar de les subvencions que promou la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració de les caixes d'estalvis catalanes per a la realització de projectes d'obra social. El projecte que el Consorci va presentar davant la Direcció General de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat ha consistit en l'arranjament i renaturalització del camí de la Bunyola en el seu tram d'accés als espais naturals del delta del Llobregat, i ha estat subvencionat per Unnim Obra Social amb 45.000,00 €.

3.6.3.3 CONVENI DE COL·LABORACIÓ ENTRE EL CONSORCI I GAS NATURAL – UNIÓN FENOSA

El 9 de setembre, la Sra. Núria Buenaventura i Puig, Directora General del Medi Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya i Vicepresidenta del Consorci i el Sr. Vicente Gil Chimeno,

Director d'Integració i Supervisió d'Operacions i Manteniment de Gas Natural Unión Fenosa signen un nou conveni de col·laboració entre ambdues institucions, d'un any de vigència.

Gas Natural - Unión Fenosa ha col·laborat en el Programa de Divulgació del Patrimoni Natural del Delta, aportant 30.000 € al Consorci del delta del Llobregat, que serviran per sufragar l'edició de les 4 guies de natura que resten per publicar de la col·lecció de 6 que es va iniciar l'any passat. Durant el 2010 s'ha iniciat el projecte, assolint la redacció de 2 de les guies, les il·lustracions de dues guies així com s'ha definit les portades de les mateixes.

3.6.4 PROGRAMA DE VOLUNTARIAT

Malgrat el Consorci no desenvolupa un programa propi de voluntariat als espais naturals, sí col·labora en l'organització dels Camps de Treball que la Fundació Catalana de l'Esplai promou al delta del Llobregat. El Consorci ha participat en la definició del programa de feines i en les explicacions de les tasques concretes a realitzar al camp, així com en la supervisió d'aquestes.

Els Camps de Treball desenvolupats l'estiu de 2010 van ser dos: un per a joves de 15 a 17 anys de diverses comunitats autònomes d'Espanya, del 28 de juny al 12 de

juliol; i un altre internacional, amb joves de diversos països d'Europa, del 19 al 30 de juliol.

Les feines de voluntariat ha consistit en l'adequació d'un nou itinerari pel marge del tram final del riu, la neteja dels aguaites per a l'observació d'aus, el manteniment de caixes-niu per ocells de la pineda i l'eliminació de vegetació exòtica invasora.

Per altre banda, en coordinació amb l'Ajuntament del Prat s'han dut a terme dues plantacions populars a l'àmbit dels Espais Naturals del Riu, una al setembre en que 15 persones portades per la Fundació Mas Árboles van plantar 30 llentiscles, i una a l'octubre en que 200 participants van plantar 200 salats blancs.

**Consorci per a la Protecció
i la Gestió dels Espais Naturals
del Delta del Llobregat**

www.deltallobregat.cat